

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

750

M993

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM GRÆCORUM
ET ROMANORUM
TEUBNERIANA

DIVISIONES
ARISTOTELEAE

UC-NRLF

φB 253 059

EDIDIT

H. MUTSCHMANN

LIPSIÆ
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

JVC

GIFT OF
JANE K. SATHER

EX LIBRIS

750
M993

DIVISIONES
QUAE VULGO DICUNTUR
ARISTOTELEAE

PRAEFATUS EDIDIT
TESTIMONIISQUE INSTRUXIT

HERMANNUS MUTSCHMANN

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI · LIPSIAE MCMVI

Frucht Sattler

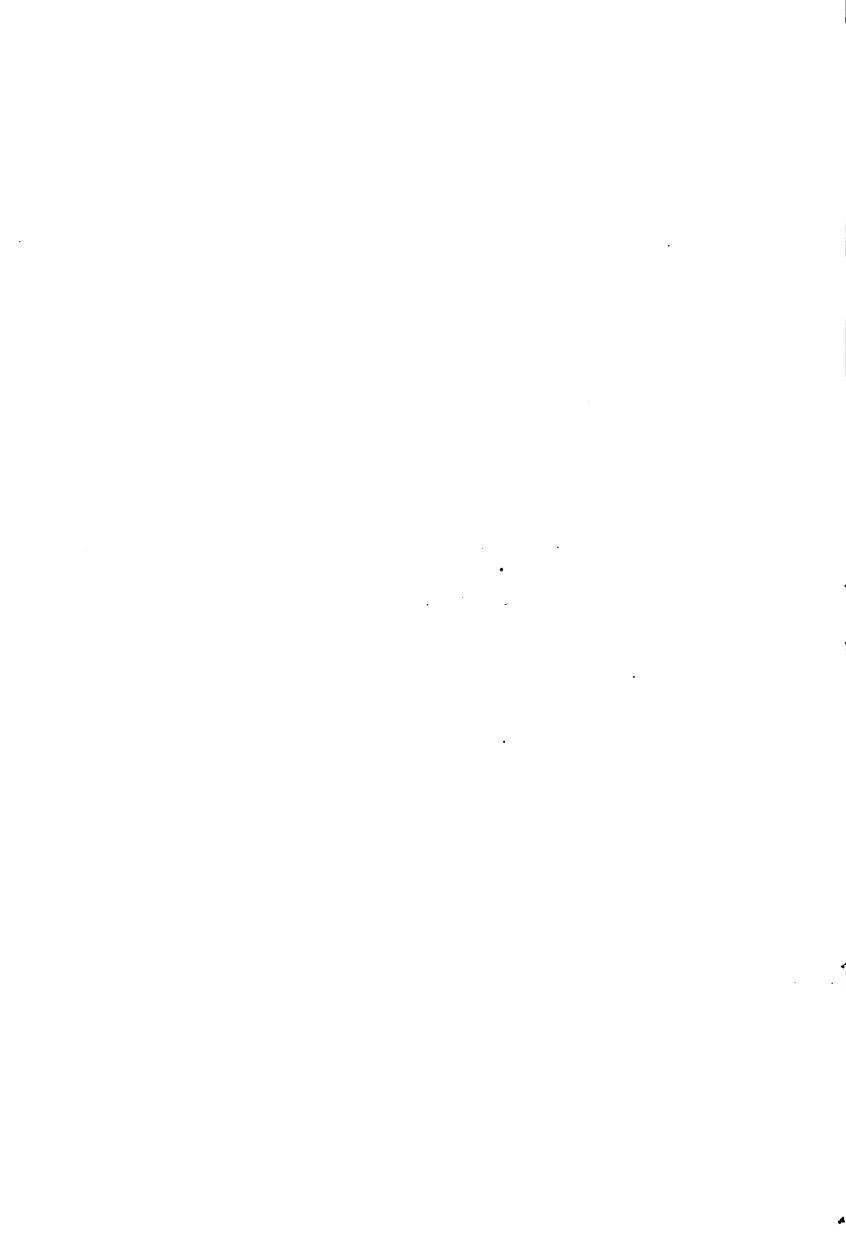
FRUCHT SATTLER
LIPSIÆ

SIGOFREDO SUDHAUS
PAULO WENDLAND

S.

370533

a*

Praefatio.

Pars prima.

I. De divisionum traditarum origine atque indole introductio.

Diogenes Laertius in fine libri tertii vitarum philosophorum¹⁾ enumerat triginta duarum notionum variarum sed plerumque ad philosophiam spectantium divisiones, quas sine ullo ordine aut ratione proponit; quae, si verba prima et ultima recte interpretor, ex uno libello sumptae sunt, quem Laertius aut totum aut compilatum in opus suum transcribendum curavit, cuius hic fere videtur titulus fuisse: Platonis divisiones ab Aristotele enarratae. Porro in codice Marciano 257 sub titulo: *Διαίρεσις Ἀριστοτέλους* 69 divisiones servatae sunt, quas Valentinus Rose in Aristotele quem dicit Pseudepigrapho²⁾ publici iuris fecit. Quarum textus cum multo deterioris notae sit, tamen inter nonnulla inepta additamenta multas bonae frugis divisiones exhibet, quas apud Laertium non legimus, paucis quae apud illum exstant omissis. Manibus igitur tenemus duas recensiones unius divisionum corporis quamquam inter sese quam diversissimas. Quarum divisionum si formam respexeris, videbis eas philosophiae compendium quoddam scholarum in usum confectum efficere. Nam singulae divisiones ad unam stricte normam conformatae — praecipue in codice Marciano (cf. p. XXXIII) — et ad discipulorum quamvis brutorum intelligentiam ac-

1) III 80—109.

2) p. 677—695.

commodatae perfaciles sunt ad ediscendum. Qua re multi viri docti, inprimis Valentinus Rose, decepti iusto plus divisiones illas despexerunt, in quibus quamquam permultae ineptiae deprehenduntur, at tamen haud pauca vetustissimae doctrinae rudimenta latent. Quarum de auctore atque forma antiquissima et de variis quae per temporum decursum subierint fatis quaerere cum instituissem, operam me perditurum non esse putavi, si novam earum editionem pararem. In qua exornanda pro singulari divisionum nostrarum condicione paulum recedendum erat ab huius bibliothecae consuetudine, cum, quo melius viri docti ea uterentur, non solum textum, quoad fieri posset emendatissimum reddendum, sed ea quoque, quae cum de toto corpore tum de singulis divisionibus mihi enucleasse videbar, praemittenda esse ducerem. Ad quae in textu lectorem passim relegavi et adscripsi singulis divisionibus locos Platonicos Aristotelicos posteriorum scriptorum, quibus divisiones illae vel repetuntur vel attinguntur. Atque leviores quoque similitudines attuli quae ad indolem divisionum illarum cognoscendam aliquid valere videbantur, sive quod temporis quo ortae sunt colorem depingunt, sive quod memoriam earum demonstrant. Omnes autem locos, praecipue notissimarum divisionum, addere supersedi. De ratione critica editionis velim inspicias alteram huius praefationis partem (p. XL sqq.).

Cum iam in opere essem, ecce prodiit Ernesti Hambruch dissertatio¹⁾, qua summa cum diligentia atque iudicio sagacissimo de divisionibus [64]—[69] et [37] codicis Marciani²⁾, quae ad artem logicam spectant, disputavit. Non habeo quod addam, quo divisiones ab eo tractatas melius explanem, de quibus ad eum relegasse satis sit. Sed quamquam vir doctus promisit se opus incohatum perfecturum esse, tamen coeptis non destiti, cum

1) Logische Regeln der Platonischen Schule in der Aristotelischen Topik, Berolini (Programma gymnasii Ascanii) 1904

2) Numeros divisionum codicis Marciani semper uncis quadratis [] inclusi.

non meum ducerem rationes philosophas, quae divisionibus nostris insunt, enucleare atque explicare — haec enim est provincia Hambruchii —, sed id magis spectarem, cum ut textus quam emendatissimus evaderet, tum ut et origo et memoria singularum divisionum, quoad fieri posset, intellexeretur, ita ut historia quaedam textus nostri, qui auctus, interpolatus, male intellectus ideoque gravissimis mendis inquinatus formam suam per tempora non semel mutaverit, statueretur variaequae partes suis temporibus vel auctoribus attribuerentur; quam rem non ad ultimam quidem perfectionis speciem deductam, sed lineamentis tantum a me circumscriptam esse libenter fateor. At tamen non inutilia fore talia conamina spero iis, qui divisiones nostras diu ac sine ullo iure neglectas ad philosophiam veterum, in primis Platonis, Aristotelis, Peripateticorum cognoscendam adhibere voluerint.¹⁾

II. De Platone.

Proficiscendum est a Platone, quippe qui a Diogene Laertio *διαφέσεων* illarum auctor perhibeatur, atque primum quaerendum est, quae fuerit eius artis dividendi doctrina ususque²⁾, deinde quae divisionum nostrarum in scriptis eius exstent.

Scimus Platonis philosophiam initia cepisse a Socrate, cuius ingenio tantopere adolescentis animus devinctus est, ut diu magistri vestigia premeret. Prima igitur eius

1) Eorum qui de divisionibus nostris antea scripserunt, censuram egit Hambruchius l. l. p. 4.

2) In iis quae de Platonis vel Aristotelis doctrina a me dicentur, velim animadvertas, non id a me spectatum esse, ut philosophiae eorum partis conspectum conficerem, sed ea tantum a me allata esse quae editionis fines non nimis excederent. De Platonis et Aristotelis arte logica in primis consulas Zelleri *Historiam Philosophorum Graec.*; Lutoslawski, *The origin and growth of Platos logic*, Londini 1897 (Reissue 1905); H. Raeder, *Platons philosophische Entwicklung*, Lipsiae 1905; H. Maier, *Syllogistik des Aristoteles*, Tubing. 1896/1900.

scripta integra fere Socratica sapientia imbuta sunt. Sed iamiam deflexit ab ea via novasque quaerendi iniit rationes. Nam cum Socrates indole sua ad hominum mores vitaeque rationes perspicandas ageretur, Platonis mens acutissima ad quaestiones mere logicas magis ferebatur. Et acceperat quidem a Socrate methodum illam, qua res variae uno nomine comprehenduntur — quam nunc abstractionem vocant logici —, quae est genuina Socratis inventio atque artis logicae initium.¹⁾ Sed ipse Plato huius quasi *ἀντίστροφον* methodum invenit: notionis unius in plures dividendae, quae apud nostrates analysis vel classificatio audit, quam artem una cum Socratica ratione dialecticam vocabat.²⁾ Dividendi rationem quanti aestimaverit, e dialogis eius perspicere potest³⁾ nec non diserte se ipse eius artis fert inventorem.⁴⁾

Non huius est operis totam illam methodum per omnia scripta Platonica persequi. Quam ab eo valde adamatam esse satis sit novisse. Omissis igitur, quae apud alios in-

1) Cf. etiam quae disputavit Lutoslawski l. l. p. 194—195.

2) Vide locum Phaedri palmarium p. X exscriptum. — Haec ars opponitur *ἐριστικῇ* Rep. V p. 454 A et Phileb. p. 17 A.

3) Nam utitur methodo illa ad maximas quaestiones dissolvendas velut Gorg. p. 500 D. Theaet. p. 181 C. Rep. IV p. 427 E sqq. IX 571 A. Phileb. 20 A. Polit. p. 285 AB p. 286 D e. a. Sophista et Politicus dialogi nihil fere aliud sunt atque divisionum enumerationes.

4) Soph. 267 D: *πόθεν οὖν ὄνομα ἑκατέρω τις αὐτῶν λήφεται πρέπον; ἢ δῆλον δὴ χαλεπὸν ὄν, διότι τῆς τῶν γενῶν κατ' εἶδη διαιρέσεως παλαιά τις, ὡς ἔοικεν, ἀργία τοῖς ἔμπροσθεν καὶ ἀσύνητος παρῆν, ὥστε μὴδ' ἐπιχειρεῖν μηδένα διαιρεῖσθαι κτλ.* — At tamen initia eius artis iam apud Socratem Xenophontis deprehendas, qui in Mem. IV 2, 13 sqq. lepidissimum narrat exemplum disputationis Socraticae. Sed hic enumerantur tantum singula *δικαιοσύνης* vel *ἀδικίας* ἔργα, quae est inductio, non partes omnes iustitiae ponuntur, quae est deductio. Videmus autem sententias iam a Socrate quasi ad oculos demonstratas esse, quocum conferas quaeso, quae p. XXVIII sq. disputabimus.

venias¹⁾, ea tantum afferam quae notione digna mihi videntur.

Plato qui in Gorgia suo artem rhetoricam omnino respuerat, in Phaedro sententiam immutavit.²⁾ Nam quamquam eam artem, quae tunc temporis a rhetoribus docebatur, non solum vanam et inutilem, sed etiam pessimam et nefariam ducebat, tamen concessit aliam esse artem veram, quae fundamento a philosophia iacto insisteret. Neque ipse eam artem excoluit³⁾, sed principia eius tantum delineavit. Satis enim illi erat in Phaedro demonstrasse se rectiorem iuventutis erudiendae viam ac rationem nosse. Itaque pugna ei erat cum rhetoribus, qui illis temporibus maxima apud homines utebantur gratia et soli artium liberalium magistri habebantur. Quos ut loco depelleret — et aliis quibusdam de causis, quae hic nihil ad nos faciunt — Phaedrum conscripsit. Primum igitur protulit duas orationes, unam Lysiae oratoris genuinam, alteram ab ipso effictam, quas secundum praecepta vulgaris artis compositas meras nugas esse demonstrat. Sed non id solum ei praestandum erat, ut adversariorum artem refelleret, sed ut ipse suae artis *ἐπίδειξιν* proferret. Haec est tertia oratio, cui addidit commentationem quandam, qua rationem, qua ipse in schola utebatur, explicavit.

Quam si perlegeris, intelleges, quanti ille dividendi methodum fecerit.⁴⁾ Nam cum primum vulgarem artem tractaverit (p. 259 E — 263 B), ad veram artem veniens sic statim incipit: *οὐκοῦν τὸν μέλλοντα τέχνην ῥητορικὴν*

1) Vide in primis F. Lukas, Die Methode der Eintheilung bei Platon, Halis Saxon. 1888, qui novem dialogos Platonicos, quibus divisionis doctrina exhibetur enarravit.

2) Postea quoque de hac arte mitius iudicavit, velut in Theaeteto. (cf. Lutoslawski l. l. p. 381).

3) Quod postea a discipulo eius Aristotele factum est, cuius artem rhetoricam habemus (cf. p. XV).

4) Gorgiam ante Phaedrum a Platone scriptum esse, quam sententiam omnes fere nunc viri docti probant, ea quoque re mihi confirmari videtur, quod dividendi methodus tanto

μετιέναι πρῶτον μὲν δεῖ ταῦτα ὁδῶ διηρησθαι, καὶ εἰληφέναι τινὰ χαρακτηῖρα ἐκατέρου τοῦ εἶδους, ἐν ᾧ τε ἀνάγκη τὸ πλῆθος πλανᾶσθαι καὶ ἐν ᾧ μή. — Paulo post ἡ μανία dividitur (p. 265 A) in amentiam θείαν et ἀνθρωπίνην atque illius divinae quattuor afferuntur subdivisiones (p. 265 B). Hic quoque adicit laudationem methodi notionem dividendi, quam composuit cum methodo illa Socratica multas res uni nomini subiciendi.¹⁾ Quae laudatio bis repetitur.²⁾ Nec non animae partes ut notae sint oratori ab eo postulatur³⁾, quam notissimam divisionem⁴⁾ in tertia oratione per Socratis personam metaphora bigarum usus protulerat.⁵⁾

Sed ecce locus valde memorabilis. Dicit enim p. 266 B: *τούτων δὴ ἔγωγε αὐτός τε ἐραστής, ὦ Φαῖδρε, τῶν διαιρέ-*

cum ardore in Phaedro adhibita in Gorgia quamquam primo deprehenditur tamen incunabula nondum deposuit. Praeter p. 454 E, ubi δύο εἶδη πειθοῦς ponuntur, τὸ μὲν πίστιν παρεχόμενον ἄνευ τοῦ εἰδέναι, τὸ δ' ἐπιστήμην et p. 477 BC, ubi bonorum tabulae haud spernenda invenies tentamina (vide p. XXIX), locus insignis exstat p. 500 D: ἴσως οὖν βέλτιστόν ἐστιν, ὡς ἄρτι ἐγὼ ἐπεχείρησα, διαιρεῖσθαι, διελουμένους δὲ καὶ ὁμολογήσαντας ἀλλήλοις, εἰ ἔστι τούτω διττῶ τὰ βίω, σκέπασθαι τί τε διαφέρετον ἀλλήλοις καὶ ὁπότερον βιωτέον αὐτοῖν (cf. Lutoslawski l. l. p. 214).

1) Vide p. VIII. p. 265 C—E: ἐμοὶ μὲν φαίνεται τὰ μὲν ἄλλα τῶ ὄντι παιδιᾷ πεπαῖσθαι· τούτων δὲ τινῶν ἐκ τύχης φηθέντων δυοῖν εἰδοῖν, εἰ αὐτοῖν τὴν δύναμιν τέχνη λαβεῖν δύναιτό τις, οὐκ ἄραρι. — τίνων δὴ; — εἰς μίαν τε ἰδέαν συνορῶντα ἄγειν τὰ πολλαχῆ διεσπαρμένα . . . τὸ πάλιν κατ' εἶδη δύνασθαι διατέμνειν κατ' ἄρθρα ἢ πέφυκεν κτλ.

2) p. 273 E et p. 277 B.

3) p. 271 CD: ἐπειδὴ λόγον δύναμις τυγχάνει ψυχαγωγία οὕσα, τὸν μέλλοντα φητορικὸν ἔσεσθαι ἀνάγκη εἰδέναι ψυχὴν ὅσα εἶδη ἔχει.

4) Est inter nostras div. 12 [1].

5) p. 246 sqq. Atque id sane memorabile est, in orationis secundae dispositione rationem habitam esse bonorum divisionis (est inter nostras div. 1 [5]). Enumerantur enim mala quae amatus ab amatore accipiat: 238 D—239 C κατὰ διάνοιαν, 239 C—D κατὰ τὴν τοῦ σώματος ἔξιν, p. 239 D—240 A περὶ τὴν κτήσιν.

σεων και συναγωγῶν, ἵνα οἷός τε ᾧ λέγειν τε και φρονεῖν. ἐάν τε τιν' ἄλλον ἠγγίσωμαι δυνατὸν εἰς ἕν και ἐπὶ πολλὰ πεφυκόθ' ὄραῖν, τοῦτον διώκω „κατόπισθε μετ' ἴχνιον ὥστε θεοῦ“· και μέντοι και τοὺς δυναμένους ἀντὶ ὄραῖν εἰ μὲν ὀρθῶς ἢ μὴ προσαγορεύω, θεὸς οἶδε, καλῶ δὲ οὖν μέχρι τοῦδε διαλεκτικούς.¹⁾ Neminem esse puto qui neget his verbis ipsius Platonis institutionis rationem depingi.

Hic fortasse locus erit quaerendi, quidnam Plato in methodo illa, quam suam esse tam vehementer contendit, antiquioribus debeat. Etsi enim a Socrate philosophia eius initium cepit, ab aliis quoque non pauca eum mutatum esse inter omnes constat. Pythagoreos, e quorum disciplina tam multa hausit, missos nunc facio, quamquam, si re vera Phaedrum scripsit, postquam ex Italia reversus Academiam condidit, illo tempore multa Pythagorea ab eo accepta esse verisimillimum est. De alia autem re firmiter iudicare licet. Plato enim, cum tam vehementer in rhetores invehatur, eo ipso studio indicare mihi videtur, quantam eorum potentiam esse iudicet. Quibus adnumerandi vel potius iidem sunt sophistae, quorum quae fuerint de humanae intelligentiae incrementis merita, non semper innotuit, cum criminationes ab ipso Platone in eos coniectae hominum mentes occaecarent. E quorum doctrina, cum totius illius aetatis generis magistri essent, Plato quoque vel ignarus permulta sumpsit.

In legum libro X p. 888E Plato dicit: λέγουσι ποὺ τινες, ὡς πάντα ἐστὶ τὰ πράγματα γιγνόμενα και γενόμενα και γενησόμενα τὰ μὲν φύσει, τὰ δὲ τύχῃ, τὰ δὲ διὰ τέχνην, quo ex loco intelligitur, tria illa: φύσις, τύχη, τέχνη iam ante Platonem causas omnium rerum quae fiunt habitas esse, quod multis et Platonis et aliorum eiusdem temporis scriptorum locis comprobatur.²⁾ Adiecto autem

1) Cf. p. VIII².

2) Vide e. g. Gorg. Hel. 680, 25 B, ubi subintellegendum τύχη, φύσις, τέχνη, Epicharm. 284 K, Euenus fr. 9 B. Thrasyum.

νόμῳ, qui tum φύσει tam saepe opponi solebat, evadit divisio nostra 18.¹⁾

Neque minus acriter illis temporibus de variis rei publicae formis et λόγῳ et ἔργῳ certabatur. Habemus autem in div. 3 [7] enumerationem quandam omnium illarum formarum, quas in systematis cuiusdam ordinem redigere postea et Plato et Aristoteles conati sunt. Sed apud Platonem quoque in Politico p. 291 D E divisio nostra exstat.

De legis divisione 7 [20] post Hirzelii curas disputare longum est.²⁾ Sed divisiones εὐνομίας 25 [14] et ἀνομίας 26 [15], sicut ex Anaximenis loco quodam³⁾ perspicitur, iam ante Platonem si minus exstitisse, at certe praetemptatae esse videntur. Quaestio enim erat, an leges mutare fas esset, an malae legi oboediendum esset, quid interesset inter legem scriptam et eam, quae moribus contineretur, quas res cum aliis eiusdem generis in iudiciis et in contione valde pertractatas esse docent τόποι περὶ νόμων, qui exstant apud Anaximenem p. 21, 14 sqq. Sp.-H. et apud Aristotelem in Rhet. I 15 p. 1375 a 25 sqq.⁴⁾

Temporis quoque tripartitionem [19] valde usitatam esse in arte rhetorica ex Gorgiae Helena⁵⁾ et Anaximene per-

ap. Dionys. Dem. 3. (vol. I. p 133, 6 Us. - Rad.) Agathon Frgmt. 6. 8 (cf. Wendland, Anaximenes p. 34²⁾).

1) Quae vicem eius gerit in codice Marciano divisio [48] Aristotelis fuisse Eth. Nic. p. 1112 a 32 confirmatur, e quo loco Stob. Anthol. I. p. 87/8 W. suam fortasse hausit.

2) Hirzel ἀγραφος νόμος in commentariis quae dicuntur Abhandl. der Sächs. Gesellsch. der Wissensch. vol. 47 (phil. — hist. Cl. vol. 20) quocum cf. Praechter, Hierokles der Stoiker p. 42/43, et Wendland, Anaximenes p. 60¹ — Exstat haec divisio apud Anaximenem p. 13, 23 sqq. Sp.-H.

3) Anax. p. 89, 22 Sp.-H. ἂν δ' ἡμῖν συμβαίνη [τὸ] παρὰ μοχθηροῦς δοκοῦντας εἶναι νόμους τὸ πρᾶγμα πεπραχθαι, ἤγρεον, ὡς οὐ νόμος, ἀλλ' ἀνομία τὸ τοιοῦτόν ἐστιν· ὁ μὲν γὰρ νόμος ἐπὶ τῷ ὠφελεῖν τίθεται, οὗτος δὲ βλάπτει τὴν πόλιν.

4) Cf. Isocr. VI 61. VII 39—42. XII 144.

5) p. 682 B qui locus mire concinit cum Arist. Parv. nat. p. 449 b 3 sqq. Cf. Isocr. Apophth. α 4 Bl.

spicitur.¹⁾ Aristoteles quoque cum alibi tum in Rhetorica saepius ea utitur, antiquiores fortasse secutus.²⁾

Sequitur ipsius artis rhetoricae divisio 15 [17], quae apud Platonem in dialogis non invenitur. Sed Aristoteles sex εἶδη illa in Rhet. I 3 p. 1358 b 6 sqq. enumerat, ubi ea in tria illa genera notissima comprehendit.³⁾ Quae εἶδη Aristoteles a vulgari arte acceperat (nam sunt eadem atque Anaximenis in arte rhetorica p. 12, 15 Sp.-H., qui teste Quintiliano III 4, 9 septimum τὸ ἔξιστασικὸν e suo ingenio parum feliciter addidit).

Divisio [45] eadem apud Platonem non legitur, sed occurrit iam apud Anaximenem⁴⁾ atque ab Aristotele in Eth. Nic. p. 1135 b 11 sqq. et in Rhet. p. 1374 b 6 sqq. agnoscitur, quam ipsam quoque, sicut div. 17 [43] et [44], e rhetorum officinis, praecipue ex iurisdictione originem duxisse puto.

Eadem est ratio divisionis [21], quae ab Aristotele in Eth. Nic. p. 1104 b 30 sqq. producitur. Qui ibi exhibentur agendi fines: τὸ ἡδύ, τὸ συμφέρον, τὸ καλόν sumpta

1) Vide e. g. p. 71, 7: μετὰ δὲ τοῦτο ἀναγκαῖον ἡμᾶς εἶστιν ἢ τὰς προγεγενημένας πράξεις ἀπαγγέλλειν ἢ ἀναμνησθεῖν, ἢ τὰς νῦν οὐσᾶς μερίζοντας δηλοῦν, ἢ τὰς μελλούσας γενήσεσθαι προλέγειν (cf. p. 45, 15. 77, 3. 15. 19 et alias saepe).

2) Vide e. g. Eth. Nic. IX 7 p. 1168 a 13. Rhet. I 3 p. 1358 b 2—8. I 11 p. 1370 a 32. — Fortasse divisio 29 [18] συμβουλίας vetustissimae artis rhetoricae rudimentum est.

3) Codex Marcianus quod quinque tantum species exhibeat, cum ἀποτροπή et προτροπή in unum (i. e. ἡ συμβουλία) contractae sint, forsitan miraberis. Sed — quod facile perspicitur — apud veteres duae deliberativi generis species minus accurate discernebantur quam ceterorum generum formae, ita ut apud ipsum Aristotelem quinque illas formas codicis Marc. uno loco ter legere possis (in Rhet. II p. 1396 a 8 sqq. cf. quoque Anaxim. p. 41, 21 Sp.-H.).

4) p. 33, 1 Sp.-H. ἀδικίαν δὲ καὶ ἀμαρτήματα καὶ ἀτυχίαν ὡς διόριξε· τὸ μὲν ἐκ προνοίας κακὸν τι ποιεῖν, ἀδικίαν τίθει . . . τὸ δὲ δι' ἀγνοίαν . . . ἀμαρτίαν εἶναι φατέον. τὸ δὲ μὴ δι' ἑαυτὸν . . . ἀτυχίαν τίθει κτλ. — Cf. Gorg. Hel. p. 683 B. Thuc. saepissime — Ipse Plato in Legibus ad nostram divisionem alludit p. 863 C: ἀγνοίαν λέγων ἂν τις τῶν ἀμαρτημάτων αἰτίαν οὐκ ἂν ψεύδοιτο.

sunt ex illius temporis vulgari arte rhetorica. Leguntur e. g. composita cum multis aliis, quae a posterioribus τὰ τελικὰ κεφάλαια appellabantur, in Anaximenis arte rhetorica p. 13, 10 sqq. Sp.-H.¹⁾

De virtutis divisione pauca hic proferre liceat. Nam quadripartitio illa, quam inter nostras divisiones legimus — est autem 13 [2] — genuina Platonis est. Sed non semper ille de virtute ita iudicavit, qui in Protagora p. 329 B sqq. quinque eius partes agnoverat, cum quattuor illis notissimis *δσιότητα* adderet.²⁾ Quae divisio vulgaris videtur fuisse — et erat mehercle magnus virtutis usus in encomio illis temporibus tam celebrato —, nam eadem legitur in Xenophontis Agesilao et Isocratis Euagora.³⁾ Postea autem Plato quadripartitionem semper adhibuit, quam ab eo ideo acceptam esse puto, quod tam apte in animae tripartitionem quadraret, ita ut pietas ei velut molestum aliquod membrum reseccandum esset. Quod quomodo factum sit, docet divisio 4 [4], ubi inter tres iustitiae partes pietas quoque enumeratur, docent in dialogis eius certissima indicia, dico locos duos, Gorg. p. 507 B et Euthyphr. p. 12 E.⁴⁾

Itaque haud parvus est numerus divisionum earum, quae iam ante Platonem circumferebantur, ita ut quae-ratur, quasnam earum Plato receperit; quam ad quaestionem dissolvendam nihil aliud facere possumus nisi dialogos eius sedulo perscrutari.⁵⁾ Sed caveas, ne omnes

1) Animadvertas velim verba quae sequuntur p. 13, 20 sq.: *ὄν μὲν οὖν ὀρέγεσθαι δεῖ τοὺς προτρέποντας καὶ ἀποτρέποντας, ταῦτά (scil.: τὰ τ. κεφ.) ἐστίν.*

2) De virtutum divisione Platonica nunc consulas Raederum l. l. passim. (Quaeras velim locos in indicibus.)

3) Xen. Ages. c. 3—6 (3, 5 *εὐσέβεια*, 4, 1 *δικαιοσύνη*, 5, 7 *σωφροσύνη*, 6, 1 *ἀνδρεία*, 6, 4 *σοφία*) et Isocr. Euag. 22—26 (22 *σωφροσύνη*, 23 *ἀνδρεία*, *σοφία*, *δικαιοσύνη*, 26 *δσιως καὶ δικίως*).

4) Quos locos in editione attuli. Quibus id quoque probatur Gorgiam post Protagoram, Euthyphronem post Gorgiam scriptum esse (cf. Raeder l. l. p. 81).

5) Vide p. VII.

quae ibi non inveniuntur divisiones, a Platone alienas fuisse putes.¹⁾ Divisiones illae plerumque e rhetoriac sumptae sunt, qua de arte Plato mitius quam primo solebat cogitare didicit²⁾ Itaque quamquam nullum eius systema scriptum reliquit — quod si voluisset, ab artificiosa dialogorum compositione, quam amabat, ad ieiunius scribendi genus se convertere debebat — tamen in schola fortasse de hac materia copiosius disceptabat, sicut postea a discipulo eius Aristotele factum est.³⁾

Ab arte rhetorica ad eos nos convertamus, qui cum ea illis temporibus artissimis vinculis coniungebantur, sophistas dico, quibus sua restituere nostrae demum aetatis homines coeperunt. Inter quos Prodicus est, cuius *διαλέσων ὀνομάτων* haud ita spernendam esse sicut Plato ostendat, iam Ludovicus Spengel optime demonstravit.⁴⁾ Lugendum autem est, quod omnia fere quae de vita et doctrina eius narrantur, in ipsius Platonis scriptis exstant.⁵⁾ Socratem eum audivisse Charm. p. 163 D et Cratyl. p. 384 B exhibetur. In Protagore p. 337 non sine ironia quadam depingitur, fortasse quod — sicut saepissime viris quamvis doctis accidere assolet — inventionem suam i. e. *διαλέσεις ὀνομάτων* in sermone usque ad nauseam iactaret. Sed Plato artis etymologicae usum numquam perspexit, et multa a Prodicis, si voluisset, discere potuit. Invitum autem et ignarum eum ab illo multa accepisse ideo puto, quod Prodicis doctrina illis temporibus iam in communem usum abiit, sicut Spengelius demonstravit, qui vestigia illius in Thucydide perspicua patefecit.⁶⁾ Aristoteles in Top. p. 112 b 22 *διαλέσων ἡδονῆς* a Prodicis inventam affert,

1) Quod acute monet etiam Hambruchius l. l. p. 5.

2) Vide p. IX.

3) Cf. Lutoslawski l. l. p. 344.

4) Artium scriptores, Stuttgartiae 1828, p. 46 sqq.

5) Locos congressit Mart. Schanz, Beiträge zur vorsokrat. Philos. aus Plato I. Heft, Götting. 1867, p. 151 sqq.

6) l. l. p. 53 sq.

ad quam Plato in Protagora p. 358 A alludit.¹⁾ De differentia quam inter *πολῆσιν* et *πραξιῶν* statuit, infra agemus.²⁾

Sed quamquam omnia illa iam ante Platonem excogitata erant, ipsam dividendi methodum ille invenit. Quam primum, sicut in Phaedro, ita exercebat, ut singulas notionis cuiusdam partes, prout res ferebat, enumeraret; postea autem ad severiorem illam et accuratiorem rationem bipartitionis continuæ progressus est, quam in Sophista et Politico adhibet. Sed haec iam ad logicos pertinent, nos autem ad propositum revertamur.

Scimus igitur divisiones in Academia valde usitatas esse; quam ad confirmandam sententiam arcessere possumus locum quendam Epicratis poetae comici quem Athenaeus p. 59 D servavit.³⁾ Dicit enim:

τί Πλάτων

*καὶ Σπεύσιππος καὶ Μενέδημος;
πρὸς τίσι νυνὶ διατρέβουσιν;
ποῖα φροντίς, ποῖος δὲ λόγος
διερευνᾶται παρὰ τούτοισιν;
τάδε μοι πινυτῶς, εἴ τι κατειδῶς
ἦκεις, λέξον, πρὸς Γᾶς
B: ἀλλ' οἶδα λέγειν περὶ τῶνδε σαφῶς.
Παναθηναίους γὰρ ἰδὼν ἀγέλην
μειρακίων
ἐν γυμνασίοις Ἀκαδημείας
ἤκουσα λόγων ἀπάτων, ἀτόπων.
περὶ γὰρ φύσεως ἀφοριζόμενοι
διεχώριζον ζώων τε βίον
δένδρων τε φύσιν λαχάνων τε γένη.
κατ' ἐν τούτοις τὴν κολοκύντην
ἐξήταζον τίνος ἐστὶ γένους
.
οἱ δὲ διήρουν.*

1) Cf. quoque Xen. Mem. II 1, 24.

2) Vide p. XXIII.

3) Cf. Wilamowitz, Philol. Unters. IV p. 283¹⁵

Quae cum ita sint, veri simillimum est divisiones illas, quas una cum discipulis enucleaverat Plato, si minus ab ipso, at certe a discipulis enotatas esse; quae ὑπομνήματα in Academia circumlata esse fingere licet. Neque prorsus a vero abhorret, immo ad certitudinis speciem accedit, Aristotelem, qui undique veterum sententias collegit, tales divisiones Platonicas suum in usum composuisse. Quae suspicio et a Laertio Diogene et altero testimonio confirmatur. Nam videmus in indice scriptorum Aristotelicorum, qui vulgo dicitur Ptolemaei philosophi¹⁾, librum laudari, cuius est titulus: Πλάτωνος διαίρεσις 5²⁾, ubi διαίρεσις legendum esse consentaneum est. Itaque, si vera est viro- rum doctorum coniectura, qui Andronicum huiusce indicis auctorem sive fontem fuisse putant, talis liber ab Andronico inter opera Aristotelica inventus et enumeratus est.

In ipsis Aristotelis libris qui aetatem tulerunt, tres inveniuntur loci, quibus διαίρεσις Platonis laudantur. Sunt hi: de part. anim. 642 b 10: ἔτι δὲ προσήκει μὴ διασπᾶν ἕκαστον γένος, οἷον τοὺς ὄρνιθας τοὺς μὲν ἐν τῆδε, τοὺς δ' ἐν ἄλλῃ διαίρεσει, καθάπερ ἔχουσιν αἱ γεγραμμένα διαίρεσις· ἐπεὶ γὰρ τοὺς μὲν μετὰ τῶν ἐνύδρων συμβαίνει διηρηθῆναι, τοὺς δ' ἐν ἄλλῳ γένει — de gen. et corr. II 3 p. 330 b 15: ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ τρία (i. e. elementa) λέγοντες, καθάπερ Πλάτων ἐν ταῖς διαίρεσεσιν. — Met. IV 11 p. 1019 a 1: τὰ μὲν δὴ οὕτω λέγεται πρότερα καὶ ὕστερα, τὰ δὲ κατὰ φύσιν καὶ οὐσίαν, ὅσα ἐνδέχεται εἶναι ἄνευ ἄλλων, ἐκεῖνα δὲ ἄνευ ἐκείνων μὴ ἢ διαίρεσει ἐχρήσατο Πλάτων. Quibus locis excepto tertio Sophistam et Politicum dialogos spectari putat Guilelmus Christ³⁾, cui assensus est Fridericus Blass.⁴⁾ Et revera dubitari potest, an voce αἱ γεγραμμένα διαίρεσις dialogi illi appellentur

1) Vide Aristot. Fragm. coll. Valentinus Rose, Lipsiae 1886, p. 18 sqq.

2) Est apud Roseum l. l. p. 20 sub numero 52.

3) Platonische Studien in Commentariis Acad. Bavar. Class. Philos.—philol. vol. XVII p. 484 sqq.

4) Apophoreton Berol. 1903 p. 64.

comparatis locis quos Christius attulit. Quod si statuas, tamen ἀγράφους quoque διαιρέσεις exstitisse hoc ipso loco evincitur, quae, ut nostrae divisiones, inter ὑπομνήματα aut ipsius scriptoris aut scholae in usum confecta haberentur.¹⁾ Alter autem locus (p. 330 b 15) ad dialogos illos non alludere mihi quidem videtur. Et facile fieri poterat, ut Plato divisiones in Sophista exhibitas inter διαιρέσεων suarum collectionem referret, quam ab Aristotele spectari equidem puto. Sed utcumque res se habet, divisionum Platoniarum corpus iam Aristotelis temporibus exstitisse pro certo habeo.²⁾

Sed aliud quoque indicibus Aristotelicis docemur. Enumerantur enim libri Aristotelici³⁾:

1. διαιρέσεις 17 libri (Diog. Laert. no. 42)
περὶ διαιρέσεων 17 libri (Hesych. no. 41)
διαιρέσεις 26 libri (Ptol. no. 52)
2. διαιρητικόν α (Diog. Laert. no. 62)
διαιρητικῶν α (Diog. Laert. no. 43. Hesych. no. 42)
fortasse: διαιρητικόν 6 libri (Ptol. no. 54).

Videmus igitur eis temporibus, quibus indices illi componebantur, ingentem molem divisionum sub Aristotelis nomine circumlatam esse. Sed etiam Theophrasti⁴⁾ Peripatetici et Speusippi⁵⁾ Xenocratisque⁶⁾ Academicorum

1) Cf. τὰ ἀγραφα δόγματα Phys. p. 209 b 15. Eandem fere condicionem esse puto definitionum (ὄροι) sub Platonis nomine traditarum (III p. 411 sqq. St.), quae item dignae mihi videntur, in quas simili modo inquiratur. Fortasse Speusippo adscribendi sunt, nam titulus ὄροι Σπενσίππου τοῦ Πλάτωνος in codice φ Bekkeri manu quidem recentiore exaratus legitur (cf. Diog. Laert. IV, 5, ubi ὄροι ut liber Speusippi in catalogo eius scriptorum afferuntur). Aliorum ὑπομνημάτων titulos paene innumerabiles enotatos invenies in indicibus librorum Aristotelicorum (cf. p. XXXV⁴⁾).

2) Hanc de divisionibus quaestionem Christius movit, cum de epistula XIII Platonis disputaret. De hac re vide p. XXXV sq.

3) Laudantur loci secundum Rosei editionem Teubnerianam.

4) Diog. Laert. IV 46: διαιρέσεις α' β'

5) Diog. Laert. IV 5: διαιρέσεις καὶ πρὸς τὰ ὅμοια ὑποθέσεις.

6) Diog. Laert. IV 13: διαιρέσεις η'.

laudantur divisionum collectiones. Videtur igitur inde a Platone in Academia et apud Peripateticos ars dividendi exercitata esse. Atque mihi quidem videntur omnia illa *ὑπομνήματα* tali modo nata esse, ut sui quisque magistri divisiones primum enotaret, tum augetet vel, prout videretur, immutaret. Et tot librorum ruinas manibus tenemus divisiones nostras. Quaerendum igitur est, singulae cui auctori tribuendae sint; quod opus ab Hambruchio feliciter incohatum nunc continuare conabor. Qua in re demonstranda temporum in primis rationem habebo.¹⁾

In dialogis Platonicis, qui primi adeundi sunt, reperi inter multas alias novem divisiones, quae inter nostras quoque leguntur. Sunt autem divisiones 1 [5], 3 [7], 7 [20], 12 [1], 13 [2], 24 [55], 32 [67], [3], [28]. Tum divisiones [12] et [39] Platoni attribuendae essent, nisi additamentis quibusdam auctae essent. Eadem fere est ratio divisionis 22 [53]. Quae cum nonnullis locis Platonicis apte concinit, nisi quod primum artium genus: *αἱ παρασκευαστικά* apud Platonem non inveniuntur. Sed conferas velim locum insignem Politici p. 287 D—289 B, ubi septem artium genera afferuntur, quae est enumeratio potius quam divisio vera.²⁾ Sed ecce in fine alteram dispositionem enumerationis ut meliorem obiter perstringit, cum dicit (p. 289 A B): *ἦν γὰρ δικαιοτάτα μὲν ἂν τεθεὶν κατ' ἀρχὰς τὸ πρωτογενὲς εἶδος* (quod in prima divisione sexto i. e. paenultimo loco posuerat), *μετὰ δὲ τοῦτο ὄργανον, ἀγγεῖον, ὄχημα, πρόβλημα, παίγνιον, θρέμμα*. Quod autem dicit *τὸ πρωτογενὲς εἶδος* vel *κτῆμα* (i. e. materia rudis), ab ipso p. 288 D ita definitum erat³⁾: *χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον καὶ*

1) In iis quae sequuntur singulas divisiones eis attribui, apud quos diserte afferuntur, reconditiora neglegens, quae eis qui veterum philosophiam explicare student investiganda reliqui. Ceterum censeo ipsos locos in editione exscriptos optimum commentarium efficere.

2) Dicit enim ipse p. 289 B non totam artis notionem illis circumscriptam esse.

3) Conferas quaeso textum divisionis nostrae! — Hunc

πάνθ' ὅποσα μεταλλεύεται καὶ ὄσα δρυοτομικὴ καὶ
 κουρὰ σύμπασα τέμνουσα παρέχει τεκτονικὴ καὶ πλεκτικῇ.
 Ἐν δὲ αὐτὸ προσαγορεύομεν πᾶν τὸ πρωτογενὲς
 ἀνθρώποις κτῆμα κτλ. — In nostra quoque divisione pars
 una adiecta est, sed neque caret sensu talis adiectio neque
 a sententia ipsius Platonis plane abhorret. Nam disposuit
 ille quisquis fuit, artes secundum dignitatem et temporis
 singula spatia, quibus exercerentur, cum eas πρώτας,
 δευτέρας, τρίτας diceret, cuius rei habebat multa apud
 ipsum Platonem exempla¹⁾, quibus docebatur, si nomini-
 bus res non plane distingui possent, numeris utendum esse.

Divisio 11 [62] videtur ex Hippiae maioris loco quo-
 dam valde inscite consuta esse²⁾, divisio [50] ex Hippia
 minore originem duxisse.

III. De Aristotele.

Quantopere Aristoteles magistri methodum notiones
 dividendi adhibuerit, e divisionibus Platonicis quae apud
 eum exstant cognoscere possumus.³⁾ Peripatetici quoque
 notum est quantopere dividendi rationem adamaverint.⁴⁾

locum ea quoque de causa insignem puto, quod eo doceamur, quo-
 modo divisiones Platonis natae sint, quas non temere confictas,
 sed plurima cogitatione elaboratas esse intellegimus. Et mihi
 quidem videtur nostra divisio 22 [53] tantopere alteram Pla-
 tonis superare, quantopere haec illam primam superat.

1) Cf. e. g. Legg. V p. 744 C: τούτων χάριν τέτταρα μεγέθει
 τῆς οὐσίας τιμήματα ποιείσθαι χρῆών, πρώτους καὶ δευτέρους
 καὶ τρίτους καὶ τετάρτους, ἢ τισιν ἄλλοις προσαγορευομένους
 ὀνόμασιν κτλ. (cf. III p. 697 B; V 739 A). Vide p. VIII⁴ locum
 Sophistae, ubi inopiam verborum luget Plato (cf. Arist. Eth.
 Nic. II 7 p. 1107 b 2: πολλὰ δ' ἐστὶν ἀνόνομα. — Vahlen ad
 Poet. p. 90).

2) Sed cf. p. XXIV primam divisionem τοῦ ἀγαθοῦ.

3) Sunt novem divisionum supra p. XIX memoratarum
 1 [5], 3 [7], 7 [20], 12 [1], [3].

4) Hoc docet e. g. Andronici Peripatetici libellus περὶ δι-
 αϊρέσεως, quem Boethius latine reddidit (excussum invenies in
 Mignei cursus patrologiae vol. LXIV), cuius est initium: 'Quam
 magnos studiosis afferat fructus scientia dividendi, quamque

Sed non tanti eam, in logica quidem arte, quanti Plato fecit Aristoteles, cum ὀρισμὸν divisioni praeferret.¹⁾ Sed in eis scriptis, quae a reconditiore doctrina remota sunt, velut in Ethicis et in Arte Rhetorica, multus in eis est. Mirum quoque videtur, quod octo locis Aristotelicis, qui diserte ad eius ἐξωτερικοὺς λόγους spectant²⁾, quinque divisionum aut mentio fiat aut ratio habeatur. Sunt autem loci hi:

Eth. Nic. I 13 p. 1102 a 26: λέγεται δὲ περὶ αὐτῆς (scil. ψυχῆς vide div. 12 [1]) καὶ ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς λόγοις ἀρκούντως ἔνια, καὶ χρηστέον αὐτοῖς· οἷον τὸ μὲν ἄλογον αὐτῆς εἶναι, τὸ δὲ λόγον ἔχον.

Eth. Nic. VI 4 p. 1140 a 1: τοῦ δ' ἐνδεχομένου ἄλλως ἔχειν ἔστι τι καὶ ποιητὸν καὶ πρακτὸν, ἕτερον δ' ἐστὶ ποιήσις καὶ πρᾶξις (vide div. 5 [8])· πιστεύομεν δὲ περὶ αὐτῶν καὶ τοῖς ἐξωτερικοῖς λόγοις.

Polit. III 6 p. 1278 b 30: ἀλλὰ μὴν καὶ τῆς ἀρχῆς τοὺς λεγομένους τρόπους ῥᾶδιον διελεῖν· (vide div. 14 [63]) καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς λόγοις διοριζόμεθα περὶ αὐτῶν πολλάκις.

Polit. VII 1 p. 1323 a 21: νομισαντας οὖν ἱκανῶς πολλὰ λέγεσθαι καὶ τῶν ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς λόγοις περὶ τῆς ἀρίστης ζωῆς, καὶ νῦν χρηστέον αὐτοῖς. ὡς ἀληθῶς γὰρ πρὸς γε μίαν διαίρεσιν οὐδεὶς ἀμφισβητήσειεν ἂν ὡς οὐ τριῶν οὐσῶν μερίδων, τῶν τε ἐκτὸς καὶ τῶν ἐν τῷ σώματι καὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ (vide div. 1 [5]), πάντα ταῦτα ὑπάρχειν τοῖς μακαρίοις δεῖ.

Eth. Eud. II 1 p. 1218 b 32: πάντα δὴ τάγαθὰ ἢ ἐκτὸς

apud Peripateticam disciplinam semper haec fuerit in honore notitia, docet etc.' cf. quae p. XXVII sq. dicuntur.

1) V. Analytica prior. I 31 p. 46 a 31 sqq. (cf. Alexandri et Philoponi adnotationes in Comm. in Arist. II 1 p. 333, 10 sqq. XIII 2 p. 306, 31 sqq.) De dividendi ratione Aristotelica vide Trendelenburgium in comment. ad libr. de an. p. 198 sqq. et in Element. logices Aristoteleae § 59, p. 18 editionis nonae (Berolini 1892).

2) De his cf. Hermannii Diels commentationem: Die exoter. Reden des Aristoteles, SAB 1883 p. 477 sqq.

ἢ ἐν ψυχῇ, καὶ τούτων αἰρετώτερα τὰ ἐν τῇ ψυχῇ (vide div. 1 [5]), καθάπερ διαιρούμεθα καὶ ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς λόγοις

Aristoteles quatenus magistri vestigia secutus sit, quid de suo addiderit, non facile diiudicari potest. Sed non id eum in primis egisse puto, cum divisiones illas colligeret, ut doctrinam Platoniam accurate redderet, tamquam historiae philosophiae scribendae operam daret — sicut discipulus eius Theophrastus postea fecit, cum *φυσικῶν δόξας* componeret —, quam ut ipse divisionibus illis tamquam brevi philosophiae suae compendio in scholis uteretur.¹⁾ Sed sicut divisiones magistri immutavit, alias addidit, ita ipsius quoque *ὑπομνήματα* a posterioribus, prout videretur, immutata aucta interpolata sunt.

Iam in duabus divisionibus quas supra Platonias exhibui, mira quaedam deprehenduntur. In divisione 1 [5], ubi ut tertiam partem bonorum τὰ ἐκτός legimus, Plato semper habet τὰ χρήματα²⁾ vel simile quiddam, et quae in divisione 12 [1] legitur vox τὸ θυμικόν nusquam a Platone adhibetur, qui plerumque habet τὸ θυμοειδές, quod apud Aristotelem quoque plerumque exstat.³⁾ At tamen τὰ ἐκτός semper apud Aristotelem invenimus⁴⁾ et τὸ θυμικόν bis ab eo usurpatur.⁵⁾ Num ipse Aristoteles terminorum illorum inventor fuerit, dubitari potest; nam fieri poterat, ut iam ab Academicis veteribus — ne dicam ab ipso Platone —, e. g. a Speusippo vel Xenocrate po-

1) Ad haec cf. quae egregie disputaverunt Hambruchius l. l. p. 32 sq. et Hermannus Diels: Über das 3. Buch der Aristot. Rhet., AAB 1886 p. 13 sqq., id. in Arch. f. Gesch. d. Phil. I p. 494 sqq.

2) Quod iam annotavit Olympiod. ad. Phaed. p. 66 C.

3) Cf. Lutoslawski l. l. p. 279. 337.

4) Vide e. g. Eth. Nic. p. 1099a 31. 1153b 18. 1169b 10 et saepe alias. — Voces *σῶμα*—*χρήμα* saepe apud Graecos opponebantur (v. e. gr. Thuc. I 85, 1. 121, 3. 141, 5. II 53, 2. VIII 45, 4. Anax. p. 27, 15—17 Sp.-H.) a quibus Plato invitus pendet. Is autem, qui terminum τὰ ἐκτός posuit, melius illam speciem bonorum denominavit, quippe qua *φίλοι*, *εὐδοξία*, alia comprehenderentur, quae non ita bene *χρήματα* appellaveris.

5) De an. p. 432 a 25 et 433 b 4.

nerentur, quos Aristoteles secutus esse potest. Equidem nova illa Aristoteli tribuere malim.

Quod ut faciam, movet me divisio 5 [8]. Quae ad locum quendam Politici Platonis (p. 258 E) referenda videtur, ubi unam artem esse *πρακτικήν*, alteram *γνωστικήν* asseritur, neque dubium est, quin *ἡ γνωστική* eadem sit atque *ἡ θεωρητική*, quae vox quamquam apud Platonem non invenitur, tamen apud Aristotelem saepissime occurrit. Totam autem divisionem Aristoteles agnoscit. Immutata igitur sunt hic quoque, ut iam supra adnotavimus, verba Platonica a posterioribus, hic quoque immutationem illam apud Aristotelem primum deprehendimus, cuius eum auctorem fuisse equidem affirmaverim. Unde tertium illud genus i. e. ars *ποιητική* natum sit, e loco quodam Charmidis perspicitur, ubi *ποίησιν* inter et *πράξιν* differentia quaedam statuitur, quae ad Prodicum etymologiae artis inventorem refertur.¹⁾

Computatis igitur omnibus quae adhuc dicta sunt, videmus divisiones Platonicas ab Aristotele non tantum enotatas, sed etiam auctas et ad ipsius doctrinam conformatas esse. Qua de re divisiones illae *διαιρέσεις Ἀριστοτέλους* appellabantur, ita ut titulus *Πλάτωνος διαιρέσεις* paulatim evanesceret, quem soli Laertius Diogenes et una catalogorum nota servaverunt.

Divisionem [21] apud Aristotelem quoque legimus, et divisio [19] Aristotelica esse videtur.²⁾ Divisio 27 [23] teste Simplicio in libro *περὶ ἀντικειμένων* exstabat. Divisio 25 [14] concinit cum Pol. p. 1294a 3 dubitarique potest, utrum iam ante eum exstiterit³⁾, an aut ipse eam confecerit aut discipulus aliquis magistri vestigia secutus.

Divisio [42] ad locum quendam Topicorum prope accedit, et habemus testimonium Laertii Diogenis, quo suspicio excitatur ab ipso Aristotele nostram divisionem pro-

1) Cf. locos ad divisionem 5 [8] exscriptos et Arist. Eth. Nic. p. 1140 a 1, quem locum p. XXI attuli.

2) Vide supra p. XII et XIII.

3) Cf. p. XII.

positam esse. Sed fieri etiam poterat, ut e Peripateticorum veterum scholis flueret, de quibus mox videndum erit.

Alexander Aphrodisiensis in commentario ad Aristotelis Topica scripto haec adnotat¹⁾: *ἔτι τὸ κάλλιον καθ' αὐτὸ καὶ τιμιώτερον καὶ ἐπαινώτερον: κοινότερον τοῖς ὀνόμασιν νῦν χρῆται τῷ τε καλλίονι καὶ τιμιωτέρῳ καὶ τῷ ἐπαινιωτέρῳ, ἐν μὲν γὰρ τῇ τῶν ἀγαθῶν διαιρέσει τίμια μὲν τῶν ἀγαθῶν εἶπεν εἶναι τὰ ἀρχικώτερα, ὡς θεοὺς γονεῖς εὐδαιμονίαν, καλὰ δὲ καὶ ἐπαινετὰ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κατ' αὐτὰς ἐνεργείας, δυνάμεις δὲ οἷς ἔνεστιν εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι, ὠφέλιμα δὲ τὰ τούτων ποιητικὰ τῶν αὐτῶν καὶ εἰς ταῦτα συντελοῦντα. κτλ.* Quem locum Valentinus Rose inter Aristotelis fragmenta posuit et divisionibus adnumeravit²⁾ cum adscriberet: cf. magna moral. 1, 2. Sed hic ipse quem laudat locus mihi graves dubitationes movet, ne ex eo Alexander sua repetiverit pauca de suo addens. Nam in Magn. Mor. cap. II—III (p. 1183 b 19—1184 b 21) quattuor *διαίρεσεις τοῦ ἀγαθοῦ* velut *τῶν ἀγαθῶν* adferuntur, ita ut hunc locum Alexander *τὴν τῶν ἀγαθῶν διαίρεσιν* perbene appellare posset. Similis collectio exstat apud Stob. in Anthol. II p. 134, 7 sqq. W.-H. sub titulo *ποσαχῶς λέγεται τὸ ἀγαθόν* (vide p. XXVIII¹⁾). Divisiones illas, quarum prima fortasse ab Alexandro respiciebatur, iam proponam³⁾:

Magn. Mor. I 2 p. 1183 b 19 sqq.:

ἐπεὶ δ' ὑπὲρ τούτων διώρισται, πειραθῶμεν λέγειν τὰ γαθὸν ποσαχῶς λέγεται. — Sequitur

Prima divisio (b 20—37) = Stob. p. 134, 20

ἔστι γὰρ τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν τίμια, τὰ δ' ἐπαινετά, τὰ δὲ δυνάμεις. τὸ δὲ τίμιον λέγω τὸ τοιοῦτον, τὸ θεῖον, τὸ βέλτιον, οἷον ψυχῇ, νοῦς, τὸ ἀρχαιότερον⁴⁾, ἢ ἀρχή, τὰ

1) Alexandri locum reddo secundum vol. II 2 p. 242, 1 sqq. editionis Academiae Berolinensis (ed. Wallies).

2) p. 106. Est fragm. 113.

3) Animadvertas velim, quam similes sint nostris divisionibus et dictione et dispositione.

4) Fort. ἀρχικώτερον?

τοιαῦτα τὰ δ' ἐπαινετὰ οἶον ἀρεταί· ἀπὸ γὰρ τῶν κατ' αὐτὰς πράξεων ὁ ἔπαινος γίνεταί. τὰ δὲ δυνάμεις, οἶον ἀρχὴ πλοῦτος ἰσχύς κάλλος· τούτοις γὰρ καὶ ὁ σπουδαῖος εὖ ἂν δύναιτο χρῆσασθαι καὶ ὁ φαῦλος κακῶς, διὸ δυνάμεις τὰ τοιαῦτα καλοῦνται ἀγαθὰ λοιπὸν δὲ καὶ τέταρτον τῶν ἀγαθῶν τὸ σωστικὸν καὶ ποιητικὸν ἀγαθοῦ, οἶον γυμνάσια¹⁾ ὑγίειας καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον.

Secunda divisio (b 37 — 1184 a 3) = Stob. p. 135, 17

ἀλλ' ἔτι καὶ ἄλλην ἔχει τὰγαθὰ διαίρειν, οἷόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν πάντῃ καὶ πάντως αἰρετά, τὰ δ' οὐ. οἶον ἢ μὲν δικαιοσύνη καὶ αἱ ἄλλαι ἀρεταί καὶ πάντῃ καὶ πάντως αἰρεταί, ἰσχύς δὲ καὶ πλοῦτος καὶ δύναμις καὶ τὰ τοιαῦτα οὔτε πάντῃ οὔτε πάντως.

Tertia divisio (a 3 — 38) = Stob. p. 135, 11

τῶν γὰρ ἀγαθῶν τὰ μὲν ἐστι τέλη, τὰ δ' οὐ τέλη, οἶον ἢ μὲν ὑγίεια τέλος, τὰ δὲ τῆς ὑγίειας ἔνεκεν οὐ τέλη

Quarta divisio (1184 b 1—5)²⁾ = Stob. p. 136, 9

μετὰ τοίνυν τοῦτο ἔχει τὰγαθὰ καὶ ἄλλην διαίρειν. ἔστι γὰρ τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν ἐν ψυχῇ, οἶον αἱ ἀρεταί, τὰ δ' ἐν τῷ σώματι, οἶον ὑγίεια κάλλος, τὰ δ' ἐκτός, <οἶον>³⁾ πλοῦτος ἀρχὴ τιμῆ ἢ εἴ τι ἄλλο τῶν τοιούτων. τούτων δὲ τὰ ἐν ψυχῇ βέλτιστα κτλ.

Quae divisiones fortasse e corpore quodam divisionum Aristotelicarum a Peripateticis illis, qui Magna Moralia confecerunt, translatae sunt — quod uberiore illa collectione, quae apud Stobaeum exstat, confirmari videtur —, ita ut fingere liceat, Alexandrum suam divisionem ex eodem corpore sumpsisse. Fortasse autem ex ipsis Magnis Moralibus ille sua deprompsit, qua de re nihil certi affirmari potest.

Divisiones Platonicae quo tempore ab Aristotele enotatae sint, meo quidem iudicio non solum statui non

1) Cf. div. 23 [36].

2) Est inter nostras div. 1 [5].

3) Addere malim cum P²

potest, sed ne conicere quidem licet. Nam cum desideremus divisiones vere Aristotelicas, velut vitarum genera (cf. e. g. Eth. Nic. p. 1095 b 17 sqq.), aliae autem, quamquam sunt genuinae Platonis divisiones, velut animae (12 [1]), τῶν ὄντων (32 [67]), adversis tamen frontibus pugnent cum sententiis ab ipso Aristotele in pragmatiis exhibitis, putes forsitan divisiones nostras ab Aristotele adulescentulo, cum iam in Academia versabatur, conscriptas esse. Contra quae dici potest non paucas divisiones — ut supra vidimus — plus Aristotelem quam Platonem sapere. Et scimus, quam diversi sint Aristotelis libri, in quibus suam ipsius doctrinam reconditiorem expressit, ab eis, quos — velut Ethica et Artem Rhetoricam — ad communem sensum et popularem intelligentiam accommodavit, in quibus philosophorum qui ante eum fuerunt et communes hominum sententias protulit. Quae cum ita sint, nihil de tempore, quo divisiones illae ab Aristotele conscriptae sint, affirmaverim.

Restat, ut de uno divisionum genere nonnulla proferam. Nam praeter divisionem 5 [8], quam Aristotelis esse verissimis testimoniis comprobatur¹⁾, divisiones 8 [16], [34], [37], [42] omnes ad artium, scientiarum, philosophiae connexum et partitionem spectant. Et mihi quidem apte cum Aristotelis vel etiam Platonis sententiis congruere videntur, quippe qui nondum de singulis artium et scientiarum generibus finibus virtutibus satis firmum iudicium tulerint neque philosophiae singulas partes accurate distinxerint. Quamquam Platonis dialogis passim fere docemur, quantopere ille elaboraverit, ut artium et scientiarum orbem quendam conficeret, ubi suus cuique locus esset, tamen ut in re tam nova tamque inculta non semper sibi constitit et notiones saepe confudit.²⁾ Notum

1) Vide p. XXIII.

2) E. g. ipsis vocibus: τέχνη et ἐπιστήμη tam promiscue utitur, ut nullam plerumque inter eas discrimen ab eo statutum esse sumamus (vide e. g. Charmid. 165 E et Lutoslawski p. 285). Simili modo eadem divisio (22 [53]) a Dio-

quoque est, quam non Aristoteles in philosophiae partibus definiendis sibi ipse constitit, quantopere de eius sententiis posteriores dubitaverint.¹⁾ Sed iam supra (p. XXIII) vidimus eum Platonis vestigia secutum in divisione 5 [8] artium novi aliquid repperisse. Divisio [34] utrum Platonis fuerit necne dubitari potest.²⁾ Divisiones [42]³⁾ et [37] antiquissimae mihi quidem videntur, cum sint conamina tantum methodos et res tractatas discernendi et valde abhorreant a posteriorum artificiosis philosophiae partitionibus, quae tum demum induci poterant, cum materiam ipsam philosophiae alii iam perscrutati essent.

IV. De Peripateticis veteribus.

Qui servati sunt sub Aristotelis nomine libri non vacant interpolationibus, dittologiis, ceteris eiusdem generis mendis, et multa in corpus scriptorum Aristotelicorum intrusa sunt opera non genuina. Quod factum est, quod libri illi Aristotelici ab ipso non publicum in usum editi, sed scholis tantum destinati in Peripato circumferebantur et a posterioribus, sicut videbatur, immutabantur. Divisiones nostras similia fata perpassas esse iam ante inquisitionem accuratiorum omnes suspicabuntur, qui Aristotelicorum librorum condicionem noverint. Nihilominus nobis, quoad fieri poterit, investigandum erit, singulae divisiones

gene ut artium, a codice Marc. ut scientiarum exhibetur, quare V. Rose deceptus congruentiam non vidit. Ab Aristotele quoque voces illae saepe confunduntur, quamquam Metaph. p. 981 b 25 dicit se primum differentiam earum statuisset, quam exposuit in Eth. Nic. VI 3. 4, ubi dicit: *ἐπιστήμην* esse *περὶ τὰ ἐξ ἀνάγκης ὄντα* (p. 1139 b 23), *τέχνην* autem *περὶ τὴν γένεσιν* (p. 1140 a 11), i. e. *περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι*. (Cf. quoque Eth. Nic. p. 1112 b 7.)

1) Cf. Zelleri *Histor. Phil. Graec.* II 2³ p. 176 sqq.

2) Cf. Hambruch l. l. p. 22.

3) Quae divisio Aristotelica fuisse a Diog. Laert. V 28 confirmatur. Quam vix credideris ortam esse, postquam illa notissima philosophiae tripartitio increbruit.

utrum Aristotelis sint an Peripateticorum, qui post eum fuerunt.

Quae inquisitio hac de causa difficilis redditur, quod, ut iam dictum est, in ipsis operibus Aristotelicis non paucae inveniuntur interpolationes, ita ut saepe haud facile magistrum a discipulis discernas. Et videntur omnino in Peripato sententiae Aristotelis a sententiis posteriorum non satis disiunctae esse. Nam Stobaeus, qui ethica Peripateticorum in Anthologio exhibet, titulum eis inscripsit: Ἀριστοτέλους καὶ τῶν λοιπῶν Περιπατητικῶν περὶ τῶν ἠθικῶν.¹⁾ Hic inveniuntur praeter alias divisiones 2 [58], [21], [56], [57]. In libro de virtutibus et vitiis, qui est Peripateticae originis, legimus divisionem, quae nostrae 4 [4] simillima est.

De divisionibus [56] et [57] iam paulo plura dicenda sunt. In quibus inter singula bona et mala congruentia quaedam (ὁμοιότης) haud illepide quidem statuitur, cuius conspectum iam adponam.

[56] τῶν [ὄντων] ²⁾ ἀγαθῶν ὁμοιότης				
τὰ ἐν ψυχῇ	φρόνησις	δικαιοσύνη	ἀνδρεία	σωφροσύνη
τὰ ἐν σώματι	εὐεξία	εὐπρέπεια ³⁾	ἰσχύς	κάλλος
τὰ ἐκτός	<εὐδοξία>	εὐτυχία	φίλοι	πλοῦτος

[57] τῶν κακῶν ὁμοιότης				
τὰ ἐν ψυχῇ	ἀδικία	ἀφροσύνη	δειλία	ἀσωτία καὶ ἀκολασία
τὰ ἐν σώματι	νόσος	καχεξία	ἀσθένεια	αἷσχος
τὰ ἐκτός	ἀτυχία	ἀδοξία	ἐχθροί	πενία

1) Anthol. II p. 116—147 W.-H. Vide H. Doege, Quae ratio intercedat inter Panaetium et Antiochum Ascalonitam in morali philosophia. Diss. Halens. 1896 p. 7 sqq., qui omnes, qui ante eum de hac Stobaei parte egerunt, enumeravit. — De hac re alio loco agam (cf. p. XXIV).

2) Delevi.

3) Memorabile videtur quod hic εὐπρέπεια pro voce ὑγίεια posita est.

Videntur mihi quidem tabulae illae a magistro discipulorum ad oculos demonstratae esse, quod ex divisionis [56] exordio colligo. Et cepit initium, qui tabellas eas composuit¹⁾, a virtutis quadripartitione Platonica²⁾, ita ut singulis virtutibus singula et corporis et externa bona³⁾ apponeret. Neque aliud fecit, nisi ut ea quae in dialogis Platonice velut in ovo iam exstabant, produceret et perficeret. Nam erat mos Platonis, ut corpore velut exemplo uteretur ad animae actiones et facultates cognoscendas⁴⁾, ita ut re ipsa congruentia quaedam animam inter et corpus evaderet. En loci: Rep. IX p. 591 B: και ὅλη ἡ ψυχὴ εἰς τὴν βελτίστην φύσιν καθισταμένη τιμωτέραν ἕξιν λαμβάνει, σωφροσύνην τε και δικαιοσύνην μετὰ φρονήσεως κταμένη, ἢ σῶμα ἰσχύν τε και κάλλος μετὰ ὑγείας λαμβάνον κτλ. — ib. IV p. 444 D: ἀρετὴ μὲν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ὑγεία τίς τε ἂν εἴη και κάλλος και εὐεξία ψυχῆς, κακία δὲ νόσος τε και αἰσχος και ἀσθένεια (cf. Soph. 228 A et Legg. I p. 631 B—D). — Sed tertia quoque pars bonorum respicitur: Gorg. p. 477 B (cf. quoque 467 E): οὐκοῦν χρημάτων και σώματος και ψυχῆς, τριῶν ὄντων, τριττὰς εἰρηκας πονηρίας, πενίαν νόσον ἀδικίαν; et Gorg. p. 506 D: ἡ ἀρετὴ ἐκάστου, και σκεύους και σώματος και ψυχῆς et Legg. V p. 743 E: εἰ δὲ τις τῶν προσταττομένων αὐτόθι νόμων σωφροσύνης ἔμπροσθεν ὑγείαν ἐν τῇ πόλει φανεῖται ποιῶν τιμῶν

1) Habemus similes tabellas in Arist. Rhet. p. 1362 b 10 sqq. et apud Anaximenem p. 14, 11 sqq. 80, 13 sqq. 104 sqq. Sp.-H. (vide div. 1 [5]), sed non tam accurate et ut ita dicam geometricè dispositas.

2) Est inter nostras 13 [2].

3) Vide div. 1 [5].

4) Vide e. g. Tim. 87 CD: πρὸς γὰρ ὑγείας και νόσους ἀρετὰς τε και κακίας οὐδεμία ξυμμετρία και ἀμετρία μείζων ἢ ψυχῆς αὐτῆς πρὸς σῶμα αὐτό. Quem morem Aristoteles quoque servavit, v. e. g. Eth. Nic. II 2 p. 1104 a 13: . . . (δεῖ γὰρ ὑπὲρ τῶν ἀφανῶν τοῖς φανεροῖς μαρτυροῖς χρῆσθαι) ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἰσχύος και τῆς ὑγείας ὀρθῶμεν . . . οὕτως οὖν και ἐπὶ σωφροσύνης και ἀνδρείας ἔχει και τῶν ἄλλων ἀρετῶν.

ἡ πλοῦτον ὑγείας καὶ τοῦ σωφρονεῖν, οὐκ ὀρθῶς ἀναφανεῖται τιθέμενος. Paulo aliter Soph. p. 228 E disputat, ubi δειλία, ἀκολασία, ἀδικία cum νόσφ, ἄγνοια cum αἴσχει comparantur.¹⁾

In Stobaei Anthologio in Ethicis Peripateticorum tabula simillima proponitur, quam hic addam²⁾:

ὑγεία	ἰσχὺς	εὐαισθησία	κάλλος
σωφροσύνη	ἀνδρεία	φρόνησις	δικαιοσύνη
πλοῦτος	ἀρχή	εὐτυχία	φιλία

Quae tabula quod non omnibus in partibus congruit cum divisionibus nostris, ideo facile explicari potest, quod tota illa dispositio non in rerum natura posita, sed merulusio ingenii est, ita ut permultae tales tabulae componi possint.³⁾ Qualia cum legimus, putamus nos scholae in umbram delatos esse, eo tempore quo homines iam desierant ipsi cogitare, sed cogitata veterum disponebant et variabant. Et scholae quoque in usum puto confectas esse ceteras divisiones, ea quidem forma, qua nunc eas habemus.

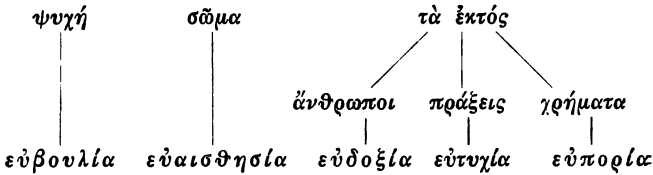
Simili modo ex bonorum tripartitione orta esse mihi videtur divisio 21, ubi quinque εὐδαιμονίας partes afferuntur. Quod quomodo factum sit, comparato ipsius divisionis textu e tabula quae sequitur perspicias⁴⁾:

1) Cf. quae exponuntur in Iamblichi Protreptico p. 27, 22sq. Pist., quae fortasse ex Aristotelis Protreptico hausta sunt (vide p. XXXVIII sq.). Legimus iam in Gorgiae Helena in it.: Κόσμος πόλει μὲν εὐάνδρεια, σώματι δὲ κάλλος, ψυχῇ δὲ σοφία, πράγματι δὲ ἀρετή, λόγῳ δὲ ἀλήθεια· τὰ δ' ἐναντία τούτων ἀκοσμία.

2) Exstat apud Stob. in Anthol. II p. 124 W.-H. (cf. etiam Laert. Diog. III 78). Vide p. XXIV. XXVIII.

3) Fortasse tales tabulae iam in Academia vetere exstabant (cf. Hambruch l. l. p. 21) neque abhorrent a Platoni indole, qui, quo plus senesceret, eo acrius omnia in schematis formam redigere studebat. Ipsi autem Platoni eas attribuere nolim.

4) Cf. Aristot. Rhet. I 5 p. 1360 b 19 sqq. et I 6 p. 1362 b 10 sqq. — Isocr. XII 7—8.

V. De divisionibus incertae originis.

Divisionum reliquarum triplex est ratio; sunt enim aut eae, quas propter ineptias, quibus repletæ sunt, omnino neglexeris¹⁾, aut eae, quae e notissimis Platonis et Aristotelis divisionibus concinnatae sunt, quas thematis alicuius variationes vocaveris, aut eae, quae unde derivandae sint, accurate dici non potest.²⁾

Recedunt ad divisionem 18 [48] divisiones 14 [63], [35], [54], ad divisionem 1 [12] alludunt 17 [44] et 19 [33], ad [21] divisio 23 [36], ad 13 [2] divisio [47], secundum temporis tripartitionem ([19]) composita est divisio 29 [18].³⁾ Praeterea aliae inter singulas divisiones intercedunt similitudines, quas suis locis indicavi.

Divisio 10 [10] vereor, ne Aristotelica esse non possit, cum contra ipsius Aristotelis de nobilitate sententiam faciat.⁴⁾

1) Unam divisionem [9] attigisse satis erit.

2) De divisionibus [37] et [64]—[69] nihil dixi neque testimonia eis adscripsi, quippe quae iam ab Hambruchio l. l. egregie explicatae sint.

3) Cf. p. XIII² et P. Wendland, *Anaximenes*, Berolini 1906, p. 43¹.

4) Quae divisio non unam quaestionem movet. Nam cum Diogenes quattuor partes distinguat, Marcianus secundam et tertiam partem in unam contraxit, cum ea quae superflua esse viderentur, deleret (cf. p. XXXIV¹). Sed maximam offensionem praebet quarta (vel tertia Marciani) pars nobilitatis: ἀπ' ἀντιθετός τοῦ ἔχοντος ἀρετῆς. Quae sententia ab Aristotelis disciplinaeque Peripateticae indole ingenioque prorsus abhorret magisque in Cynicorum plebeiam doctrinam cadere videtur (at cf. Plat. Theaet. p. 174 E sqq.). Apud Stobaeum legimus

Medicinae artis divisionis 6 [61] nusquam invenitur memoria, sed ea quoque e Peripato fluxisse potest, quippe qui omnem scientiarum orbem complexus sit.¹⁾ Primae tres partes saepe coniunguntur atque efficiunt quidem vulgarem artis medicinae divisionem²⁾; sed quid duabus alteris partibus faciamus? Cael. Aurel. celer. passion. 2, 13 p. 110³⁾ laudat Aristotelis primum librum de adiutoriis. Apud posteriores Asclepiades Bithynius⁴⁾, post hunc Pneumatici *περὶ βοηθημάτων* scripserunt.⁵⁾ Sed nostram divisionem nusquam inveni, ita ut dubium sit, quis eam primus proposuerit.⁶⁾

In textu codicis Marciani inveniuntur alterius recensionis vestigia, cum duae divisiones τῆς ἀρχῆς afferantur, una [63], quae cum divisione 14 Diogenis congruit, altera [51], quae tres tantum partes continet. Haec cum aliis quibusdam Marciani divisionibus coniungenda videtur, quas uno e fonte derivandos putem. Sunt praeter [51] divisiones [13] et [32], quibus [40] fortasse adiungenda est. Sunt enim non divisiones logicae, sed vocum ambiguarum explicationes, cum singulae earum significationes,

Stoicos hac in re inter sese dissensisse. Ecce locus: Stob. Anthol. II p. 107, 14 sqq. W.-H.: *περὶ δὲ εὐφροῦς, ἔτι δὲ καὶ εὐγενοῦς, οἳ μὲν τῶν ἐκ τῆς αἰρέσεως ἐπηνέχθησαν ἐπὶ τὸ λέγειν πάντα σοφὸν τοιοῦτον εἶναι, οἳ δὲ οὐ κτλ.* Melius nos hoc in discrimine iudicaturos fuisse puto, si Aristotelis dialogus, qui erat *περὶ εὐγενείας*, aetatem tulisset (cf. Wendland l. l. p. 55 ann. 3 et Immisch, Comm. philol. in hon. O. Ribbeckii, Lips. 1888, p. 84).

1) De Aristotelis et eius discipulorum artis medicinae studiis τὰ λατινὰ *Μενάουεια* nos docere possunt.

2) Cf. Cels. prooem. p. 2, 20 Dar. Ab ipso Platone in Protagora p. 354 A tres illae partes tantum respiciuntur.

3) Est inter Rosei Fragm. Aristot. no. 377 p. 256 (edit. Teubn.).

4) Citatur eius liber: *Communia auxilia* (i. e. *περὶ κοινῶν βοηθημάτων*) apud Celsum II 14 p. 58, 23 Dar.

5) Vide M. Wellmann, *Die pneumatische Schule* (Comm. philol. a Kiesslingio et Wilamowitzio editarum fasc. XIV) p. 10, 15, 17, 21.

6) Hac in re usus sum Caroli Kalbfleisch benigno consilio, qui locos laudatos mecum communicavit.

tamquam divisionis particulae enarrentur, ita ut eas e studiis grammaticis originem duxisse putem.

Denique pauca addam de interpolationibus Christianis in cod. Marc. perspicuis. Divisiones, quas modo memoravi, quas grammaticas dicere licebit, omnes in solo Marciano inveniuntur, qui ceteris quoque in rebus longiorem depravationis, vel si malis immutationis viam percucurrit. Cuius textus praeter alios interpolatores Christianum quoque vel Christianos quosdam perpe- s- sus est, qui ei Christianos quosdam pannos assuerunt, cum eos locos, qui paganam originem nimium redolerent, retractarent¹⁾. Sunt loci hi: p. 5, 23. 6, 2 sqq. (cf. Matth. 19, 17) 13, 5²⁾. 51, 3. 57, 4; fortasse 49, 21 et tota divisio [47].

VI. De ceteris ambarum recensio- num discrepantiis.

Divisiones cum per tot saecula in scholis tractarentur, omnis fere aetas notam suam eis impressit, non solum argumento, sed verbis quoque mutandis. Itaque cum ea quae Platonis Aristotelisque doctrinam referunt et dictionem redolere videbantur, tum posteriorum quoque sententias et labentis Graecitatis vestigia locis additis denotare studui. Sed primo obtutu intelleges Marciani codicis textum magis depravatum esse, quod iam Roseus vidit.³⁾ Qua de depravatione hic pauca proponere liceat.

Marciani codicis divisiones vi quadam — fortasse eo consilio, quo facilius edicerentur — omnes secundum normam quandam solemnem compositae sunt. Compositio earum haec fere est:

1) Qua re perspicitur diutissime post Aristotelem Christianis etiam temporibus divisiones nostras e scholis nondum evanuisse. — cf. Rose l. l. p. 678.

2) Cf. Wendland l. l. p. 55 ann. 3.

3) Roseus l. l. 678. — At tamen vir doctus iusto plus eum despexit, cum pretiosa eius additamenta neglegeret.

1. διαιρεῖται ἡ ψυχὴ εἰς τρία·
2. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἓν μὲν λογιστικόν, ἓν δὲ κτλ.
3. ἔστι δὲ τὸ μὲν λογιστικόν, ὃ λογιζόμεθα,
τὸ δὲ . . . κτλ.
4. τῆς ψυχῆς ἄρα τὸ μὲν ἔστι λογιστικόν, τὸ δὲ κτλ.

Recapitulatio (4) inde a divisione tertia decima omissa est. Divisiones [27], [48], [56], [57] paululum a norma illa recedunt. Et tam stulte dispositio illa servatur, ut multa verba, quae per se facile intellegi possunt, circumscriptione quadam explicentur, tamquam miselli illi magistri, qui hoc compendium scholarum in usum redegerunt, velut peccatum duxerint regulas sacratas laedere. Illa autem, quae explicatione indigent, ita commutilaverunt, ut saepe omni sensu careant. Multisque locis tradita, quae non intellegerent, foedaverunt, vix credibile stuporis sui testimonium edentes. Additae quoque sunt merae nugae, divisiones nullius pretii, velut divisio [9]. Postremo simplicitatis studium divisionibus valde nocuit, cum aut partes resecentur¹⁾ aut subdivisiones omittentur²⁾, qua re totus sensus corrumpitur.

Hic fortasse inseri potest, quae de divisione [38] dicenda habeo, cui divisioni valde corruptae aliquam medellam me afferre posse spero. Cuius textum verbotenus restitui posse equidem non credo, sed sensum enucleasse satis erit.

Huius divisionis dispositio antiquitas haec fere fuisse mihi videtur:

ἡ λύπη διαιρεῖται εἰς τὸ:

1. ἐπὶ τοῖς προσήκουσι (= τοῖς ἰδίοις cf. Isocr. IV 76) λυπεῖσθαι.
2. ἐπὶ τοῖς μηδὲν προσήκουσι (= τοῖς ἀλλοτρίοις) λυπεῖσθαι.
 - a. ἐπὶ τοῖς κακοῖς = ἔλεος.
 - β. ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς = φθόνος καὶ βασκανία.

1) Velut in div. 10 [10] et 15 [17].

2) Velut in div. 30 [24] et 31 [26].

Iam supra de divisionibus [56] et [57] amplius disserui, quas a magistro discipulorum ad oculos demonstratas esse puto. Quae sententia maxime firmatur voce *φατέ*, quam legimus [27], 18.¹⁾ Suspicio igitur oritur ceteras quoque divisiones secundum verba magistri (*ἀπὸ φωνῆς*) a discipulis enotatas esse. Quod si statueris, facile intelleges, quomodo textus ille tantopere foedatus sit. Tales autem observationes ad textum constituendum haud parvi sunt pretii, quippé quibus inducamur, ut non solum eos respiciamus, qui in scribendo accidere possunt errores, velut homoioteleuta similiaque, sed ea quoque, quae male audita sensum corruerunt.

VII. De divisionum memoria.

Restat, ut dicamus de divisionum nostrarum apud posteriores memoria. Quarum nonnullae quidem saepe laudantur, cum paene in communem usum abierint, velut divisiones bonorum, animae, virtutis.²⁾ Apud Lucianum in vitarum auctione Peripateticus qui inducitur bonorum divisionem declamat, fortasse quod scriptor Peripateticis tamquam divisionum nimis amatoribus illudere voluit³⁾.

Divisionum autem corpus quoddam primum laudatur in epistula Platonica tertia decima (p. 360 B): *τῶν τε Πυθαγορείων πέμπω σοι καὶ τῶν διατριβέσεων, καὶ ἄνδρα, ὡσπερ ἐδόκει ἡμῖν τότε, ᾧ γε σὺ καὶ Ἀρχύτης, εἴπερ ἦκει παρὰ σε Ἀρχύτης, χρῆσθαι δύναισθ' ἄν.* Optimum igitur ipsius Platonis testimonium haberemus, si epistula illa genuina esset.⁴⁾ Sed is qui eam composuit — neque

1) Quam quidem vocem in *φατέον* mutandam esse suspicatur Wendlandius.

2) Tales locos hic vel illic enotavi, sed ad unum omnes afferre non curavi.

3) Cf. Gell. XVIII 1, 5 et quae p. XX⁴ exposui.

4) De epistulis Platoniceis, quas Christius, Sill, Blassius, Ed. Meyer genuinas, ceteri omnes fere viri docti subditicias esse indicant, hic disputari non potest, praesertim cum Paulus

longe a Platonis temporibus remotus erat — sine dubio noverat Platonis divisionum amorem, quarum fortasse collectionem manibus tenebat. Sequuntur Aristotelicorum scriptorum indices, de quibus iam supra p. 17 sq. disserui. Tum Πλάτωνος διαιρέσεις laudantur apud Ioannem Philoponum ad Aristot. de gen. et corr. p. 330b 15¹): καθάπερ Πλάτων ἐν ταῖς διαιρέσεσι ζητητέον ποίας καλεῖ διαιρέσεις, ἐν αἷς διατάττειν φησὶ περὶ τούτων τὸν Πλάτωνα. ὁ μὲν οὖν ἐξηγητῆς Ἀλέξανδρος λέγει τὰς φερομένας Πλάτωνος διαιρέσεις νοθεύεσθαι, ἀλλ' εἴη ἄν, φησὶν, ὁ Ἀριστοτέλης λέγων περὶ τῶν ἐν τῷ Σοφιστῇ τῷ διαλόγῳ εἰρημένων, διαιρέσεις καλῶντα τὰ ἐν ἐκείνῳ. ἴστέον δὲ ὅτι πρῶτον μὲν 'διαιρέσεις' ὅλως Πλάτωνος ἐπιγεγραμμένα οὐ φέρονται, ἐν δὲ τῷ Σοφιστῇ οὐδὲν φαίνεται τοιοῦτον ὁ Πλάτων λέγων οἷον εἴρηται ἐνταῦθα . . . ἀποδεκτέον οὖν μᾶλλον ὅπερ τελευταῖον προστίθησιν ὁ Ἀλέξανδρος, φάσκων περὶ τῶν ἀγράφων δογμάτων τοῦ Πλάτωνος λέγειν τὸν Ἀριστοτέλην,

Wendland, qui falsas, sed antiquissimas eas esse putat, mox de eis disputaturus sit. Quae ibi citantur διαιρέσεις et Πυθαγόρεια sunt ὑπομνήματα (cf. p. XVII), quae falsarius ideo attulisse videtur, ut suam intimam Platonicae scripturae cognitionem ostentaret. Christius et post eum Blassius (vide p. XVII sq.), διαιρέσεις Sophistam et Politicum, Πυθαγόρεια Timaeum esse contenderunt locorum Aristotelicorum qui supra afferuntur interpretatione freti. Qui si dicunt Pythagoreorum scripta in Siciliam mittere idem esse atque γλαῦκας Ἀθήνας, his ipsis verbis falsarii imprudentiam denotant. Ceterum talia ὑπομνήματα sescenta fere in indicibus Aristoteleis inveniuntur (e. g. in Laertii indice apud Roseum haec exstant: περὶ τῆς Ἀρχύτου φιλοσοφίας (92), τὰ ἐν τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων (94), πρὸς τοὺς Πυθαγορείους (97), περὶ τῶν Πυθαγορείων (101), ut taceam de ceteris philosophis, quos ibi compilatos invenias. Cf. etiam in indice scriptorum Xenocratis apud Diog. Laert. IV 13: Πυθαγόρεια, ubi mox sequuntur διαιρέσεις), quae eas res continuisse videntur, quas scriptor ex antiquiorum libris excerpserit, sive quod memoria dignissimas eas iudicabat, sive quod verba contra eas facere volebat.

1) Locum Aristotelis iam p. XVII exscripsi. Philoponi verba repetivi ex editione Academica Berolinensi (ed. Vitelli) vol. XIV 2 p. 226, 16 sqq.

ἄπερ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἀπεγράφετο, καὶ ταῦτα καλεῖν διαιρέσεις κτλ. — Alexander igitur Aphrodisiensis divisionum quoddam corpus legit; quae divisiones, nostris fortasse similes aut eadem fere, cum multa a Platone aliena in eas intrusa essent, a Platone abiudicabantur, Philoponi autem temporibus divisionum Platoniarum memoria iam evanuerat, quarum ne vestigium quidem apud ceteros et Platonis et Aristotelis commentatores invenire potui. — Sin autem vera est Rosei suspicio, qui locum quendam Alexandri Aphrodisiensis ex Aristotelis divisionibus sumptum esse putat¹⁾, non solum Platonis sed etiam Aristotelis divisiones ille legebat. Simplicius autem διαιρέσεις Ἀριστοτέλους dubiae quidem originis novit. Dicit enim in commentario ad categorias scripto p. 47 b 40 Br. (f. γ. 7 a ed. Ven.): ἢ πρὸς τοῦτο αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν ἀπεκρίνατο· καὶ γὰρ ἐν τοῖς μεθοδικοῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνήμασι καὶ ἐν ταῖς διαιρέσεσι καὶ ἐν ἑτέρῳ ὑπομνήματι οὗ ἐπιγράφεται παρὰ τὴν λέξιν, ὅπερ εἰ καὶ τισιν οὐ δοκεῖ γνήσιον Ἀριστοτέλους, ἀλλὰ τινὸς ἐστὶ πάντως τῶν ἀπὸ σχολῆς κτλ.

Una autem res valde digna est, quae accuratius, quam nunc fieri poterat, pertractetur. Nam apud Pythagoreos in Stobaei Florilegio tot divisionum nostrarum inveniuntur, ut ex uno fonte fluxisse putandae sint. Quas iam ad unam omnes indicabo:

Apud Archytam occurrit:

div. 1 [5]	Flor. I p. 31, 23 M
div. 7 [20]	„ II p. 134, 24 M
div. [19]	„ IV p. 75 M
bonorum conspectus	„ I p. 32, 22 M

Apud Diotogenem occurrit:

div. 18	Flor. II p. 135, 6 M
---------	----------------------

1) Vide p. XXIV².

Apud Metopum invenitur:

div. 12 [1] Flor. I p. 19, 31 M
div. 13 [2] „ I p. 20, 7 M

Apud Theagem legimus:

div. 12 [1] Flor. I p. 23, 7 M
div. 13 [2] „ I p. 23, 15 M

De Archyta Metopo Theagene nuper disseruit K. Praechter¹⁾, qui spuria esse omnia Pythagoreorum fragmenta, quae quidem apud Stobaeum exstant, affirmavit. Qua de re hic non disputandum est; id tamen notandum videtur, quod ille quoque vir doctus doctrinam Peripateticam plerumque in eis exprimi demonstravit.²⁾ Omnia illa e divisionum Peripateticorum corpore quodam fluxisse equidem crediderim; quam in rem altius inquirere hic non licebat.

Accedit altera res animadversione digna. Nam Iamblichus in Protreptico, quem librum e variis Iaciniis consutum esse nunc inter omnes constat, legimus p. 24, 14 Pist.: *δεῖ δὲ λοιπὸν αὐταῖς ταῖς Πυθαγορικαῖς διαιρέσεσι προσχρῆσθαι εἰς τὸ προτρέπειν. πάνυ γὰρ ἐντεχῶς καὶ τελειότατα καὶ πρὸς τὰς ἄλλας φιλοσοφίας ἐξηλλαγμένως οἱ κατὰ τήνδε τὴν αἵρεσιν διήρουν ἐπόμενοι ταῖς ἐκείνου διδασκαλαῖς τὸν εἰς παρόρμησιν ἐπὶ φιλοσοφίαν λόγον εὐμηχάνως ἐπιρρωννύντες καὶ πιστούμενοι ἀποδείξεσιν ἐπιστημονικωτάταις μηδὲν ἀνακόλουθον συναγαγούσαις· εἰσὶ δὲ τοιαῦται κτλ.* — Et consumitur in divisionibus, quas ille quidem Pythagoreas dicit, totum caput quintum (p. 24,

1) In Philol. vol. L p. 49 sqq.

2) Dicit e. g. p. 49: „Zunächst ergibt schon ein flüchtiger Überblick, daß wir es hier überwiegend mit peripatetischen Lehren zu tun haben, wie uns solche auch in den übrigen Pythagoreerfragmenten vielfach begegnen.“ — et p. 50 Ann. 2: „Vielleicht ist schon in der Darstellung des Aristoxenos die pythagoreische Lehre von peripatetischen Beimischungen nicht ganz freigeblieben . . . Auch sonst führt mancherlei auf eine im Vergleich zur aristotelischen spätere Gestalt der peripatetischen Lehre.“

14—36, 26 Pist.). Sunt autem re vera divisiones Platonicae vel Aristotelicae, quarum plurimas inter nostras quoque habemus. Hae sunt div. 1 [5], quae laudatur p. 24, 22; 12 [1], quae laudatur p. 30, 13; tum alludit ad div. 24 [15] p. 25, 19 et exhibet divisionem 22 [53] p. 26, 24, quam Archytas quoque agnovisse videtur (cf. Stob. Flor. I p. 29, 2 M.). Et noverat quidem Iamblichus Archytam, cuius librum *περὶ σοφίας* p. 16, 17 sqq. laudat et exscribit. Itaque ratio quaedam Iamblichum inter et Pythagoreos illos intercedere mihi quidem videtur.

Caput quintum Protreptici unde exscripserit Iamblichus, inter viros doctos ambigitur.¹⁾ De quo nunc disputare longum est; spero autem me postea paulo accuratius in hanc rem inquirere posse. Nunc id tantum coniecerim: caput quintum e divisionibus Platonicis, fortasse a Neopythagoreo quodam, confectum esse, quem Iamblichus exscripsisse videtur. Divisiones Platonicas vel Aristotelicas a Neopythagoreis suum in usum vocatas, quin etiam pia fraude disciplinae auctori tributas esse nihil habet miri, cum Neopythagoreos omnia fere sua a ceteris mutuatos esse notum sit. Et perpensis eis, quae Praechterus docuit, verisimillimum esse censeo e Peripato *διαίρεσεις* illas translatas esse. Sed haec hactenus.

Iam liceat, huic disputationi finem imponere, qua id demonstratum esse puto divisionum nostrarum maiorem partem e vetere Academia et Peripato fluxisse. Et spero hoc opus ab aliis, praesertim ab iis, qui veterum philosophiae studiosi sunt, continuatum atque perfectum iri. Sed iis quoque, qui quarti a. Chr. n. saeculi indolem cognoscere et explicare volunt, divisiones illae non neglegendae sunt, quippe e quibus multae quaestiones orientantur. Quaerendum enim est in ipsis iis, quas Plato et

1) Cf. Ingr. Bywater in *Journal of Philology* II 55 sq. — Rudolfus Hirzel in *Hermae* tomo X p. 61 sqq. — Hermannus Diels in *Arch. f. Gesch. d. Philos.* vol. I p. 477 sqq. — P. Hartlich in *Stud. Lips.* XI p. 241 sqq.

Aristoteles posuerunt, quid ab eis qui ante eos fuerunt, dico Socratem, sophistas¹⁾, Pythagoreos, aut e temporum, quibus aetatem degerunt, communibus opinionibus mutati sint.

Pars altera.

De editionis ratione critica.

Postquam Gabrieli Cobet Laertius Diogenes anno 1850 Parisiis apud Didotos prodiit, cui adnotationem criticam et codicum conspectum, fidem bibliopolae datam fallens²⁾, addere supersedit, valde desideratur a viris doctis nova Laertii editio critica. Nam cum de Laertii codicibus aliunde nihil constaret, totus illius scriptoris textus firmo fundamento carebat. Qua de re primus nos docuit Hermannus Diels, qui non solum codices B (Burbonicum gr. III B 29, nr. 253 in Cyrilli catalogo) et F (Laurent. LXIX 13), quibus Cobetus quoque praeter alios usus erat, sed etiam codicem P (Parisinum 1759) iam a Menagio adhibitum praesidium novae recensiois habendum esse affirmavit.³⁾ Quibus codicibus ipse usus est in editionibus Heracliti (Berol. 1901) et Poetarum philosophorum (Berol. 1901). Quem secutus est Hermannus Usener, qui in Epicureis suis decimum Diogenis librum expressit paulo accuratius de codicibus praefatus.⁴⁾ Tribus illis libris addidit praeter G (Laur. LXIX 28), quem exempli gratia tantum attulit, codices Q (Paris. 1758) et H (Laur. LXIX 35), qui cum ex P, antequam correctionibus misere foedaretur, descripti sint, ad pristinum codicis P textum restituendum non nihil valent. — Aliter sensit Curtius Wachsmuth in Sillographorum Graecorum reliquiis re-

1) Cf. p. XI sqq.

2) Cf. editorum praefationem p. 3 sqq.

3) In censura Heracliti ed. Bywater in Jen. Litt. Zeit. 1877 p. 394 Annot.

4) Epicurea ed. U., Lips. 1887, praef. p. VI sqq.

censendis¹⁾, qui codices V (Vatic. 1302)²⁾ et W (Vatic. 140) quoque adhibendos esse contendit.

Edgarus Martini³⁾ aliam sententiam proposuit de Diogenis Laertii codicibus. Statuit enim primum memoriam librorum I—VII aliam esse atque VIII—X, deinde in prima illa parte — de qua sola iudicare nostrum est — duas librorum manuscriptorum classes esse, quarum altera (α) exceptis codicibus deterioribus niteretur Vaticano V, altera (β) codice Bourbonico B efficeretur. Cui F et P quoque attribuendos esse, nisi quod ex classe α interpolati essent. In ea igitur re totus eius disputationis cardo vertitur, quod praeter libros PBF Vaticanum V quoque adhibendum esse asseverat.⁴⁾

Martinium vehementer reprobavit Alfredus Gercke⁵⁾, qui Hermannum Diels secutus FPB tantum adhiberi voluit, cum a classe α , praecipue a codice V lectionem vulgatam h. e. coniecturis virorum doctorum inquinatam praebere affirmaret. Equidem in re tam intricata iudicium ferre si vellem, non possem, cum in ea quidem exigua Laertii parte, quam editurus sum, nullus fere codicum dissensus reperiatur, quo vel hanc quaestionem disceptare possim, vel hanc in rem altius inquirere cogar. Attuli igitur librorum PBFV variam lectionem, cui vel hic vel illic, ubi utile videbatur, librorum Q et H e P descriptorum discrepantias addidi, et textum pro virili parte emendare studui.⁶⁾

1) Lips. 1885, p. 51 sqq.

2) Quem librum Usenerus non adhibuit, quod textus eius non ultra caput 66 libri VI procedit.

3) *Analecta Laertiana* in *Stud. Lips.* vol. XIX 1899 p. 73 — 177 et in *Mus. Rhen.* LV 1900 p. 612 sqq.

4) Codicem W ex P descriptum esse nunc inter omnes constare puto (cf. *Martinium Analecta* p. 160 sqq.)

5) *DLZ* 1900 col. 170 sqq. et in *Hermae* tomo XXXVII 1902 p. 401 sqq.

6) Leviores quoque codicum discrepantias attuli, cum sperarem me gratum facturum esse iis, qui in librorum Diogenis Laertii vicissitudinem accuratius inquirere vellent.

De ipsis codicibus si quae requiras, velim adeas Usenerum, Wachsmuthium, Martinium locis supra laudatis.

In textu constituendo sic versatus sum. Primo loco attuli divisiones Laertianas, quibus eas codicis Marciani, quae vicem gerunt, apposui (A). Deinde sequuntur Marciani divisiones, quae reliquae sunt (B). Singulis divisionibus apparatus criticum et testimonia adieci. Agmen claudunt indices.

Cum, sicut huiusce disputationis priore parte evictum esse puto, textus noster tam saepe formam suam mutavisset, quaestio oriebatur, quemnam eius statum ut redintegrarem, mihi proponerem. Atque cum mihi persuasissem formam eius antiquissimam nequaquam restitui posse, id egi, ut commune Laertii et codicis Marciani exemplar quam emendatissimum efficerem, hic vel illic in apparatu critico adnotans, quae olim in textu exstitisse videbantur.

Restat, ut gratias agam iis, quorum benignitate factum est, ut textus quam maxime emendatus evaderet: Hermanno Diels, qui codicum BFPQH collationes mihi misit, Edgardo Martini, qui codicum BFV lectiones suas mihi tradidit, Carolo Wilke amico, qui, cum Venetiis agebat, textum codicis Marciani meum in usum sedulo contulit.¹⁾ Deinde Sigofredus Sudhaus, qua est benignitate, cum opus meum paene confectum erat, et textum haud paucis locis sanavit et pretiosa aliqua, quibus in hac praefatione uterer, mecum communicavit. Sed prae ceteris meritis laudibus non defraudandus est Paulus Wendland praeceptor carissimus, qui postquam animum meum ad studia Platonica et Aristotelica excitavit huiusque libelli edendi auctor exstitit, semper mihi adfuit opera consilioque; cuius quae fuerit erga me benevolentia atque humanitas, semper grato animo meminero.

1) Textum Marciani dedi Carolum Wilke secutus indicatis tantum gravioribus, quae melius legit quam Roseus. De ipso codice breviter rettulit Roseus l. l. p. 677.

A.

Diogenis Laertii divisiones.

Appositae sunt codicis Marciani quae vicem
gerunt divisiones.

1. τὰ ἀγαθά. [5]

Diog. Laert. III 80 sqq.: 5

διήρει δέ, φησὶν Ἀριστοτέλης,
καὶ τὰ πράγματα τοῦτον τὸν
τρόπον:

τῶν ἀγαθῶν ἔστι τὰ μὲν· διαίρεται τὰ ἀγαθὰ εἰς
ἐν ψυχῇ, τὰ δὲ ἐν σώματι, 10 τρία. ἔστι γὰρ αὐτῶν τὰ μὲν
τὰ δὲ ἐκτός· οἷον ἡ μὲν δι- ἐν τῇ ψυχῇ, τὰ δὲ ἐν σώ-
καισύνῃ καὶ ἡ φρόνησις καὶ ματι, τὰ δὲ ἐκτός. ἔστι δὲ
ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ σωφροσύνη τὰ μὲν ἐν ψυχῇ φρόνησις δι-

6 διαίρει F: διήρη H
φη F | ὁ Ἄρ. Cob. 13 καὶ
ἡ σωφροσύνη om. B

1 [5] vide p. X⁵. XIX. XX³. XXII. XXV². XXIX³.

Plato: Legg. III 697 B: ἔστι δὲ ὀρθῶς ἄρα τιμιώτατα μὲν
καὶ πρῶτα τὰ περὶ τὴν ψυχὴν ἀγαθὰ κείσθαι. . . . δεύτερα
δὲ τὰ περὶ τὸ σῶμα καλὰ καὶ ἀγαθὰ, καὶ τρίτα τὰ περὶ τὴν
οὐσίαν καὶ χρήματα λεγόμενα. — idem: Gorg. 511 D. Phaedr.
238 D — 240 A (dispositio orationis secundae). Phileb. 48 DE.
Legg. IV 717 C. 724 A (cf. Stallbaum ad Legg. III 697 B).

Aristoteles: idem: Rhet. p. 1360 b 25. Eth. Nic. p. 10: 8
b 12. 1169 b 10 M. M. p. 1184 b 1 sqq. Pol. p. 1323 a 24 e. a.

cf. Anaxim. p. 14, 9 Sp.-H: διαίρησις δὲ τοῦτο (scil. τὸ
συμφέρον) τοῖς μὲν ἰδιώταις εἰς σῶμα καὶ ψυχὴν καὶ τὰ ἐπί-

καὶ τὰ τριακτὰ ἐν ψυχῇ τὸ καιοσύνη ἀνδρεία σωφροσύνη
 δὲ κάλλος καὶ ἡ εὐεξία καὶ καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα, τὰ
 ἡ ὕγεια καὶ ἡ ἰσχὺς ἐν σώ- δὲ ἐν σώματι ἰσχὺς κάλλος
 ματι· οἱ δὲ φίλοι καὶ ἡ τῆς ὕγεια εὐεξία καὶ τὰ ἄλλα τὰ
 πατρῖδος εὐδαιμονία καὶ δ τοιαῦτα, τὰ δὲ ἐκτὸς φίλοι
 § 81 πλοῦτος ἐν τοῖς ἐκτός. | τῶν πλοῦτος εὐδοξία πατρῖδος εὐ-
 ἀγαθῶν ἄρα τρία εἶδη ἐστὶ· δαιμονία. τῶν ἀγαθῶν ἄρα
 τὰ μὲν ἐν ψυχῇ, τὰ δὲ ἐν τὰ μὲν ἐστὶν ἐν ψυχῇ, τὰ δὲ
 σώματι, τὰ δὲ ἐκτός. ἐν σώματι, τὰ δὲ ἐκτός.

2.

ἡ φιλία.

[58]

τῆς φιλίας τρία εἶδη ἐστίν· 11 διαιρεῖται ἡ φιλία εἰς τέσ-
 ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ φυσικῆ, σαρα· ἐστὶ γὰρ αὐτῆς ἡ μὲν
 ἡ δὲ ἐταιρικῆ, ἡ δὲ ξενικῆ. συγγενικῆ, ἡ δὲ ἐταιρικῆ, ἡ

11 ἐστίν om. B

κτῆτα. σώματι μὲν οὖν ἐστὶ συμφέρον ῥώμη κάλλος ὕγεια,
 ψυχῇ δὲ ἀνδρεία σοφία δικαιοσύνη, τὰ δε ἐπίκτῆτα φί-
 λοι χρήματα κτήματα κτλ. cf. p. 104, 2 (vide Wendl. Anax.
 p. 55¹. 66⁵) et Isocr. VI 105.

Saep̄e apud posteros e. g. Archyt. Pythag. ap. Stob. Flor. 75
 p. 31, 23 M (cf. p. XXXVII). Cic. Tusc. V 76. de off. III 28. de or.
 III 115 et alias saepissime. Sen. Ep. 88, 5. de ben. V 13, 1 e. a.
 Sext. Emp. adv. math. XI p. 555, 6 sqq. B. Luc. vit. auct. c. 26.
 Eunuch. c. 3. Iambl. Protr. p. 24, 22 Pist. (vide p. XXXIX). Gell.
 N. A. XVIII 1, 5.

vide quoque div. [56] et praef. p. XXXVIII sqq.

2 [58] vide p. XXVIII.

Aristoteles: Rhet. II 4 p. 1381 b 33: εἶδη δὲ φιλίας ἐται-
 ρεῖα οἰκειότης συγγένεια καὶ ὅσα τοιαῦτα (cf. Eth. Nic. VIII 14
 p. 1161 b 12—16: τὴν τε συγγενικὴν καὶ τὴν ἐταιρικὴν.....
 καὶ τὴν ξενικὴν). — adde Laert. Diog. (in vita Aristotelis)
 V 31: τὴν τε φιλίαν ἀρίζετο ἰσότητα εὐνοίας ἀντιστρόφον· ταύ-
 τῆς δὲ τὴν μὲν εἶναι συγγενικὴν, τὴν δὲ ἐρωτικὴν, τὴν δὲ
 ξενικὴν κτλ.

Peripatetici veteres ap. Stob. Anthol. II p. 143 W.-H.:
 τῆς φιλίας δ' εἶναι διαφορὰς τέσσαρας, ἐταιρικὴν, συγγενι-
 κὴν, ξενικὴν, ἐρωτικὴν

φυσικὴν μὲν οὖν ταύτην λέ-
γομεν, ἣν οἱ γονεῖς πρὸς τὰ
ἔκγονα ἔχουσι καὶ οἱ συγγε-
νεῖς πρὸς ἀλλήλους· ταύτην
δὲ κεκληρωταὶ καὶ τᾶλλα ζῶα. 5
ἑταιρικὴν δὲ καλοῦμεν τὴν
ἀπὸ συνηθείας γινομένην καὶ
μηδὲν προσήκουσαν γένει,
ἀλλ' οἷον ἡ Πυλάδου πρὸς
᾽Ορέστην. ἡ δὲ ξενικὴ φίλια ἡ 10
ἀπὸ συστάσεως καὶ διὰ γραμ-
μάτων γινομένη πρὸς τοὺς
ξένους. τῆς ἄρα φιλίας ἡ μὲν
ἔστι φυσικὴ, ἡ δὲ ἑταιρικὴ,
ἡ δὲ ξενικὴ· προστιθέασι δέ 15
τινες τετάρτην ἔρωτικὴν.

δὲ ξενικὴ, ἡ δὲ ἔρωτικὴ. ἔστι
δὲ ἡ μὲν συγγενικὴ οἷον πα-
τὴρ πρὸς υἱοὺς καὶ ἀδελφοὶ
πρὸς ἀδελφούς καὶ οἱ ἄλλοι
οἱ οἰκεῖοι, ἡ δὲ ἑταιρικὴ ἢ
κοινωνοῦσιν οἱ διὰ συνηθείαν
φίλοι γινόμενοι, ἡ δὲ ξενικὴ
ἡ διὰ γραμμάτων καὶ συστά-
σεως ποιοῦσα φίλους, ἡ δὲ
ἔρωτικὴ ἡ δι' ἐπιθυμίαν τῆς
τῶν καλῶν φιλίας κοινωνίαν
παρασκευάζουσα.

3 ἔκγονα FB | οἱ: ἡ B
4 ταύτης BF 5 τὰ ἄλλα F
7 γενομένην VB (ο corr. ex ω
B²) 11 διὰ om. V 12 γε-
νομένη B 16 ἔρωτικὴν B

Alcinous Introd. in Plat. cap. XXXIII (Plato ed. Hermann VI p. 187): φίλια δὲ ἡ μάλιστα καὶ κυρίως λεγομένη οὐκ ἄλλη τίς ἔστι τῆς συνισταμένης κατ' εὐνοίαν ἀντίστροφον· αὕτη δὲ ὑφίσταται, ὅταν ἐπίσης ἐκάτερος βούληται τὸν πλησίον καὶ ἑαυτὸν εὖ πράττειν. ἡ δὲ ἰσότης αὕτη οὐκ ἄλλως σώζεται ἢ κατὰ τὴν τοῦ ἡθίους ὁμοιότητα· τὸ γὰρ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ μετρίῳ ὄντι φίλον ὑπάρχει, τὰ δὲ ἄμετρα οὔτε ἀλλήλοις οὔτε τοῖς συμμέτροις δύναται ἐφαρμόσαι. εἰσὶ δὲ τινες καὶ ἄλλαι νομιζόμεναι φιλίαι, οὐ μὴν καὶ οὔσαι, ὑπὸ τῆς ἀρετῆς οἷον ἐπικεχρωσμένοι· ἢ τε φυσικὴ τῶν γονέων πρὸς τὰ ἔκγονα καὶ ἡ τῶν συγγενῶν πρὸς ἀλλήλους καὶ ἡ λεγομένη πολιτικὴ καὶ ἡ ἑταιρικὴ· αὐτὰ δὲ οὐκ ἀεὶ ἔχουσι τὸ ἀντίστροφον τῆς εὐνοίας. εἰδὸς δὲ πως φιλίας ἔστι καὶ τὸ ἔρωτικόν· κτλ.

cf. Hobein de Max. Tyrio Ienae 1895 p. 49.

3.

ἡ πολιτεία.

[7]

§ 82 τῆς πολιτείας ἐστὶν εἶδη πέντε· τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ δημοκρατικόν, ἄλλο δὲ ἀριστοκρατικόν, τρίτον δὲ ὀλιγαρχικόν, τέταρτον βασιλικόν, πέμπτον τυραννικόν. δημοκρατικὸν μὲν οὖν ἐστὶν, ἐν αἷς πόλεσι κρατεῖ τὸ πλῆθος καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς νόμους δι' ἑαυτοῦ αἰρεῖται· ἀριστοκρατία δὲ ἐστὶν, ἐν ἧ μῆθ' οἱ πλούσιοι μῆθ' οἱ πένητες μῆθ' οἱ ἔνδοξοι ἄρχουσιν, ἀλλ' οἱ ἄριστοι τῆς πόλεως

διαίρεται ἡ πολιτεία εἰς πέντε. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν δημοκρατία, ἕν δὲ ἀριστοκρατία, ἕν δὲ ὀλιγαρχία, ἕν δὲ τυραννίς, ἕν δε βασιλεία. ἔστι δὲ ἡ μὲν δημοκρατία, ἐν ἧ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως κυριεύει, ἀριστοκρατεία δὲ, ἐν ἧ οἱ κράτιστοι ἡγοῦνται μῆτε διὰ γένος μῆτε διὰ πλοῦτον ἀλλὰ δι' ἀρετὴν· ἡ δὲ ὀλιγαρχία, ἐν ἧ τὰ τιμήματα μεγάλα ποιήσαντες ἀπὸ τούτων πολιτεύονται τινες ἢ δι' ἐται-

3 πέντε: ε B | τὸ P Q sed
corr. P³: ὁ in ras. B | ἐστὶ om.
F 11 ἀριστοκρατικὸν F

3 [7] vide p. XII. XIX. XX³.

Plato: Polit. p. 291 DE: μοναρχία τὴν ὑπὸ τῶν ὀλιγῶν δυναστείαν δημοκρατία τρεῖς δὲ οὖσαι μῶν οὐ πέντε τρόπον τινὰ γίνονται, δύο' ἐξ ἑαυτῶν ἄλλα πρὸς αὐταῖς ὀνόματα τίκονται; — ποία δὴ; μοναρχίαν μὲν προσ-αγορεύουσιν ὡς δύο παρεχομένην εἶδη δύοιν ὀνόμασι, τυραννίδι, τὸ δὲ βασιλικῆ τὴν δὲ ὑπ' ὀλιγῶν γε ἐκάστοτε κρατηθεῖσαν πόλιν ἀριστοκρατία καὶ ὀλιγαρχία . . . δημοκρατίας πάντως τὸννομα οὐδεὶς αὐτῆς εἴωθε μεταλλάττειν (cf. Resp. IX p. 580 B). — idem Leg. IV 712 C, ad quem locum alluditor p. 714 B: πολιτειῶν δὲ ἄσπι διεληλύθαμεν ὅσα λέγουσιν οἱ πολλοί (cf. p. XII). — aliter: Resp. VIII p. 544 C sqq.

Aristoteles: Rhet. I 8 p. 1365 b 29: εἰσὶν δὲ πολιτεῖαι τέτταρες, δημοκρατία ὀλιγαρχία ἀριστοκρατία μοναρχία ὀλιγαρχία δὲ ἐν ἧ ἀπὸ τιμημάτων (scil. διανεμόνται τὰς ἀρχὰς) μοναρχία τούτων δὲ ἡ μὲν κατὰ τάξιν τινὰ βασιλεία, ἡ δ' ἀόριστος τυραννίς. (In Politicis saepe alias, nec sibi constat semper Aristoteles.) cf. von Scala, Die Studien des Polybios I p. 112 sqq. et Hobein, De Maximo Tyrio Ienae 1895 p. 66.

προστατοῦσιν. ὀλιγαρχία δέ
 ἐστίν, ὅταν ἀπὸ τιμημάτων αἰ
 ἀρχαὶ αἰρῶνται· ἐλάττους γάρ
 εἰσιν οἱ πλοῦσιοι τῶν πενή-
 των. τῆς δὲ βασιλείας ἡ μὲν 5
 κατὰ νόμον, ἡ δὲ κατὰ γένος
 ἐστίν. ἡ μὲν οὖν ἐν Καρ-
 χηδόνη κατὰ νόμον· πωλητῆ
 § 83 γάρ ἐστιν. | ἡ δὲ ἐν Λακε-
 δαίμονι καὶ Μακεδονίᾳ κατὰ 10
 γένος· ἀπὸ γάρ τινος γένους
 ποιοῦνται τὴν βασιλείαν. τυ-
 ραννίς δὲ ἐστίν, ἐν ᾗ παρα-
 κρουσθέντες ἢ βιασθέντες ὑπὸ
 τινος ἄρχονται. τῆς ἄρα πο- 15
 λιτείας ἡ μὲν ἐστὶ δημοκρα-
 τία, ἡ δὲ ἀριστοκρατία, ἡ δὲ
 ὀλιγαρχία, ἡ δὲ βασιλεία, ἡ
 δὲ τυραννίς.

ρίαν βιασάμενοι τὸ πλῆθος
 τὴν πόλιν διοικοῦσι· τυραν-
 νίς δέ, ἐν ᾗ παρακρουσάμενός
 τις τὸ πλῆθος ἢ βιασάμενος
 τὴν πόλιν διοικεῖ· βασιλεία
 δέ, ὅταν ἡ κατὰ νόμον ἢ κατὰ
 γένος βασιλεὺς τὰ πράγματα
 διοικῆ τῆς πόλεως· τῆς πο-
 λιτείας ἄρα τὸ μὲν ἐστὶ δη-
 μοκρατία, τὸ δὲ ἀριστοκρα-
 τία, τὸ δὲ ὀλιγαρχία, τὸ δὲ
 τυραννίς, τὸ δὲ βασιλεία.

4.

ἡ δικαιοσύνη.

[4]

τῆς δὲ δικαιοσύνης ἐστίν 21
 εἶδη τρία· ἡ μὲν γάρ αὐτῆς
 ἐστὶ περὶ θεοῦς, ἡ δὲ περὶ
 διαιρεῖται ἡ δικαιοσύνη
 εἰς τρία· ἐστὶ γάρ αὐτῆς ἔν
 μὲν πρὸς τὸν θεόν, ἔν δὲ

3 αἰρῶνται: αἰρῶνται PV:
 αἰρῶνται Q: αἰρῶνται HB¹:
 αἰρῶνται B² 8 πωλητῆ:
 cf. Plat. Resp. VIII p. 544 D:
 ὠνηται βασιλείαι et Arist.
 Polit. II 11 p. 1273 a 36: . . .
 φαῦλον τὸ τὰς μεγίστας ὠνη-
 τὰς εἶναι τῶν ἀρχῶν, τὴν τε
 βασιλείαν καὶ τὴν στρατη-
 γίαν 11 ἀπὸ τινος γένους γάρ
 F 21 δὲ om. F | ἐστίν om.
 V 23 ἡ δὲ περὶ ἀνθρώπους
 add. m. rec. in marg. B

7 γένεσιν M 23 πρὸς:
 olim certe exstabat περὶ (sic
 quoque in sqq.)

ἀνθρώπους, ἢ δὲ περὶ τοὺς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἔν δὲ ἀποικομένους. οἱ μὲν γὰρ πρὸς τοὺς ἀποικομένους. ἔστι θύοντες κατὰ νόμους καὶ τῶν δὲ ἢ μὲν πρὸς τὸν θεὸν δικαιοσύνη μετ' εὐσεβείας εὐ- ἱερῶν ἐπιμελούμενοι δῆλον καιοσύνη μετ' εὐσεβείας εὐ- ὅτι περὶ θεοῦ εὐσεβοῦσιν· 5 χαριστία καὶ τὰς αὐτοῦ ἐκ- οἱ δὲ δάνεια ἀποδιδόντες καὶ πληροῦν ἐντολάς, ἢ δὲ πρὸς

1 ἢ: οἱ B 4 δηλονότι
BVF

4 [4] vide p. XIV. XXXIII.

Plato: Protag. 331 B: . . . ἦτοι ταύτων γ' ἔστι δικαιοσύνης οὐσί- τητι ἢ ὅ τι ὁμοιότατον, καὶ μάλιστα πάντων ἢ τε δικαιοσύνη οἶον οὐσίτης καὶ ἢ οὐσίτης οἶον δικαιοσύνη. — Gorg. 507 B: καὶ μὴν περὶ μὲν ἀνθρώπων τὰ προσήκοντα πράττων δίκαι' ἂν πρᾶττοι, περὶ δὲ θεοῦ ὅσια κτλ. — Euthyphr. 12 E: τοῦτο τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ, ὃ Σώκρατες, τὸ μέρος τοῦ δικαίου εἶναι εὐσεβές τε καὶ ὅσιον, τὸ περὶ τὴν τῶν θεῶν θεραπείαν, τὸ δὲ περὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων τὸ λοιπὸν εἶναι τοῦ δικαίου μέρος. — Legg. IV 717 A sqq. (de officiis disseritur): . . . τῆς εὐσεβείας . . . μετὰ θεοῦ δὲ τούσδε καὶ τοῖς δαίμοσιν ὃ γ' ἔμφορον ὀργιάζοιτ' ἂν, ἤρωσι δὲ μετὰ τούτους . . . πατρῶων θεῶν . . . γονέων δὲ μετὰ ταῦτα τιμὰ ζώντων . . . τελευτη- σάντων δὲ γονέων ταφή . . . ἃ δὲ πρὸς ἐγγόνους καὶ ξυγγενεῖς καὶ φίλους καὶ πολίτας ὅσα τε ξενικὰ πρὸς θεῶν θεραπεύματα καὶ ὁμιλίας κτλ. (vide locum Pseudo-Aristotelis et Gorg. Epitaph. apud Syr. in Hermog. I p. 91, 10—13 Rabe).

cf. [Plato] Defin. p. 412 E: εὐσεβεία δικαιοσύνη περὶ θεοῦ (idem Sext. Emp. adv. math. IX p 418, 21 B. Cic. de nat. deor. I 116).

[Aristoteles] de virt. et vit. p. 1250 b 19: ἔστι δὲ πρώτη τῶν δικαιοσύνων πρὸς τοὺς θεοῦς, εἶτα πρὸς δαίμονας, εἶτα πρὸς πατρίδα καὶ γονεῖς, εἶτα πρὸς τοὺς κατοικομένους.

Cic. part. or. 78: In communione autem quae posita pars (sc. virtutis) est, iustitia dicitur eaque erga deos religio, erga parentes pietas, vulgo autem bonitas, creditis in rebus fides, in moderatione animi advertendi lenitas, amicitia in benevolentia nominatur (cf. Theo, Progymn. p. 247, 16—21 W).

Menander: περὶ ἐπιδεικτικῶν IX p. 198 Walz: ἔστι δὲ δικαιοσύνης μὲν μέρη εὐσεβεία, δικαιοπραγία καὶ οὐσίτης· εὐσεβεία μὲν περὶ τοὺς θεοῦς, δικαιοπραγία δὲ περὶ τοὺς ἀνθρώπους, οὐσίτης δὲ περὶ τοὺς κατοικομένους.

παρακαταθήκας δικαιοπρα- τούς ἀνθρώπους περὶ τὰ συμ-
 γούσι περὶ ἀνθρώπους· οἱ δὲ βόλαια εὐνόμια καὶ περὶ τὰ
 τῶν μνημείων ἐπιμελούμενοι ἄλλα νομιζόμενα δίκαια, ἢ δὲ
 δῆλον ὅτι περὶ τοὺς ἀποιχο- πρὸς τοὺς ἀποιχομένους δι-
 μένους. τῆς ἄρα δικαιοσύνης 5 καιοσύνη ἐστὶ θάπτειν καὶ
 ἢ μὲν πρὸς τοὺς θεοὺς ἐστίν, τὰ ἄλλα ἐπιφέρειν. τῆς δι-
 ἢ δὲ περὶ ἀνθρώπους, ἢ δὲ καιοσύνης ἄρα ἐστὶν ἔν μὲν
 περὶ τοὺς ἀποιχομένους. πρὸς τὸν θεόν, ἔν δὲ πρὸς
 τοὺς ἀνθρώπους, ἔν δὲ πρὸς
 10 τοὺς ἀποιχομένους.

5. ἡ ἐπιστήμη. [8]

§ 84 τῆς ἐπιστήμης ἐστὶν εἶδη διαιρεῖται ἡ ἐπιστήμη εἰς
 τρία· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ πρακτι- τρία· ἐστὶ γὰρ αὐτῆς τὸ μὲν
 κόν, τὸ δὲ ποιητικόν, τὸ δὲ θεωρητικόν, τὸ δὲ ποιητικόν,

1 παρακαταθήκας FV: πα-
 ραθήκας BP: καὶ διαθήκας ἢ
 παρακαταθήκας H in marg.

6 τοὺς om. BF θεὸν F 7 περὶ
 ἀνθρώπους B: πρὸς ἀνθρ. cett.

12 εἶδη ἐστὶν τρία B: ἐστὶν
 ἥδη τρία F: ἥδη ἐστὶ τρία V

1 συμβολῶ M: ex quo Rose
 fecit: σύμβολα (cf. [20] 4).

5 [8] vide p. XXIII. XXVI. XXVII.

Plato: Polit. p. 258 E: ταύτη τοίνυν συμπάσας ἐπιστήμας
 διαίρει, τὴν μὲν πρακτικὴν προσειπὼν, τὴν δὲ μόνον γνω-
 στικὴν. cf. Charmid. p. 163 B—D. Gorg. p. 449 E sqq. (p. 450 D
 γεωμετρική, 451 C ἀστρονομία).

Aristoteles: Top. 5 p. 145 a 15: . . . καὶ τῆς ἐπιστήμης·
 θεωρητικὴ γὰρ καὶ πρακτικὴ καὶ ποιητικὴ λέγεται. idem
 p. 157 a 7 sqq. (cf. quae e commentario Neapolitano astrono-
 miae exemplum addente ed. Wallies, Die griech. Ausl. des Arist.
 Top. Progr. Berol. 1891 p. 12). — idem: Metaph. p. 1025 b 18 sqq.
 1064 a 16. Eth. Nic. p. 1178 b 20/21. cf. p. XXI (Eth. Nic. init.
 διαφορὰ δὲ τις φαίνεται τῶν τελῶν (artium): τὰ μὲν γὰρ εἰσιν
 ἐνέργειαι, τὰ δὲ παρ' αὐτὰς ἔργα τινά (cf. v. 16. 17) et com-
 memoratur ναυπηγική. vide Zeller II 2³ p. 164. 177 sqq.

Max. Tyr. XXXIII 4: τέχνην τοίνυν ἄλλο τι ἡγεῖ ἢ λόγον ἐπὶ
 τέλος ἰόντα; τὸν μὲν διὰ χειρουργίας σῶμά τι ἀπεργαζόμενον, ὃ κα-

θεωρητικόν. ἡ μὲν οἰκοδομική καὶ ναυπηγική ποιητική καὶ εἰσιν· ἔστι γὰρ αὐτῶν ἰδεῖν ἔργον πεποιημένον. πολιτική δὲ καὶ ἀθλητική καὶ 5 καθαριστική καὶ αἱ τοιαῦται πρακτικά· οὐ γὰρ ἔστιν ἰδεῖν ἔργον αὐτῶν πεποιημένον, ἀλλὰ πράττουσί τι· ὁ μὲν γὰρ ἀυλεῖ καὶ καθαρίζει, ὁ δὲ πο- 10 λιτεύεται. ἡ δὲ γεωμετρική καὶ ἀρμονική καὶ ἀστρολογική θεωρητικά· οὔτε γὰρ πράττουσιν οὔτε ποιοῦσιν οὐδέν· ἀλλ' ὁ μὲν γεωμέτρης θεω- 15 ρεῖ, πῶς πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν αἱ γραμμαί, ὁ δὲ ἀρμο-

τὸ δὲ πρακτικόν. ἔστι δὲ ἡ μὲν θεωρητική, <ἧς> τὸ κεφάλαιον θεωρία [δὲ] ἔστιν, οἷον ἡ γεωμετρική καὶ ἀριθμητική καὶ ἀρμονική καὶ αἱ τοιαῦται· ἡ δὲ ποιητική, ἧς τὸ κεφάλαιόν ἐστιν ἔργου συντελεστικόν, οἷον οἰκοδομική καὶ ἀνδριαντοποιητική καὶ 10 ἄλλαι τοιαῦται· ἡ δὲ πρακτική, ἧς τὸ κεφάλαιόν ἐστι πρᾶξις, οἷον ἰατρική καὶ στρατηγική καὶ πολιτική καὶ ἄλλαι τοιαῦται. τῆς ἐπιστήμης 15 ἄρα ἡ μὲν ἐστὶ θεωρητική, ἡ δὲ ποιητική, ἡ δὲ πρακτική.

1 οἰκονομική F 2 ναυτική PV 7 ante ἰδεῖν B praebet οὐδέν, H: αὐτῶν, quod om. v. 8 8 ἔργον (cf. v. 4): θετὸν libri: θεατὸν Cob.: τέλος Wendl. 12 ἀστρολογική F

2 θεωρητική τὸ κεφάλαιον θεωρία δὲ ἐστὶ (compendio scriptum) M 7 συντελεστικόν Rose: συντελετικόν M: exspectes συντέλεια

λοῦμεν ποίημα, οἷον οἰκίαν οἰκοδόμου καὶ ναυπηγοῦ ναῦν καὶ γραφέως εἰκόνα. τὸν δ' αὖ πρᾶξεώς τινος ἐργαστικόν, οὐκ ἄνευ σώματος ἀπεργαζόμενον, ἀλλ' οἷον ἐν μὲν στρατηγία νίκην, ἐν δὲ ἰατρικῇ ὑγίαιαν, ἐν δὲ πολιτικῇ δικαιοσύνην· τρίτον δ' αὖ τεχνῶν εἶδος αὐτὸν λόγον ἄνευ σωμάτων ἐφ' ἑαυτοῦ κρατυνόμενον καὶ περὶ αὐτὸν τὴν πραγματείαν ἔχοντα, ὅποια τέχνηαι γεωμετρικαὶ καὶ ἀριθμητικαὶ καὶ ὅσαις τὸ τέλος διανοητικόν κτλ.

(cf. Stob. Anthol. II p. 45 W.-H: τέλος δὲ καὶ γνώσεως καὶ πρᾶξεως καὶ ποιήματος τὸ ἀποβαῖνον).

Cic. Acad. prior. II 22: cumque artium aliud eius modi genus sit, ut tantummodo animo rem cernat, aliud ut molietur aliquid et faciat geometres . . . is qui fidibus utitur in similibus artibus, quarum omne opus est in faciendo atque agendo (cf. de nat. deor. I 2. 51. 77).

νικὸς τοὺς φθόγγους, ὁ δὲ ἀστρολογικὸς τὰ ἄστρα καὶ τὸν κόσμον. τῶν ἄρα ἐπισημῶν αἱ μὲν εἰσι θεωρητικά, αἱ δὲ πρακτικά, αἱ δὲ ποιητικά.

6.

ἡ ἰατρικὴ.

[61]

§ 85 τῆς ἰατρικῆς ἐστὶν εἶδη πέντε· ἡ μὲν φαρμακευτικὴ, ἡ δὲ χειρουργικὴ, ἡ δὲ διαιτητικὴ, ἡ δὲ νοσογνωμονικὴ, ἡ δὲ βοηθητικὴ. ἡ μὲν φαρμακευτικὴ διὰ φαρμάκων ἰάται τὰς ἀρρωστίας. ἡ δὲ χειρουργικὴ διὰ τοῦ τέμνειν καὶ 15 κατεῖν ὑγιάζει, ἡ δὲ διαιτητικὴ διὰ τοῦ διαιτᾶν ἀπαλλάττει τῆς ἀρρωστίας, ἡ δὲ νοσογνωμονικὴ διὰ τοῦ γινῶναι τὸ ἀρρώστημα, ἡ δὲ βοηθητικὴ διὰ τοῦ βοηθῆσαι εἰς τὸ παραχεῖν ἀπαλλάττει τῆς ἀλγηδόνης. τῆς ἄρα ἰατρικῆς ἡ μὲν ἐστὶ φαρμακευτικὴ, ἡ 20 διαιρεῖται ἡ ἰατρικὴ εἰς πέντε· τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ φαρμακευτικόν, τὸ δὲ χειρουργικόν, τὸ δὲ διαιτητικόν, τὸ δὲ νοσογνωμονικόν, τὸ δὲ βοηθητικόν. καὶ ἡ μὲν φαρμακευτικὴ διὰ φαρμακείας ἰάται τὰς ἀρρωστίας, ἡ δὲ χειρουργικὴ διὰ <τοῦ τέμνειν καὶ κατεῖν ὑγιάζει, ἡ δὲ διαιτητικὴ διὰ> τοῦ διαιτᾶν ἀπαλλάττει τῆς ἀρρωστίας, ἡ δὲ νοσογνωμονικὴ διὰ τοῦ γινῶναι τὴν νόσον οὕτως ἰάται τὸν νοσοῦντα, ἡ δὲ βοηθητικὴ διὰ τῶν βοηθημάτων ὑγιάζει τοὺς ἀσθενοῦντας.

11 νοσογνωμονική: on em.
ex on B: νοσογνωμική F
ἥς
18 τὰς B: τὰς cett. 19 νοσογνωμική F 21 τοῦ: τὸ F
22 ἀπαλλάττειν BV

12 olim fort. exstabat: νοσογνωμονικόν 18 olim fort. exst.: νοσογνωμονική 23 post βοηθημάτων olim fort. exst. εἰς τὸ παραχεῖν

δὲ χειρουργική, ἢ δὲ διαιτη-
τική, ἢ δὲ νοσογνωμονική,
ἢ δὲ βοήθητική.

7.

ὁ νόμος.

[20]

§ 86 νόμον διαιρέσεις δύο· ὁ δὲ διαιρεῖται ὁ νόμος εἰς
μὲν γὰρ αὐτοῦ γεγραμμένος, δύο· ἔστι γὰρ αὐτοῦ ἕν μὲν
ὁ δὲ ἄγραφος. ὧ μὲν ἔν γεγραμμένον, ἕν δὲ ἄγραφον.
ταῖς πόλεσι πολιτευόμεθα, γε- ἔστι δὲ ὁ μὲν γεγραμμένος,
γραμμένος ἐστίν· ὁ δὲ κατὰ καθ' ὄν τὰ συμβόλαια συναλ-
ἔθη γινόμενος οὗτος ἄγραφος 10 λάσσομεν καὶ τὰς ἄλλας πρὸς
καλεῖται· ὅσον τὸ μὴ γυμνὸν ἀλλήλους πράξεις διακρίνομεν
πορεύεσθαι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα οἰκο-
μηδὲ γυναικεῖον ἱμάτιον περι- νομοῦμεν, ὁ δὲ ἄγραφος, καθ'
βάλλεσθαι. ταῦτα γὰρ οὐθίς ὄν τὰ ἔθη ἐν ταῖς πόλεσιν
νόμος κωλύει, ἀλλ' ὅμως οὐ 15 αὐξεται καὶ διαμένει.
πράττομεν διὰ τὸ ἀγράφων
νόμῳ κωλύεσθαι. τοῦ ἄρα
νόμου ἐστίν ὁ μὲν γεγραμ-
μένος, ὁ δὲ ἄγραφος.

2 νοσογνω^{ον}μικη F

9 συμβόλαια: συμβο^λ M
σύμβολα Rose. cf. p. 7, 1

7 [20] vide p. XII. XIX. XX^s.

Plato: Resp. VIII p. 563 D: οὐδὲ τῶν νόμων φροντίζουσι
γεγραμμένων ἢ ἀγράφων. — cf. Polit. p. 295 E. 298 E. 299 A
(τὰ γράμματα — τὰ παλαιὰ τῶν προγόνων ἔθη). Legg. III
p. 680 A. VII p. 793 A—B.

Aristoteles: idem Eth. Nic X 10 p. 1180 b 1. Rhet. I
p. 1368 b 7 et saepe alias. — Pol. III 16 p. 1287 b 5: ἔτι κυριώ-
τεροι καὶ περὶ κυριωτέρων τῶν κατὰ γράμματα νόμων οἱ κατὰ
τὰ ἔθη εἰσίν, (cf. VII 1324 b 22).

cf. Cic. de legg. 1. 2. — Archyt. apud Stob. Flor. II p. 134,
24 Mein. (cf. p. XXXVII). — Dio Chrysost. or. XIV 14.

8.

ὁ λόγος,

[16]

ὁ λόγος διαιρεῖται εἰς πέντε, ὧν εἷς μὲν ἔστιν, ὃν οἱ πολιτευόμενοι λέγουσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὃς καλεῖται § 87 πολιτικός· | ἑτέρα δὲ διαίρεσις λόγου ὃν οἱ ῥήτορες γράφουσι καὶ εἰς ἐπίδειξιν τε προσφέρουσι καὶ εἰς <δικαστήριον, οἶον> ἐγκώμια καὶ ψόγους καὶ κατηγορίας <καὶ ἀπολογίας> . . . τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος ἔστι ῥητορικόν. τρίτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ἰδιῶται διαλέγονται πρὸς ἀλλήλους· οὗτος δὴ ὁ τρόπος προσαγορεύεται ἰδιωτικός. ἑτέρα δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ κατὰ βραχὺν ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι τοῖς ἐρωτῶσι διαλέγονται· οὗτος δὲ καλεῖται ὁ λόγος διαλεκτικός. πέμπτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ τεχνῖται περὶ τῆς ἑαυτῶν

διαιρεῖται ὁ λόγος εἰς πέντε· ἔστι γὰρ αὐτοῦ ὁ μὲν ῥητορικός, ὁ δὲ πολιτικός, ὁ δὲ διαλεκτικός, ὁ δὲ τεχνικός, ὁ δὲ ἰδιωτικός. ἔστι δὲ ὁ μὲν ῥητορικός καὶ ἐπιδεικτικός καὶ κατηγορικός καὶ ἀπολογητικός, ὁ δὲ πολιτικός συμβουλευτικός καὶ παρακλητικός, διαλεκτικός δὲ ὁ κατὰ βραχὺ τῶ ἐρωτῶν ἐμφανίζων ἢ προαιρεῖται, τεχνικός δὲ, ὃν λέγουσιν οἱ τεχνῖται ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν τέχνην ἐκάστου [τῶν] αὐτῶν, ἰδιωτικός δὲ, ὃν οἱ ἰδιῶται λέγουσι πρὸς ἀλλήλους καθ' ἐκάστην ἡμέραν διαλεγόμενοι.

8 τε om. BF 9—12 suppl. Wendl. 10 καὶ om. BF ψόγους V 12 participium velut γράφοντες desiderat Wendl. 14 δὲ om. F 16 δὴ BFV: δὲ P 21 διαλέγονται HB²: om. PFV

12 τῶ Rose: τοῦ M
16 τῶν secl. Rose 17 ὃν
Rose: ὅτι M

8 [16] vide p. XXVI.

cf. Diog. Laert. V 28, ubi similis Aristotelis divisio affertur.

διαλέγονται τέχνης· ὅς δὴ
καλεῖται τεχνικός. τοῦ λόγου
ἄρα τὸ μὲν ἔστι πολιτικόν,
τὸ δὲ ῥητορικόν, τὸ δὲ ἰδιω-
τικόν, τὸ δὲ διαλεκτικόν, τὸ 5
δὲ τεχνικόν.

9.

ἡ μουσική.

[60]

§ 88 ἡ μουσική εἰς τρία διαι-
ρεῖται· ἔστι γὰρ ἡ μὲν διὰ τρία· ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν
τοῦ στόματος μόνον, οἷον ἡ 10 αὐτοῦ τοῦ στόματος ἔργον,
ῥαψῶδία· δεύτερον δὲ διὰ τοῦ ἕν δὲ χειρῶν καὶ στόματος,
στόματος καὶ τῶν χειρῶν, οἷον ἕν δὲ μόνον <τῶν χειρῶν.
ἡ κιθαρωδία· τρίτον ἀπὸ τῶν τὸ μὲν οὖν> αὐτοῦ τοῦ στό-
χειρῶν μόνον, οἷον ἡ κιθα-
ριστική. τῆς ἄρα μουσικῆς 15 καὶ οἱ τερειτισμοὶ καὶ τὰ τοι-
ἔστι τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ στόμα-
τος μόνον, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτα, τῶν δὲ χειρῶν καὶ τοῦ
στόματος ἢ τε χοραυλητική
καὶ [αὐλητική] τὰ ὅμοια, τῶν
δὲ χειρῶν ἢ κιθαριστική καὶ
20 τὰ τοιαῦτα.

10.

ἡ εὐγένεια.

[10]

διαίρεται δὲ ἡ εὐγένεια διαιρεῖται ἡ εὐγένεια εἰς
εἰς εἴδη τέτταρα. ἕν μὲν, ἔαν τρία· ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν
ᾧσιν οἱ πρόγονοι καλοὶ κάγα-
θοὶ καὶ δίκαιοι, τοὺς ἐκ τοῦ- 35 γονέων γεγονέναι, οἷον ἀπὸ

1 δὴ om. F 9 ἡ μὲν ἡ
V 14 μόνον PQBV sed ss -
P¹ vel P²: μόνων F | κιθα-
ριστική B 16 ἔστι om. F
25 ἵνα ante τοὺς BP

11 post στόματος: ἕν δὲ
τῶν χειρῶν suppl. Rose
12 suppl. Wendl. 18 καὶ αὐλη-
τική in marg. M. scr. fort. v. 19
post ἡ κιθαριστική inserendum
est. ἢ τε χοραυλητική καὶ <μον-
> αυλητική <καὶ> conii. Sudh.

των γεγεννημένους εὐγενεῖς φασιν εἶναι· ἄλλο δέ, ἐὰν ὧσιν οἱ πρόγονοι δεδυναστευκότες καὶ ἄρχοντες γεγεννημένοι, τοὺς ἐκ τούτων εὐγε-
 νεῖς φασιν εἶναι. ἄλλο δέ, ἐὰν ὧσιν οἱ πρόγονοι ὀνομαστοί, οἷον ἀπὸ στρατηγίας, ἀπὸ στεφανητῶν ἀγώνων· καὶ γὰρ τοὺς ἐκ τούτων γεγεννη-
 μένους εὐγενεῖς προσαγορεύο-
 § 89 μεν. | ἄλλο εἶδος, ἐὰν αὐτός τις ἢ γεννάδας τὴν ψυχὴν καὶ μεγαλόψυχος, καὶ τοῦτον εὐγενῆ φασιν εἶναι· καὶ τῆς
 γε εὐγενείας αὕτη κρατίστη. τῆς ἄρα εὐγενείας τὸ μὲν ἀπὸ προγόνων ἐπιεικῶν, τὸ δὲ δυναστῶν, τὸ δὲ ἐνδόξων, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ καλοκάγαθίας. 20

βασιλέων καὶ ἀρχόντων [γεγονέναι] ἢ ἄλλην τινὰ δόξαν ἐχόντων· τὸ δὲ ἀπὸ σπουδαίων καὶ δικαίων, οἷον ἀπὸ
 5 Ξενοφῶντος καὶ Νεῖλου καὶ τῶν τοιοούτων· τὸ δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ ἔχοντος ἀρετῆς, οἷον ἐὰν ἦ γενναῖος καὶ μεγαλοπρεπῆς καὶ δίκαιος καὶ
 10 τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα. τῆς εὐγενείας <ἄρα> ἔν μὲν ἐστὶ τὸ ἀπὸ ἐνδόξων καὶ ὀνομαστῶν προγόνων γεγονέναι, ἔν δὲ τὸ ἀπὸ σπουδαίων καὶ δικαίων, ἔν δὲ τὸ ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ ἔχοντος ἀρετῆς.

1 γεγεννημένους PBF: γεγεννημένους V 2 φῶσιν B²
 3 post πρόγονοι: add. ὀνομαστοί sed expunxit P¹: add. οἷον F 4 γεγεννημένοι F
 5 γεγεννημένους post τούτων F 7 ἐάν: ἂν PQV
 9 στεφανητῶν B 11 προσαγορεύομεν: φασιν εἶναι F
 15 εὐγενεῖ V 16 γέ: γὰρ HB (P?): om. FV

1 γεγονέναι del. Chr. Jensen 5 Νεῖλου: Νεικίου vel Νειλέου (Plut. de glor. Athen. 7) vel simile aliquid olim exstittisse con. Sudh. at cf. Wendl. Anax. p. 56² 11 ἄρα add. Rose

10 [10] vide p. XXXI. XXXIII. XXXIV¹.

Anax. Rhet. p. 81, 4 sq. Sp.-H. (de encomio docens): ἐὰν μὲν ὧσιν οἱ πρόγονοι σπουδαῖοι p. 81, 22 sqq.: ἐὰν δὲ μηδὲν ἀπὸ τῶν προγόνων ἔνδοξον ὑπάρχη, λέγε, ὡς αὐτός ἐστι γενναῖος, συμβιβάζων, ὡς εὐγεγόνασι πάντες οἱ πρὸς τὴν ἀρετὴν εὐπεφυκότες (cf. Wendl. Anax. p. 55).

11.

τὸ κάλλος.

[62]

τὸ κάλλος διαιρεῖται εἰς τρία· ἔν μὲν γὰρ αὐτοῦ ἐστὶν ἐπαινετόν, οἷον ἢ διὰ τῆς ὄψεως εὐμορφία· ἄλλο δὲ χρηστικόν, οἷον ὄργανον καὶ οἰκία καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς χρῆσιν ἐστὶ καλὰ· τὰ δὲ πρὸς νόμους καὶ ἐπιτηδεύματα καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς ὠφέλειάν ἐστὶ καλὰ. τοῦ ἄρα κάλλους τὸ μὲν ἐστὶ πρὸς ἔπαινον, τὸ δὲ πρὸς χρῆσιν, τὸ δὲ πρὸς ὠφέλειαν.

διαιρεῖται τὸ κάλλος εἰς τρία· ἔν μὲν γὰρ αὐτοῦ ἐστὶν ἐπαινετόν, οἷον ἢ διὰ τῆς ὄψεως εὐμορφία· ἄλλο δὲ χρηστικόν, οἷον ὄργανον καὶ οἰκία καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς χρῆσιν εἰσι καλὰ· τὰ δὲ πρὸς ὠφέλειαν, οἷον νόμος καλὸς καὶ ἐπιτηδεύματα καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς ὠφέλειάν εἰσι καλὰ.

3 αὐτοῦ: ἀπὸ V 8 τὰ:
τὸ libri | πρὸς: περὶ coni.
Wendl.: olim exstitisse puto
κατὰ (vide locum Gorgiae)

10 fort. ἐπιτηδεύματα <κα-
λά>

11 [62] vide p. XX.

Plato: Gorg. p. 474 E: οὐκοῦν καὶ τὰλλα πάντα οὕτω καὶ σχήματα καὶ χρώματα ἢ διὰ ἡδονὴν τινα ἢ διὰ ὠφέλιαν (supra p. 474 D dixerat κατὰ τὴν χρείαν) ἢ δι' ἀμφοτέρω καλὰ προσ-
αγορεύεις; τὰ γε κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ ἐπιτηδεύ-
ματα.

[Hipp. mai.] p. 295 C: τοῦτο γὰρ δὴ ἔστω ἡμῖν καλόν, ὃ ἂν χρῆσιμον ἦ. p. 296 E: τὸ ὠφέλιμον ἄρα ἔοικεν ἡμῖν εἶναι τὸ καλόν, ὃ Ἰππία; p. 298 A: τὸ καλόν ἐστὶ τὸ δι' ἀκοῆς τε καὶ ὄψεως ἡδύ. τί δ' ἄρα; τὰ ἐπιτηδεύματα τὰ καλὰ καὶ τοὺς νόμους, ὃ Ἰππία, δι' ἀκοῆς ἢ δι' ὄψεως φή-
σομεν ἡδέα ὄντα καλὰ εἶναι κτλ. (cf. Resp. X p. 601 D).

Aristoteles: Probl. p. 896 b 22: τὸ μὲν οὖν πρὸς χρείαν τινὰ καλόν, οὗ καὶ μάλιστα ἐπιθυμοῦμεν, τοῦτο δοκεῖ ἡδιστον εἶναι κτλ. — Eth. Eud. p. 1248 b 16: ἔστι δὴ τὸ ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸ καλόν κἀγαθὸν οὐ μόνον κατὰ τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ κατ' αὐτὰ ἔχοντα διαφοράν. τῶν γὰρ ἀγαθῶν πάντων τέλη ἐστίν, ἃ αὐτὰ αὐτῶν ἐνεκά ἐστὶν αἰρετά. τούτων δὲ καλὰ, ὅσα δι' αὐτὰ ὄντα πάντα ἐπαινετά ἐστὶν κτλ. — cf. quoque div. 23 [36] et divi-
siones p. XXIV sq.

12.

ἡ ψυχή.

[1]

§ 90 ἡ ψυχή διαιρεῖται εἰς τρία· τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ λογιστικόν, τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν, τὸ δὲ θυμικόν. τούτων δὲ τὸ μὲν λογιστικόν ἐστὶν αἴτιον τοῦ βουλευέσθαι τε καὶ λογίζεσθαι καὶ διανοεῖσθαι καὶ τῶν τοιούτων πάντων· τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν μέ- 10 ρος τῆς ψυχῆς ἐστὶν αἴτιον τοῦ ἐπιθυμεῖν φαγεῖν καὶ διαιρεῖται ἡ ψυχή εἰς τρία· ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν λογιστικόν, ἕν δὲ θυμικόν, ἕν δὲ ἐπιθυμητικόν. ἔστι δὲ τὸ μὲν λογιστικόν, ᾧ λογιζόμεθα· τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν, ᾧ τὰς ἐπιθυμίας ἀναλαμβάνομεν· τὸ δὲ θυμικόν, ᾧ θυμούμεθα καὶ ὀργιζόμεθα καὶ θαρσοῦμεν καὶ ἀμυνόμεθα καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα. τῆς

4 λογιστικόν PB: λογικόν FV 6 λογιστικόν PBV: λογικόν F 7 τε om. V 9 πάντων τῶν τοιούτων B 10 μέ-
ρος ἐστὶ τῆς ψυχῆς B: μέλος (sic) V

12 [1] vide p. X⁴. XIX. XX³. XXII. XXVI.

Plato: Resp. IV p. 439 DE: τὸ μὲν ᾧ λογίζεται λογιστικόν προσαγορεύοντες τῆς ψυχῆς, τὸ δὲ . . . ἐπιθυμητικόν, πληρώσεων τινῶν καὶ ἡδονῶν ἐταῖρον. . . . τὸ δὲ δὴ τοῦ θυμοῦ καὶ ᾧ θυμούμεθα. — idem: Resp. VIII p. 550 B (τὸ θυμοειδές). IX p. 571 D—572 A (τὸ θυμοειδές). Resp. IV p. 436 A. IX p. 580 D. Phaedr. p. 246 A sqq. (bigaram metaphora) et 253 C. — vide Raeder l. l. p. 215 et Lutoslawski l. l. p. 279.

[Aristoteles] de virt. et vit. p. 1249 a 30: τριμεροῦς δὲ τῆς ψυχῆς λαμβανομένης κατὰ Πλάτωνα, τοῦ μὲν λογιστικοῦ ἀρετῆ ἐστὶν ἡ φρόνησις, τοῦ δὲ θυμοειδοῦς ἡ τε πραότης καὶ ἡ ἀνδρεία, τοῦ δὲ ἐπιθυμητικοῦ ἡ τε σωφροσύνη καὶ ἡ ἐγκράτεια, ὅλης δὲ τῆς ψυχῆς ἡ τε δικαιοσύνη καὶ ἡ ἐλευθεριότης καὶ ἡ μεγαλοψυχία. cf. Epiph. in Doxogr. p. 591, 19 Diels. Iambl. Protr. p. 30, 13 sqq. Pist. (vide p. XXXIX). Metopum Pythag. apud Stob. Flor. I 64 p. 19, 31 sqq. Mein. (cf. ad hunc locum Doxogr. p. 389, 10 Diels; vide p. XXXVIII). Theag. Pyth. ap. Stob. Flor. I 67 p. 23. 7 Mein. (vide p. XXXVIII).

De Posidonio vide Schmekel, Die Philos. der mittleren Stoa p. 257 sqq.

τοῦ πλησιάζει καὶ τῶν τοι- ψυχῆς ἄρα τὸ μὲν ἐστὶ λο-
ούτων πάντων. τὸ δὲ θυ- γιστικόν, τὸ δὲ θυμικόν, τὸ
μικὸν μέρος αἰτιὸν ἐστὶ τοῦ δὲ ἐπιθυμητικόν.
θαρρεῖν καὶ ἠδυσθαι καὶ λυ-
πεῖσθαι καὶ ὀργίλζεσθαι. τῆς 5
ἄρα ψυχῆς ἐστὶ τὸ μὲν λο-
γιστικόν, τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν,
τὸ δὲ θυμικόν.

13.

ἡ ἀρετή.

[2]

τῆς τελείας ἀρετῆς εἶδη 10 διαιρεῖται ἡ ἀρετή εἰς
ἐστὶ τέτταρα· ἐν μὲν φρόνη- τέσσαρα· ἔστι γὰρ αὐτῆς ἐν
σις, ἐν δὲ δικαιοσύνη, ἄλλο μὲν φρόνησις, ἐν δὲ δικαιο-

2 post τοιούτων add. πάν-
των B: in marg. P: om. V πάν-
των F (sec. Mart. F praebet
τοιούτων) 4 καὶ ἡδ. — λυπ.
susp. Wendl. (at cf. locum Pla-
ton.) 6 λογιστικόν BPV: λογι-
κόν F 11 ἐστὶ om. PB | ἐν
μὲν om. F 12 ἐν δὲ om. F |
ἄλλο δὲ om. F

10 διαίρεσις ἀρετῆς: διαι-
ρεῖται etc. M

13 [2] vide p. XIV. XIX. XXIX².

Plato: Rep. IV p. 427 E: οἶμαι ἡμῖν τὴν πόλιν, εἴπερ ὀρθῶς
γε ᾄσισται, τελείως ἀγαθὴν εἶναι . . . δῆλον δὲ ὅτι σοφὴ τ'
ἐστὶ καὶ ἀνδρεία καὶ σώφρων καὶ δίκαια. — idem: Resp.
IV 445 C. Phaed. 69 BC. Legg. I p. 630 B et saepe alias. —
vide Resp. IV p. 443 C sqq.: ubi virtutes distribuuntur secun-
dum partes animae (cf. Zeller, Philos. d. Griech. II 1⁴ p. 884),
sicut in codice Marc. (idem Metopus ap. Stob. Flor. I 64 p. 20,
7 sqq. Mein. et Theag. I 67 p. 23, 15 sqq. Mein. vide p. XXXVIII).

Aristoteles: cf. locum (de virt. et vit. p. 1249 a 30) ad
div. 12 [1] exscriptum. — aliter: Pol. 1260 a 27. Rhet. I 9
p. 1366 b 1.

cf. Albin. c. 29 (Platonis dialogi ed. Hermann VI p. 182).
Apul. de dogm. Plat. II 6 (Hobein, De Maximo Tyrio Ienae
1895). Seneca ep. 120, 10. 11: perfectam virtutem. Cicero sae-
pissime.

§ 91 δ' ἀνδρεία, τέταρτον σωφρο-
 σύνη. | τούτων ἡ μὲν φρό-
 νησις αἰτία τοῦ πράττειν ὀρ-
 θῶς τὰ πράγματα· ἡ δὲ δι-
 καιοσύνη τοῦ ἐν ταῖς κοινω-
 νίαις καὶ τοῖς συναλλάγμασι
 δικαιοπραγεῖν· ἡ δὲ ἀνδρεία
 τοῦ ἐν τοῖς κινδύνοις καὶ φο-
 βεροῖς μὴ [ἐξίστασθαι] τρεῖν,
 ἀλλὰ μένειν· ἡ δὲ σωφρο-
 σύνη τοῦ κρατεῖν τῶν ἐπι-
 θυμιῶν καὶ ὑπὸ μηδεμιᾶς
 ἡδονῆς δουλοῦσθαι, ἀλλὰ
 κοσμίως ζῆν. τῆς ἀρετῆς ἄρα
 τὸ μὲν ἐστὶ φρόνησις, ἄλλο
 δικαιοσύνη, τρίτον ἀνδρεία,
 τέταρτον σωφροσύνη.

σύνη, ἐν δὲ ἀνδρεία, ἐν δὲ
 σωφροσύνη. ἔστι δὲ ἡ μὲν
 φρόνησις ἐν τῷ λογιστικῷ,
 ἡ δὲ δικαιοσύνη ἐν πᾶσι
 τούτοις τοῖς μέρεσι γίνεται,
 ἡ δὲ ἀνδρεία ἐν τῷ θυμικῷ,
 ἡ δὲ σωφροσύνη ἐν τῷ ἐπι-
 θυμητικῷ. τῆς ἀρετῆς ἄρα
 ἐν μὲν ἐστὶ φρόνησις, ἐν δὲ
 δικαιοσύνη, ἐν δὲ ἀνδρεία,
 ἐν δὲ σωφροσύνη.

14.

ἡ ἀρχή.

[63] et [51]

ἡ ἀρχὴ διαιρεῖται εἰς μέρη
 πέντε· ἐν μὲν εἰς τὸ κατὰ
 νόμον, ἐν δὲ εἰς τὸ κατὰ φύ-
 ρον διαιρεῖται ἡ ἀρχὴ εἰς μέρη
 πέντε· ἐν μὲν εἰς τὸ κατὰ
 νόμον, ἐν δὲ εἰς τὸ κατὰ

1 τέταρτον: καὶ F 7 ἀν-
 δρεία F 9 τρεῖν Sudhaus:
 ποιεῖν libri. del. Cobet. πτοία
 conl. Wendl. | ἐξίστ. ut glossema
 verbi τρεῖν del. Sudh. 15 ἄλλο:
 τὸ δὲ F 20 εἰς corr. P²

14 [63] et [51] vide p XXXII.

Plato: cf. Legg. III p. 690 A sqq.: ubi septem ἀρχῆς ge-
 nera enumerantur. — Gorg. 488 D: θελοῖ δὲ ταῦτα καὶ πολλα-
 χοῦ ὅτι οὕτως ἔχει, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις καὶ τῶν ἀνθρώ-
 πων ἐν ὁλαῖς ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς γένεσιν, ὅτι οὕτω τὸ δίκαιον
 κέκριται, τὸν κρείττω τοῦ ἥττονος ἀρχεῖν καὶ πλέον ἔχειν.

ad [51] cf. 18 [48] (vide p. XXXI).

σιν, ἔν δὲ εἰς τὸ κατὰ ἔθος, τέταρτον δὲ εἰς τὸ κατὰ γένος, πέμπτον δὲ εἰς τὸ κατὰ βίαν. | οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντες ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐπὶ αἰρεθῶσι, κατὰ νόμον ἄρχουσιν· οἱ δὲ κατὰ φύσιν, οἷον οἱ ἄρσενες, οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις· ἐπὶ πολὺ γὰρ πανταχοῦ τὰ ἄρσενα τῶν θηλειῶν ἄρχει· ἢ δὲ τοῦ κατὰ ἔθος ἀρχῆ τοιαύτη ἐστίν, οἷαν οἱ παιδαγωγοὶ τῶν παιδῶν ἄρχουσι καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν φοιτῶντων. κατὰ γένος δὲ ἀρχῆ τοιαύτη τις λέγεται, οἷαν οἱ Λακεδαιμόνιοι βασιλεῖς ἄρχουσιν· ἀπὸ γὰρ γένους τινὸς ἢ βασιλεία. καὶ ἐν Μακεδονίᾳ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἄρχουσι· καὶ γὰρ ἐκεῖ ἀπὸ γένους ἢ βασιλεία καθίσταται. οἱ δὲ βιασάμενοι ἢ παρακρουσάμενοι ἄρχουσιν ἀκόντων τῶν πολιτῶν, ἢ τοιαύτη ἀρχῆ κατὰ βίαν λέγεται εἶναι.

φύσιν, ἔν δὲ εἰς τὸ κατὰ ἔθος, ἔν δὲ εἰς τὸ κατὰ γένος, πέμπτον δὲ εἰς τὸ κατὰ βίαν. οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντες ὅταν ὑπὸ τῶν πολιτῶν αἰρεθῶσιν, οὗτοι κατὰ νόμον ἄρχουσιν. ἢ δὲ τοῦ κατὰ φύσιν ἀρχῆ οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις ἐστίν· ἐπὶ πολὺ γὰρ πανταχοῦ τὰ ἄρσενα τῶν ζώων τῶν θηλειῶν ἄρχει. ἢ δὲ τοῦ κατὰ ἔθος ἀρχῆ τοιαύτη ἐστίν, οἷον οἱ παιδαγωγοὶ τῶν παιδῶν ἄρχουσι καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν φοιτητῶν. κατὰ γένος δὲ ἀρχῆ τοιαύτη τις λέγεται, ὅταν πατέρα βασιλέα τελευτήσαντα υἱὸς διαδέξῃται καὶ πάλιν τοῦτον ὁ τούτου υἱὸς καὶ ἐφεξῆς δὲ ὡσαύτως. ὅσοι δὲ βιασάμενοι ἄρχουσιν ἀκόντων τῶν πολιτῶν, ἢ τοιαύτη ἀρχῆ κατὰ βίαν λέγεται εἶναι.

διαιρεῖται ἢ ἀρχῆ εἰς τρία· [51] ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν μὲν κατὰ

2 δὲ om. B 3 εἰς τὸ om. PB 7 νόμους F 8 ἄρσενες B | < > suppl. Sudh. 10 ἄλλοις PBV: ἀλόγοις F 12 ἄρσενα BV | θηλειῶν B 22 δὲ: γὰρ F 25 οἱ δὲ BPF: εἰ δὲ V | ἢ PB in ras.: om. F

15 οἷαν olim Wendl. 20 διαδέξῃται Wendl.: διαδέξεται M 24 τῶν πολιτῶν (coll. Diog. L.): αὐτῶν M 27 τρία Rose: τέσσαρα M

τῆς ἀρχῆς ἄρα ἐστὶ τὸ μὲν
κατὰ νόμον, τὸ δὲ κατὰ φύ-
σιν, τὸ δὲ κατὰ ἔθος, τὸ δὲ
κατὰ γένος, τὸ δὲ κατὰ βίαν.

φύσιν, ἔν δὲ κατὰ βίαν, ἔν
δὲ κατὰ τάξιν καὶ θέσιν. κατὰ
φύσιν μὲν οὖν ἄρχει τὸ ἄρ-
ρεν τοῦ θήλεος καὶ τὸ ἰσχυ-
6 ρότερον τοῦ ἀσθενεστέρου,
οἶον ἐν μὲν βουσί ταῦρος,
ἐν δὲ προβάτοις κριὸς καὶ
πάντα τὰ τοιαῦτα· <κατὰ βίαν
δέ>, οἶον οἱ δεσπότηται τῶν
10 δούλων καὶ οἱ τύραννοι τῶν
πόλεων καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα·
κατὰ τάξιν δὲ καὶ θέσιν, οἶον
τὸ πρῶτον ταχθέν· ἐντεῦθεν
ἀρχή ἐστὶ τῆς μὲν τραγωδίας
15 ὧ παλαιὸν Ἄργος, τῶν δὲ
στοιχείων τὸ ἄλφα καὶ ἀριθ-
μοῦ τὸ ἔν.

15.

ἡ ῥητορεία.

[17]

§ 98 τῆς ῥητορείας εἶδη ἐστὶν διαιρεῖται ἡ ῥητορεία εἰς
ἔξ. ὅταν μὲν γὰρ κελεύωσι 20 πέντε· ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν μὲν
πολεμεῖν ἢ συμμαχεῖν πρὸς κατηγορία, ἔν δὲ ἀπολογία,

19 ἐστὶν om. F

8 κατὰ βίαν δὲ add. Rose

13 ταχθέν: τεχθέν M

15 Ἄργος Rose (coll. Eurip.
Electra): ἄρτος M 16 ἀριθ-

μῶν coni. Wendl. 19 ῥῆ M:

ῥητορεία Rose (coll. Diog. L.)

15 [17] vide p. XIII. XXXIV¹.

Aristoteles: Rhet. I 3 p. 1358 b 6 sqq.: . . . ὥστ' ἐξ
ἀνάγκης ἂν εἴη τρία γένη τῶν λόγων τῶν ῥητορικῶν, συμβουλευ-
τικόν, δικανικόν, ἐπιδεικτικόν. συμβουλῆς δὲ τὸ μὲν προτροπή,
τὸ δὲ ἀποτροπή· . . . δίκης δὲ τὸ μὲν κατηγορία, τὸ δὲ ἀπο-
λογία· . . . ἐπιδεικτικοῦ δὲ τὸ μὲν ἔπαινος, τὸ δὲ ψόγος.

cf. Anax. p. 12, 15 sqq. Sp.-H., quocum conferas Quint. III 4, 9.

τινα, καλεῖται τὸ τοιοῦτον εἶδος προτροπή· ὅταν δὲ ἐν δὲ συμβουλίᾳ, ἐν δὲ ἐγκώ-
 μιον, ἐν δὲ ψόγος.
 ἀξιῶσι μὴ πολεμεῖν μηδὲ συμ-
 μαχεῖν, ἀλλὰ ἡσυχίαν ἄγειν,
 τὸ τοιοῦτον εἶδος ἀποτροπή 5
 ἐστὶ. τρίτον εἶδος τῆς ῥη-
 τορείας, ὅταν τις φάσκη ἀδι-
 κείσθαι ὑπὸ τινος καὶ πολ-
 λῶν κακῶν αἴτιον ἀποφαίνῃ·
 τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος κατ- 10
 ηγορία ὀνομάζεται. τέταρτον
 εἶδος τῆς ῥητορείας [ἀπολο-
 γία καλεῖται], ὅταν ἀποφαίνῃ
 τις αὐτὸν μηθὲν ἀδικοῦντα
 μήτε ἄλλο ἄτοπον μηθὲν 15
 πράττοντα· τὸ δὴ τοιοῦτον
 § 94 ἀπολογία καλοῦσι. | πέμπτον
 εἶδος ῥητορείας, ὅταν τις εὖ
 λέγῃ καὶ ἀποφαίνῃ καλὸν
 κάγαθόν· τὸ δὴ τοιοῦτον 20
 εἶδος καλεῖται ἐγκώμιον. ἕκ-
 τον εἶδος, ὅταν τις ἀποφαίνῃ

3 μηδὲ μὴ BV 5/6 ἐστὶν
 ἀποτροπή B 6/7 ῥητορικῆς F
 7 φάσκει FV: φάσκη em. B m.
 2 ex ei 9 ἀποφαίνῃ em. B:
 ἀποφαίνει V 10 δὴ om. PQ:
 add. P^s 11 ὀνομάζεται: ἀπο-
 φαίνεται F 12 ἀπολ. καλ.
 secl. Cobet. 13 ἀποφαίνει HV
 14 τις om. P | αὐτὸν P:
 cett. αὐτὸν 15 μηδὲ coni.
 Wendl. 16 δὴ: δὲ libri
 19 λέγει, η al. atr. ss. H, in ras.
 V | τινὰ add. Cob. post λέγῃ
 22 post ἀποφαίνῃ Cob. add.
 τινὰ

φαῦλον· τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος
καλεῖται ψόγος. τῆς ἄρα ρη-
τορείας ἐστὶ τὸ μὲν ἐγκώμιον,
τὸ δὲ ψόγος, τὸ δὲ προτροπή,
τὸ δὲ ἀποτροπή, τὸ δὲ κατ- 5
ηγορία, τὸ δὲ ἀπολογία.

16. τὸ ὀρθῶς λέγειν. [52]

τὸ ὀρθῶς λέγειν διαιρεῖ- διαιρεῖται τὸ ὀρθῶς λέ-
ται εἰς τέτταρα· ἔν μὲν ἂ γειν εἰς πέντε· ἔστι γὰρ αὐτοῦ
δεῖ λέγειν, ἔν δὲ ὅσα δεῖ λέ- 10 ἔν μὲν ὅσα δεῖ λέγειν, ἔν δὲ
γειν, τρίτον πρὸς οὓς δεῖ ὅπου δεῖ λέγειν, ἔν δὲ πρὸς
λέγειν, τέταρτον δὲ πηνίκα οὓς δεῖ λέγειν, ἔν δὲ ἡνίκα
λέγειν δεῖ. ἂ μὲν οὖν δεῖ δεῖ λέγειν, ἔν δὲ ἂ δεῖ λέ-
λέγειν, ἂ μέλλει συμφέρειν γειν. τὸ μὲν οὖν ὅσα δεῖ
τῷ λέγοντι καὶ τῷ ἀκούοντι· 15 λέγειν ἐστὶ τὸ μῆτε πλειῶ
τὸ δὲ ὅσα δεῖ λέγειν, μῆ μῆτε ἐλάσσω τῶν ἱκανῶν, τὸ
πλειῶ μῆδὲ ἐλάττω τῶν ἱκα- δὲ ὅπου δεῖ λέγειν ἐστὶν ἐν
§ 95 νῶν. | τὸ δὲ πρὸς οὓς δεῖ τόπου, οἷον ἐν ἀγορᾷ καὶ ἐν
λέγειν, ἐάν τε πρὸς πρεσβυ- γυμνασίῳ καὶ ἐν διατριβῇ
τέρους ἀμαρτάνοντας διαλέγη, 20 καὶ ἐν τοῖς δέουσιν ἄλλοις

1 δὴ: δὲ libri 9—12 et
ubique olim τὸ ἂ δεῖ λ. existi-
tisse puto 10 ἔν δὲ: δεύτε-
ρον F 14 μέλει V 15 τῷ
alt. om. V 19 ἐάν: ἄν B in
ras. 20 ἀμαρτάνοντας del.
Menagius ut dittographiam |
διαλέγη F

16 [52] vide e. gr. Plato Protag. 314A: . . ὅ τι τε ἐδεστέον
ἢ ποτέον καὶ ὅ τι μῆ, καὶ ὀπόσον καὶ ὀπότε. Phaedr. 268B.
272A. 275E et saepe alias. (Talia sunt categoriarum tabulae Ari-
stotelicae praelusiones. cf. Zeller II 2 p. 267^s.)

Cic. orat. § 43: quoniam tria videnda sunt oratori: quid
dicat et quo quidque loco et quo modo, dicendum omnino est
quid sit optimum in singulis, sed aliquanto secus atque in
tradenda arte (τέχνη) dici solet.

ἀρμόττοντας δεῖ τοὺς λόγους
 διαλέγεσθαι ὡς πρεσβυτέροις·
 εἴαν τε πρὸς νεωτέρους, ἀρ-
 μόττοντας δεῖ λέγεσθαι ὡς
 νεωτέροις. πηνίκα δὲ λέγειν
 ἐστὶ μῆτε πρότερον μῆτε
 ὕστερον· εἰ δὲ μή, διαμαρ-
 τήσεσθαι καὶ κακῶς ἐρεῖν.

τόποις, τὸ δὲ πρὸς οὓς δεῖ
 λέγειν ἐκάστω τὸ ἀρμόττον
 [καὶ πρὸς ὃν ὃ ἀρμόττει],
 οἷον πρὸς πρεσβυτέρους <ἢ
 νεωτέρους καὶ> πρὸς μοχθη-
 ροὺς ἢ ἡδεῖς καὶ πρὸς ἐχ-
 θροὺς ἢ φίλους, τὸ δὲ ἡνίκα
 δεῖ, οἷον τὸ μῆτε πρότερον
 μῆτε ὕστερον μῆτε διὰ μέσου
 10 ἄτερ τοῦ καιροῦ λέγειν, ἀλλ'
 ἐγκαίρως, τὸ δὲ ἂν δεῖ λέγειν
 οἷον τὰ συμφέροντα καὶ ὠφέ-
 λιμα καὶ αὐτῷ καὶ τῷ φίλῳ.

17.

ἡ εὐεργεσία.

[44]

ἡ εὐεργεσία διαιρεῖται εἰς 15
 τέτταρα· ἢ γὰρ χρήμασιν ἢ
 σώμασιν ἢ ταῖς ἐπιστήμασι
 ἢ τοῖς λόγοις. τοῖς μὲν οὖν
 χρήμασιν, ὅταν δεομένῳ παρα-
 βοηθήσῃ τις εἰς χρημάτων 20
 εἰς διὰ σωμάτων. διὰ λόγων
 διαιρεῖται ἡ εὐεργεσία εἰς
 τέσσαρα· ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν
 μὲν λόγῳ εὐεργετεῖν, ἔν δὲ
 δι' ἐπιστήμης καὶ τεχνῶν, ἔν
 δὲ εἰς ἀργυρίου λόγον καὶ
 ἔν διὰ σωμάτων.

2 ὡς πρεσβυτέροις om. B
 3 ἔν B in ras. | πρὸς om. F
 4 δεῖ λέγεσθαι om. F 6 προ-
 τέρω P V: προτέρω B | ὕστερω
 P V: ὕστερω B 8 κακῶς: οὐκ
 ὀρθῶς BF 16 τέσσαρα F V
 19 βοηθήσῃ Cob. 20 εἰς
 χρημάτων λόγον et εἰς τὸ εὐπο-
 ρῆσαι olim varias recensiones
 fuisse censet Wendl.

3 del. Wendl. 4 suppl.
 Wendl. 10 λέγειν om. Rose
 11 ἐγκαίρως scripsit Rose,
 qui falso legerat ἐσκαίρως

17 [44] vide p. XXXI.
 haec divisio valde alludit ad div. 20: φιλανθρωπίας (cf.
 div. [32]).
 vide Anax. p. 94, 8 sqq. (Wendl. Anax. p. 62).

λόγον εὐπορήσαι· τοῖς δὲ οὖν εὐεργετοῦσιν οἱ συνηγο-
 σώμασιν εὖ ποιοῦσιν ἄλλους, ροῦντες καὶ συνδικάζοντες καὶ
 ὅταν παραγενόμενοι τυπτο- ἐγκωμιάζοντες καὶ οἱ τοιοῦτοι,
 § 96 μένοις παραβοηθῶσιν· | οἱ δι' ἐπιστήμης δὲ καὶ τέχνης
 δὲ παιδεύοντες καὶ ἰατροεύ- 5 οἱ παιδεύοντες καὶ ἰατροεύον-
 οντες καὶ διδάσκοντες ἀγα- τες καὶ οἱ <τὰ> πρὸς τὸν βίον
 θόν τι, οὗτοι ταῖς ἐπιστή- χρήσιμα δημιουργοῦντες, εἰς
 μαις εὐεργετοῦσιν· ὅταν δὲ ἀργυρίου δὲ λόγον οἱ προ-
 εἰσέλθωσιν εἰς δικαστήριον ιστάμενοι τῆς [εἰς] ἀργυρίου
 ἄλλος ὑπὲρ ἄλλου βοηθὸς 10 χρείας, διὰ τῶν σωμάτων δὲ
 καὶ λόγον τινὰ ἐπιεικῆ εἶπη εὐεργετοῦσιν οἱ ἀμύνοντες
 ὑπὲρ αὐτοῦ, οὗτος δὴ λόγῳ καὶ βοηθοῦντες <τυπτομένοις
 εὐεργετεῖ. τῆς ἄρα εὐεργε- καὶ> ἐν τοῖς τοιούτοις συμπτώ-
 σιας ἢ μὲν ἐστὶ διὰ χρημά- μασι.
 των, ἢ δὲ διὰ σωμάτων, ἢ 15
 δὲ διὰ ἐπιστημῶν, τετάρτη
 δὲ διὰ λόγων.

18. τὸ τέλος τῶν πραγμάτων — αἱ αἰτίαι. [48]

δαιρεῖται τὸ τέλος τῶν ἕκαστον τῶν ὄντων ἀπο-
 πραγμάτων εἰς τέτταρα εἴδη· 20 τελεῖται διὰ τέσσαρας αἰτίας·
 Ἐν μὲν κατὰ νόμον τέλος τὰ ἢ γὰρ διὰ [τὸ περὶ χρηστὴν
 πράγματα λαμβάνει, ὅταν ψή- ὑπάρχειν ἀπρόσδεκτον] τύχην
 φισμα γένηται καὶ τοῦθ' ὁ ἢ δι' ἐπιστήμην ἢ διὰ φύσιν
 νόμος τελέσῃ· κατὰ φύσιν ἢ διὰ βίαν καὶ ἀνάγκην. τὰ
 δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμ- 35 μὲν διὰ τύχην ἐστὶ τὸ ἀπὸ

2 ἄλλους B: ἀλλήλους ce-
 teri 4 βοηθοῦσι F Cob. 7 ἀγα-
 θὸν τοιοῦτοι δὲ ταῖς B: δὲ post
 οὗτοι eras. F 11 ἐπιεικῆ om.
 F 12 ὑπὲρ αὐτοῦ ante εἶπη BF
 20 τέσσαρα V 21 νό-
 μους B 24 τελέσει B

6 add. Wendl. coll. p. 27,
 10 9 εἰς del Wendl. 12 lo-
 cum e. g. suppl.; secundum
 Sudh. fort. continuabatur καὶ
 περιπίπτουσι 22 ἀπρόσ-
 δεκτον M: ἀπρόσδόκητον con.
 Rose. verba unciis inclusa nota
 marginalis sunt. ἀεὶ pro περὶ
 con. Wendl.

βάνει, <οιον> ἢ τε ἡμέρα καὶ ὁ ταῦτομάτου καὶ ἄνευ προ-
 ἐνιαυτὸς καὶ αἱ ὥραι. κατὰ νοίας ἀποτελούμενον, τὰ δὲ
 τέχνην δὲ τέλος τὰ πράγματα δι' ἐπιστήμην αἶ τε οἰκίαι
 λαμβάνει, οἶον ἢ οἰκοδομική. καὶ αἱ νῆες καὶ πάντα τὰ
 οἰκίαν γὰρ [τις] ἐπιτελεῖ· καὶ 5 τοιαῦτα, τὰ δὲ διὰ φύσιν,
 ἢ ναυπηγική· πλοῖα γάρ. | οἶον οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ δέν-
 § 97 κατὰ τύχην δὲ γίνεται τοῖς δρα καὶ τὰ ζῶα πάντα, διὰ
 πράγμασι τέλος, ὅταν ἄλλως δὲ βίαν καὶ ἀνάγκην, οἶον αἱ
 καὶ μὴ ὡς ὑπολαμβάνει τις τῶν ἀλόγων ζῶων δαμάσεις
 ἀποβαλῆν. τοῦ τέλους ἄρα 10 καὶ αἱ κρατήσεις καὶ δεσπο-
 τῶν πραγμάτων τὸ μὲν κατὰ τεῖαι καὶ τυραννίδες καὶ τὰ
 νόμον, τὸ δὲ κατὰ φύσιν, τὸ τοιαῦτα.
 δὲ κατὰ τέχνην, τὸ δὲ κατὰ
 τύχην ἐστίν.

2 ἢ ὥρα B 4 ἢ om. F
 9 ὑπολαμβάνη PBV

1 ἄνευ scripsi: ἀπὸ M

18 [48] vide p. XI sq. et Wendl. Anax. p. 34^a.

Plato: Legg. X p. 888 E: λέγουσί ποῦ τινες, ὡς πάντα ἐστὶ
 τὰ πράγματα γινόμενα καὶ γενόμενα καὶ γενησόμενα τὰ μὲν
 φύσει, τὰ δὲ τύχῃ, τὰ δὲ διὰ τέχνην..... 889 E:
 τέχνη οὐ φύσει, ἀλλὰ τισι νόμοις... τέχνη καὶ τοῖς νό-
 μοις. 890 D: νόμῳ καὶ τέχνη (cf. Protag. 323 CD. Legg. IV
 709 AB e. a.).

Aristoteles: Eth. Nic. p. 1112 a 32: αἰτίαι γὰρ δοκοῦσιν
 εἶναι φύσις καὶ ἀνάγκη καὶ τύχη, ἐτι δὲ νοῦς καὶ πᾶν τὸ δι'
 ἄνθρωπον. — Eth. Nic. p. 1135 a 24 sqq.: εἰδὼς..... κατὰ συμ-
 βεβηκός (i. e. τύχῃ)..... βία..... φύσει. — Eth. Nic. p. 1140
 a 14 sqq.:..... ἐξ ἀνάγκης..... κατὰ φύσιν..... ἢ τύχῃ
 ἢ τέχνη. — adde Stob. I p. 87/8 W: Ἀριστοτέλης.....
 αἰτίας δὲ τέτταρας ἐν τοῖς ὅλοις, καθ' ἃς ἅπαντα συνίσταται:
 νοῦν φύσιν ἀνάγκην τύχην (cf. p. XII¹).

Diotogenes apud Stob. II p. 135, 6 Mein. (vide p. XXXVII):
 Διωτογένεος Πυθαγορείου ἐκ τοῦ Περί οὐσιότητας: ἐπεὶ γὰρ
 τέτορες αἰτίαι τὰ σύμπαντα περαινόντι καὶ ἐπὶ τέλος ἐπιτίθεντι:
 φύσις καὶ νόμος καὶ τέχνα καὶ τύχα κτλ.

(cf. Max. Tyr. 11, 4. Hobein p. 53.)

Iamblichus Protrept. p. 49, 9 sqq. Pist: ὅσα γὰρ μήτε διὰ

19.

ἡ δύναμις.

[33]

ἡ δύναμις διαιρεῖται εἰς τέτταρα εἶδη· ἔν μὲν ὃ δυνάμεθα τῇ διανοίᾳ, <οἶον> λογιζέσθαι καὶ ὑπονοεῖν· ἔτερον δὲ τῷ σώματι, οἶον πορεύεσθαι καὶ διδόναι καὶ λαμβάνειν καὶ τὰ τοιαῦτα· τρίτον ὃ δυνάμεθα πλήθει στρατιωτῶν καὶ χρημάτων, ὅθεν καλεῖται πολλὴν δύναμιν ἔχων βασιλεύς· τετάρτη δὲ διαίρεσις δυνάμεως πάσχειν καὶ ποιεῖν εὖ καὶ κακῶς· οἶον ἀρροσθεῖν καὶ παιδεύεσθαι

διαιρεῖται ἡ δύναμις εἰς πέντε· ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν μὲν ἐν ψυχῇ, ἔν δὲ ἐν σώματι, ἔν δὲ ἐν ταῖς πράξεσιν, ἔν δὲ ἐν ἐνίοις τῶν μὴ ὄντων, ἔν δὲ ἐν τῷ παθεῖν ἢ ποιῆσαι. ἐν ψυχῇ μὲν ἀμανθάνομεν καὶ διανοούμεθα, ἐν σώματι δὲ οἶον αἰ τε κινήσεις καὶ αἱ ἄλλαι δυνάμεις, καθ' ἃς πράττειν τι [ἐν] τῷ σώματι δυνάμεθα, ἐν δὲ ταῖς πράξεσιν οἶον αἰ στρατιωτικὰ καὶ δυνάμεις· λέγεται γὰρ

4 οἶον add. Menagius
5 διαλογίζεσθαι F 9 πλήθει:
ει in ras. B: πλήθη F 14 εὖ
ποιεῖν libri

6 ἐν ἐνὶ ὄστων μὴ ὄντων
M: corr. Rose

τέχνην μήτε διὰ φύσιν μητ' ἐξ ἀνάγκης γίγνεται, τὰ πολλὰ τούτων διὰ τέχνην γίνεσθαι φαμεν.

cf. Gorg. Helen. p. 680 B. Polos in Plat. Gorg. 448 C. Agathon Frgmt. 6. 8.

cf. div. [51] [54].

19 [33] Haec divisio videtur e pannis Platonice et Aristotelice consuta esse. Primae tres partes sunt sumptae e bonorum tripartitione (= div. 1 [5] cf. p. XXXI).

vide quoque Met. p. 1046 a 4: ὅτι μὲν οὖν πολλαχῶς λέγεται ἡ δύναμις καὶ τὸ δύνασθαι, διώριστα ἡμῖν ἐν ἄλλοις. . . . καθάπερ ἐν γεωμετρῖᾳ καὶ δυνατὰ καὶ ἀδυνατὰ λέγομεν τῷ εἶναι πῶς ἢ μὴ εἶναι πάλιν δ' αὐταὶ αἱ δυνάμεις λέγονται ἢ τοῦ μόνον ποιῆσαι ἢ τοῦ παθεῖν ἢ τοῦ καλῶς μία δύναμις τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν a 36: ἐπεὶ δ' αἱ μὲν ἐν τοῖς ἀψύχοις ἐνυπάρχουσι ἀρχαὶ τοιαῦται, αἱ δ' ἐν τοῖς ἐμφύχοις: καὶ ἐν ψυχῇ καὶ ψυχῆς ἐν τῷ λόγον ἔχοντι . . .

δυνάμεθα καὶ ὑγιεῖς γίνεσθαι
καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. τῆς
ἄρα δυνάμεως ἡ μὲν ἐστὶν
ἐν διανοίᾳ, ἡ δὲ ἐν τῷ σώ-
ματι, ἡ δὲ ἐν στρατοπέδῳ
καὶ χρήμασιν, ἡ δὲ ἐν τῷ
ποιεῖν καὶ πάσχειν.

μεγάλην ἔχειν δύναμιν, ὅταν
χρήματα καὶ στρατιῶται πολ-
λοὶ συνηθροισμένοι ᾧσι. τῶν
δὲ μὴ ὄντων ἐν ἐνόμοις ὅσα
δυνατὰ ἐστὶ γενέσθαι ἢ ποι-
ηθῆναι· ἐν δὲ τῷ παθεῖν ἢ
ποιῆσαι, ὅσα δυνατὰ ἐστὶν
ἀναιρεῖν ἢ ἀναιρεθῆναι.

20.

ἡ φιλανθρωπία.

§ 98 τῆς φιλανθρωπίας ἐστὶν 10
εἴδη τρία· ἐν μὲν διὰ τῆς
προσηγορίας γινόμενον, οἷον
ἐν ᾧ τινες τὸν ἐντυχόντα
πάντα προσαγορεύουσι καὶ
τὴν δεξιὰν ἐμβάλλοντες χαι- 15
ρετίζουσιν· ἄλλο εἶδος, ὅταν
τις βοηθητικὸς ἢ παντὶ τῷ
ἀτυχοῦντι· ἕτερον εἶδος ἐστὶ
τῆς φιλανθρωπίας, ἐν ᾧ τινες
φιλοδειπνισταὶ εἰσι. τῆς ἄρα 20
φιλανθρωπίας τὸ μὲν ἐστὶ
διὰ τοῦ προσαγορεύειν, τὸ δὲ
διὰ τοῦ εὐεργετεῖν, τὸ δὲ διὰ
τοῦ ἐστιᾶν καὶ φιλοσυνου-
σιάζειν.

25

4 τῷ om. V fortasse recte
6 ἡ δὲ τὸ ποιεῖν B m. 1,
corr. m. 2 12 εὐπροσηγορίας
coni. H. Stephanus 13 ἐν ᾧ
Wendl.: ἐν οἷς libri 15 ἐμβά-
λλοντες Q: ἱμβάλλοντες (sic) B
18 ἐστὶ om. F

1 post δύναμιν inserend.
puto βασιλεύς coll. Diog. L.
3 συννειδισμένοι M: corr. Rose
βασιλεῖ post ᾧσι mavult Sudh.

21. ἡ εὐδαιμονία.

ἡ εὐδαιμονία διαιρεῖται εἰς πέντε μέρη· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶν εὐβουλλία, ἕτερον δὲ εὐαισθησία καὶ ὕγεια τοῦ 5 σώματος, τρίτον εὐτυχία ἐν ταῖς πράξεσι, τέταρτον εὐδοξία παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, πέμπτον εὐπορία χρημάτων καὶ τῶν εἰς τὸν βίον χρησίμων. | 10

§ 99 ἡ μὲν οὖν εὐβουλλία γίνεται ἐκ παιδείας καὶ ἐκ τοῦ πολλῶν ἔμπειρον γενέσθαι. ἡ δὲ εὐαισθησία ἐκ τῶν τοῦ σώματος μερῶν· οἷον ἐάν τις 15 ὀφθαλμοῖς ὄρα καὶ τοῖς ὠσίν ἀκούῃ καὶ τῇ ῥινὶ καὶ τῷ στόματι αἰσθάνηται ὧν δεῖ αἰσθάνεσθαι· τὸ δὲ τοιοῦτον εὐαισθησία. ἡ δὲ εὐτυχία, ὅταν 20

2 ἡ δὲ F 4 ἕτερον δὲ
 FB: ἡ δὲ PV 5 ὕγεια PFV:
 ὕγια H: ὕγεια B² ex -ia
 11 οὖν F Wendl. om. libri
 cett. 15 μερῶν: μελῶν Q: ῥ
 (sic) V | ἐάν τοῖς B 18 σώ-
 ματι FH 19 δὲ om. F
 20 τις post ὅταν addam

21. vide p. XXX sq.

Aristoteles: Eth. Nic. p. 1153 b 16: .. ἡ εὐδαιμονία .. διὸ προσδεῖται ὁ εὐδαίμων τῶν ἐν σώματι ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐκτὸς καὶ τῆς τύχης κτλ. — ad dictionem cf. Pol. 1291 a 33: ἔβδομον δὲ (i. e. μέρος πόλεως) τὸ ταῖς οὐσίαις λειτουργοῦν, δ καλοῦμεν εὐπόρους.

ἐφ' ἃ σκοπεῖ πράξῃ κατορθῶν ἃ δεῖ πράττειν τὸν σπουδαῖον· εὐδοξία δὲ ἐστὶν ὅταν τις εὖ ἀκούῃ. εὐπορία δὲ ἐστὶν, ὅταν τις πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ χρήσεις οὕτως ἔχῃ, ὥστε καὶ φίλους εὖ ποιῆσαι καὶ φιλοτίμως καὶ εὐπόρως ἀπολειτουργῆσαι. ᾧ δὲ ὑπάρχει πάντα ταῦτα, οὗτός ἐστὶν εὐδαίμων τελέως. τῆς ἄρα εὐδαιμονίας ἐστὶ τὸ μὲν εὐβουλία, τὸ δὲ εὐαισθησία καὶ ὑγεία τοῦ σώματος, τὸ δὲ εὐτυχία, τὸ δὲ εὐδοξία, τὸ δὲ εὐπορία.

22. αἱ τέχναι — αἱ ἐπιστήμαι.

[53]

§ 100 αἱ τέχναι εἰς τρία δια-
 ροῦνται· ἡ μὲν πρώτη, ἡ δὲ δευτέρα, ἡ δὲ τρίτη. πρώτη μὲν οὖν ἡ μεταλλευτική καὶ ὕλοτομική· παρασκευαστικαὶ γὰρ εἰσιν. ἡ δὲ χαλκευτική
 διαιροῦνται αἱ ἐπιστήμαι [τῶν πρώτων καὶ τῶν δευτέρων] εἰς τρία· εἰσὶ γὰρ αὐτῶν αἱ μὲν πρώται, αἱ δὲ δεύτεραι, αἱ δὲ τρίται. πρώτον μὲν οὖν εἰσὶν αἱ παρα-

1 σκοπεῖ: εἰ ex η fecit B² | κατορθῶν Wendl.: κατ' ὀρθῶν codd. 6 χρήσεις: πράξει F¹ -η F² 7 καὶ om. V 10 πάντα ταῦτα B: ταῦτα πάντα FPV 11 τελείω F 12 ἐστὶ om. F 14 ὑγεία PF: B ut supra 21 οὖν om. F | μεταλλευτική B: μεταλευτική F 23 γὰρ om. V

19/20 τῶν — δευτέρων seclusi

καὶ ἡ τεκτονικὴ μετασχημα-
 τιστικαὶ εἶσιν· ἐκ μὲν γὰρ
 τοῦ σιδήρου ἡ χαλκευτικὴ
 ὄπλα ποιεῖ, ἡ δὲ τεκτονικὴ
 ἐκ τῶν ξύλων αὐλοὺς καὶ
 λύρας. ἡ δὲ χρηστικὴ, οἶον
 ἰππικὴ τοῖς χαλινοῖς χρῆται·
 ἡ πολεμικὴ τοῖς ὄπλοις· ἡ
 μουσικὴ τοῖς αὐλοῖς καὶ τῇ
 λύρα. τῆς τέχνης ἄρα τρία
 εἶδη ἐστὶ· τὸ μὲν τι πρῶτον,
 τὸ δὲ τι δεύτερον, τὸ δὲ τι
 τρίτον.

σκευαστικαὶ τε καὶ μεταλλευ-
 τικαὶ καὶ ὕλοτομικαὶ καὶ λι-
 θοτομικαὶ, δεύτεραι δὲ αἶ τε
 ποιητικαὶ καὶ μετασχηματιστι-
 καί, οἶον ἡ μὲν χαλκευτικὴ
 τὸν σίδηρον παραλαβοῦσα με-
 τεσχημάτισε καὶ ἐποίησε χα-
 λινούς καὶ ὄπλα καὶ τὰ τοι-
 αῦτα, ἡ δὲ τεκτονικὴ τὴν
 ὕλην παραλαβοῦσα μετεσχη-
 μάτισε καὶ ἐποίησεν αὐλοὺς
 καὶ πλοῖα καὶ οἴκους καὶ τὰ
 τοιαῦτα, ἡ δὲ λιθουργικὴ τοὺς
 λίθους παραλαβοῦσα μετε-
 σχημάτισε καὶ ἐποίησε τείχη

1 μετασχηματιστικαὶ B:
 μετασχηματικαὶ F: μετασκευα-
 στικαὶ PV 3 χαλκευτικὴ B
 7 χαλκηνοῖς F 10 εἶδη
 τρία F 11 τι: τοι BFV |
 πρῶτον: πρότερον P 12 τι
 B¹: τοι B² (bis)

1 τε καί: olim οἶον ἡ μ.
 καὶ ἡ ὕλ. καὶ ἡ λ. exstitisse
 puto 6 σίδηρον παραλαβοῦσα:
 σ. τοῦτον γὰρ λαβοῦσα M
 9—13 ἡ δὲ — τοιαῦτα quae
 verba versum integrum in cod.
 efficiunt, omisit V. Rose

22 [53] vide p. XIX. XXVI².

Plato: Euthyd. p. 289 C: ἐνταῦθα γὰρ δὴ χωρὶς μὲν ἡ ποι-
 οῦσα τέχνη, χωρὶς δὲ ἡ χρωμένη, διήρηται δὲ τοῦ αὐτοῦ πέρι·
 ἡ γὰρ λυροποιικὴ καὶ ἡ κισθαριστικὴ πολὺ διαφέρειτον ἀλλήλοιν.
 — cf. Protag. 321 D. Gorg. 517 E. Symp. 187 D. Soph. 219 C.

Aristoteles: Oecon. I p. 1348 a 4: ἐναι μὲν οὖν τῶν τε-
 χνῶν διήρηται, καὶ οὐ τῆς αὐτῆς ἐστὶ ποιῆσαι καὶ χρήσασθαι
 τῷ ποιηθέντι, ὥσπερ λύρα καὶ αὐλοῖς (cf. Polit. 1256 a 10. Eth.
 Nic. p. 1098 b 32: κτήσει — χρήσει). — Eth. Nic. p. 1094 a 9:
 δεῖσαι δ' εἶσι τῶν τοιούτων ὑπὸ μίαν τινὰ δόναμιν, καθάπερ ὑπὸ
 τὴν ἰππικὴν ἢ χαλινοποιικὴν καὶ δεῖσαι ἄλλα (scil. τέχνη)
 τῶν ἰππικῶν ὀργάνων εἶσιν κτλ. — Polit. I p. 1258 b 27: τρίτον
 δὲ εἶδος χρηματιστικῆς οἶον ὕλοτομία τε καὶ πᾶσα
 μεταλλευτικὴ.

cf. Iambl. Protr. p. 26, 24 sqq. Pist. (vide p. XXXIX).

καὶ οἰκίας καὶ τὰ τοιαῦτα.
 πάλιν αἱ τρίται· ἡ μὲν γὰρ
 ἱππικὴ παραλαβοῦσα τὸν χα-
 λινὸν ἐχρήσατο καλῶς καὶ ἡ
 5 πολεμικὴ τὰ ὄπλα καὶ ἐπὶ
 τῶν τοιούτων, καὶ πάλιν ἡ
 ἀγλῆτικὴ παραλαβοῦσα τοὺς
 ἀγλῆλους ἐχρήσατο καλῶς καὶ
 ἡ κυβερνητικὴ τοὺς οἴκους
 10 παραλαβοῦσα καὶ ἐπὶ τῶν
 ἄλλων τῶν τοιούτων.

23.

τὸ ἀγαθόν.

[36]

§ 101 τὸ ἀγαθὸν εἰς τέτταρα διαιρεῖται τὸ ἀγαθὸν εἰς
 γένη διαιρεῖται· ὧν ἕν μὲν τέσσαρα· ἔστι γὰρ αὐτοῦ ἕν
 λέγομεν εἶναι τὸν τὴν ἀρε- 15 μὲν ἀρετὴ καὶ δικαιοσύνη,
 τὴν ἔχοντα ἰδίᾳ ἀγαθόν· ἄλλο ἕν δὲ τὸ ἔχον ἀρετὴν, ἕν δὲ
 δὲ αὐτὴν τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν τὸ συμφέρον, ἕν δὲ τὸ τερπνόν
 δικαιοσύνην λέγομεν ἀγαθόν καὶ τὸ ἡδεσθαι ποιοῦν· οἷον
 εἶναι· τρίτον δέ, οἷον σιτία ἀρετὴ μὲν καὶ δικαιοσύνη, ὅτι
 καὶ γυμνάσια τὰ πρόσφορα 20 τούτων ἑκάτερον ἀγαθὸν λέ-
 καὶ φάρμακα· τέταρτον δέ γεται εἶναι, ἕν δὲ τὸ ἔχον
 φαμεν εἶναι ἀγαθόν, οἷον ἀρετὴν, οἷον ἵππος καὶ ἄν-

13 τέτταρα B (et p. 31 v. 3)
 15 in fonte fort. τὸ ἔχον
 τὸ ἰδίᾳ Wendl. 17 αὐτὴν:
 ἀπό ex αὐτὸν in ras. B
 20 τὰ πρόσφορα fort. ante οἷον
 transp. sunt 22 εἶναι om. F

5 καὶ τι con. Wendl.
 9 ἡ κυβερνητικὴ M

23 [36] vide p. XXV¹.

Haec divisio alludit ad div. 11 [62] τὸ κάλλος et 28 τὰ ἀγαθὰ. (cf. quoque div. 21 et p. XXXI.) vide Arleth, Die metaphys. Grundl. der aristot. Ethik. Pragae 1903 p. 64. cf. Arist. Eth. Eud. 1248 b 8 sqq.

αὐλητικὴν καὶ ὑποκριτικὴν θρωπος καὶ τὰ τοιαῦτα· καὶ
καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀγαθοῦ ἄρα γὰρ τούτων ἕκαστον λέγεται
τέτταρα εἶδη ἐστὶ· τὸ μὲν τὸ ἀγαθὸν εἶναι, εἰάν τις τὴν
τὴν ἀρετὴν ἔχειν, ἕτερον δὲ ἀρετὴν. τὸ δὲ συμφέρον, οἷον
αὐτὴ ἢ ἀρετὴ, τρίτον δὲ σι- 5 γυμνασία καὶ φαρμακεία καὶ
τία καὶ γυμνάσια τὰ ὠφέλιμα· τὰλλα ὅσα πρὸς ὑγείαν καὶ
τέταρτον δὲ αὐλητικὴν καὶ εὐεξίαν· καὶ γὰρ τούτων ἕκα-
ὑπόκριτικὴν καὶ ποιητικὴν στον λέγεται ἀγαθὸν εἶναι ᾧ
ἀγαθὸν λέγομεν εἶναι. ἂν συμφέρον. τὸ δὲ τερπνὸν
10 καὶ τὸ ἡδεσθαι ποιοῦν, οἷον ὑποκριτῆς καὶ αὐλητῆς, οὐ
τῷ ὠφελεῖν ἀγαθὸν εἶναι λέ-
γεται ἀλλὰ τῷ τέρπειν [τοῦ
ἀγαθοῦ εἶναι.]

24.

τὰ ὄντα.

[55]

§ 102 τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστὶ 16 διαιρεῖται ἕκαστον τῶν ὄν-
κακά, τὰ δὲ ἀγαθὰ, τὰ δὲ των εἰς τρία. ἔστι γὰρ ἢ
οὐδέτερα. τούτων κακὰ μὲν ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ οὐδέτερον.
ταῦτα λέγομεν, τὰ δυνάμενα τὸ μὲν οὖν ἀγαθὸν ἐστίν,

3 εἶδη: ἡδαι V 4 in fonte
ἔχον susp. Wendl. 5 αὐτῆ
V 8 καὶ ποιητικὴν om. F
17 τὰ δὲ ἀγαθὰ: τὰ δὲ καλὰ V

13—14 glossema? Wendl.

24 [55] vide p. XIX.

Plato: Gorg. p. 467E: ἄρ' οὖν ἔστι τι τῶν ὄντων, ὃ οὐχὶ
ἦτοι ἀγαθὸν γ' ἐστίν ἢ κακὸν ἢ μεταξὺ τούτων, οὔτε ἀγαθὸν οὔτε
κακόν; — πολλὴ ἀνάγκη. — idem: Prot. p. 351D. Resp. X p. 609B.
Symp. p. 202B. Euthyd. p. 281E. Lys. 216D. — cf. Phaed.
90A: χρηστοὺς . . . πονηροὺς . . . μεταξὺ.

De Aristotele vide Hambruchium l. l. p. 12⁵.

cf. Stoicos apud Diog. Laert. VII 101. Iambl. Protr. p. 25, 19
Pist. (vide p. XXXIX). Sext. Emp. adv. math. XI p. 546, 8 sqq. B.

βλάπτειν αἰ, οἷον ἀκρασίαν ὅταν ὠφελήσῃ τινὰ καὶ οὐ
καὶ ἀφροσύνην καὶ ἀδικίαν βλάβῃ, τὸ δὲ κακόν, ὅταν
καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ τού- βλάβῃ, τὸ δὲ οὐδέτερον,
τοις ἐναντία ἀγαθὰ ἔστιν· τὰ ὅπερ ποτὲ μὲν βλάβει ποτὲ
δὲ ἐνλοτε μὲν ὠφελεῖν, ἐνλοτε δὲ ὠφελήσει, οἷον οἱ περι-
δὲ βλάπτειν, οἷον τὸ περι- πατοὶ καὶ οἱ ὑπνοὶ καὶ οἱ
πατεῖν καὶ τὸ καθῆσθαι καὶ ἐλλέβοροι καὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ
τὸ ἐσθλεῖν, <ἦ> ὅλως μῆτε οὔτε βλάβει ὅλως οὔτε ὠφε-
ὠφελῆσαι μῆτε βλάψαι δυ- λήσει.
νάμενα, ταῦτα οὖν οὔτε ἀγαθὰ 10
οὔτε κακὰ ἔστιν. τῶν ἄρα ὄν-
των τὰ μὲν ἀγαθὰ, τὰ δὲ
κακὰ, τὰ δὲ οὐδέτερα τούτων.

25.

ἡ εὐνομία.

[14]

§ 103 εὐνομία διαιρεῖται εἰς 15 διαιρεῖται ἡ εὐνομία εἰς
τρία· ἔν. μὲν, ἕαν ὥσιν οἱ τρία· ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν μὲν

1 ἀκρισίαν PFV: ἀκρα-
σίαν: α sec. ex em. B: ἀκρί-
σίαν H: ἀκρισίαν, α ss. Q^s
7 καθῆσθαι: η ex ει B² 8 ἦ
add. Cob. | μῆτε βλάψαι μῆτε
ὠφελῆσαι F 10 οὖν: γούν B
11 τῶν ἄρα ὄντων om.
B(?)P: ss. P⁵

7 ἐλέβοροι M: corr. Rose

25 [14] vide p. XII. XXIII.

Aristoteles: Pol. IV p. 1294 a 3: οὐκ ἔστι δὲ εὐνομία τὸ
εὐ κεῖσθαι τοὺς νόμους, μὴ πείθεσθαι δέ. διὸ μίαν μὲν εὐνο-
μίαν ὑποληπτέον εἶναι τὸ πείθεσθαι τοῖς κειμένους νόμοις, ἑτέραν
δὲ τὸ καλῶς κεῖσθαι τοὺς νόμους οἷς ἐμμένουσιν· ἔστι γὰρ πεί-
θεσθαι καὶ κακῶς κειμένοις. — (cf. Pol. III 16 p. 1287 b 5: ἔτι
κυριώτεροι καὶ περὶ κυριωτέρων τῶν κατὰ γράμματα νόμων οἱ
κατὰ τὰ ἔθῃ εἰσιν, . . . et div. 7 [20].)

cf. Menander περὶ ἐπιθεικτικῶν IX p. 202 Walz: μέρος δ'
αὐτῆς (scil. τῆς δικαιοπραγίας, vide eiusdem rhetoris locum ad
div. 4 [4] exscriptum) καὶ τὸ τοῖς ἔθῃσιν ἴσοις καὶ φιλανθρω-
ποῖς καὶ τὸ νόμοις ἀκριβέσι καὶ δίκαιοις χρῆσθαι.

vide divisionem quae sequitur.

νόμοι σπουδαῖοι, εὐνομίαν νόμοις σπουδαίοις χρῆσθαι, φαιέν εἶναι· ἕτερον δέ, ἐάν τοῖς ἔν' δὲ τοῖς ὑπάρχουσιν, ἂν ὧσι κειμένοις νόμοις ἐμμένωσιν οἱ μὴ φαῦλοι, [μὴ] πεῖθεσθαι, πολῖται, καὶ τοῦτό φαιεν εὐ- ἔν' δὲ τοῖς ἔθεσι τοῖς σπον- νομίαν εἶναι· τρίτον δέ, ἐάν 5 δαίοις πολιτεύεσθαι, ἐάν μὴ μὴ ὄντων [τῶν] νόμων κατὰ ὧσι νόμοι γεγραμμένοι. ἔθῃ καὶ ἐπιτηδεύματα χρη- στῶς πολιτεύονται, καὶ τοῦτο εὐνομίαν προσαγορεύομεν. τῆς εὐνομίας ἄρα ἔν μὲν ἐστὶ 10 νόμους σπουδαίους εἶναι· ἄλλο δέ, ἐάν τοῖς οὔσι νόμοις ἐμμένωσιν· τρίτον δέ, ἐάν ἔθε- σι καὶ ἐπιτηδεύμασι χρηστοῖς πολιτεύονται.

15

26.

ἡ ἀνομία.

[15]

διαίρεται ἡ ἀνομία εἰς διαίρεται ἡ ἀνομία εἰς τρία· ὧν ἔν μὲν ἐστὶν, ἐάν τρία· ἐστὶ γὰρ αὐτῆς ἔν μὲν ὧσιν οἱ νόμοι μοχθηροὶ καὶ νόμοις φαύλοις καὶ μετροῖς πρὸς ξένους καὶ πρὸς πολί- 20 κεχρησθαι, ἔν δὲ τὸ μὴ πεί- 104 τας· | ἕτερον δέ, ἐάν τοῖς θεσθαι τοῖς κειμένοις, ἂν ὧσι

6 μὴ BF: om. PV | κατὰ: καὶ τὰ QV 8 πολιτεύονται BF -ονται ceteri 12 ἄλλο: ν add. B² | ἐάν: ἂν F 15 πολιτεύονται ut supra. ante divisionem medio in textu libr. BP legitur nota marginalis: εὐνομίας διαίρεσις 16 ante div. legitur: ἀνομίας διαίρεσις in BP 18 ἔν om. V 21 ἐάν: ἂν V H

3 μὴ secl. Rose 19 <μὴ> μετροῖς conl. Wendl.: fort. μοχθηροῖς (coll. D. L.)

ὑπάρχουσι μὴ πείθονται· σπουδαῖοι, ἔν δὲ τὸ φαύλοισ
 ἄλλο δέ, ἐάν ὄλωσ μηδεὶς ἢ ἔθεσι πολιτεύεσθαι, ἐάν μὴ
 νόμος. τῆς ἄρα ἀνομίας ἔν ὅσι νόμοι τὸ σύνολον.
 μὲν ἔστι τὸ μοχθηροὺς εἶναι
 τοὺς νόμους· ἄλλο δέ, ἐάν 5
 τοῖς οὖσι μὴ πείθονται· τρι-
 τον δέ, ἐάν μηδεὶς ἢ νόμος.

27.

τὰ ἐναντία.

[23]

τὰ ἐναντία διαιρεῖται εἰς διαιρεῖται τὰ ἐναντία εἰς
 τρία. οἷον ἀγαθὰ κακοῖς ἐναν- 10 τρία. ἔστι γὰρ αὐτῶν τὸ μὲν
 τία φαμὲν εἶναι, ὡς τὴν δι- ὡς ἀγαθὸν κακῶ, οἷον ὑγεία
 καιοσύνην τῇ ἀδικίᾳ καὶ τὴν νόσῳ καὶ κάλλος αἰσχει καὶ
 φρόνησιν τῇ ἀφροσύνη καὶ τὰ τοιαῦτα, τὸ δὲ ὡς οὐδ-
 τὰ τοιαῦτα. κακὰ δὲ κακοῖς ἔτερον οὐδετέρῳ, οἷον λευκό-
 ἐναντία ἔστιν, οἷον ἡ ἀσωτία 15 τῆς μελανότητι καὶ κουφότης
 τῇ ἀνελευθερίᾳ καὶ τὸ ἀδί- βαρύτητι καὶ τὰ τοιαῦτα, τὸ
 κως στρεβλοῦσθαι τῷ δικαίως δὲ ὡς φευκτὸν φευκτῶ, οἷον
 στρεβλοῦσθαι· καὶ τὰ τοιαῦτα ἀσωτία ἀνελευθερίᾳ καὶ θερ-

2 ἄλλο δὲ: τρίτον FH |
 ὄλωσ om. FH 5 ἐάν: ἄν
 BF 7 δὲ B om. cett. ll.
 ante div.: τῶν ἐναντίων διαί-
 ρεσις BP 10 κακίας V
 15 ἀσωτεία B 17 τῶ: τὸ FV

27 [23] vide p. XXIII. Hambruch l. l. p. 12 sqq.

Aristot. frgm. 124 Rose (Simpl. in categ.): ταῦτα τοῖς περὶ
 τῶν ἐναντίων εἰρημένους προστίθησι ὅτι τῶ μὲν ἀγαθῶ
 κακὸν πάντως ἐναντίον, τῶ δὲ κακῶ ποτὲ μὲν ἀγαθὸν ποτὲ δὲ
 κακόν ἐν δὲ τῶ περὶ ἀντικειμένων βιβλίῳ προσέθηκε τοῖς
 τρόποις τούτοις τῶν ἐναντιώσεων καὶ τὸν τῶν μήτε ἀγαθῶν μήτε
 κακῶν πρὸς τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ, οὕτως λέγων τὸ λευκὸν
 τῶ μέλανι καὶ τὸ γλυκὺ τῶ πικρῶ καὶ τὸ ὀξὺ τῶ βαρεῖ καὶ τῇ
 κινήσει τὴν στάσιν ἐναντιοῦσθαι.

cf. div. [68]!

κακὰ κακοῖς ἐναντία ἐστίν. τὸ μότης ψυχρότητι καὶ ἰσχνό-
δὲ βαρὺ τῷ κούφῳ καὶ τὸ της παχύτητι καὶ τὰ τοιαῦτα.

ταχὺ τῷ βραδεῖ καὶ τὸ μέ-
λαν τῷ λευκῷ ὡς οὐδέτερα
§ 105 οὐδετέροις ἐναντία ἐστίν. | τῶν 5
ἐναντίων ἄρα τὰ μὲν ὡς
ἀγαθὰ κακοῖς ἐναντία ἐστίν·
τὰ δὲ ὡς κακὰ κακοῖς· τὰ
δὲ ὡς οὐδετέροις οὐδέτερα.

28. τὰ ἀγαθὰ.

τῶν ἀγαθῶν γένη ἐστίν 11
τρία. τὰ μὲν γὰρ ἐστίν ἐκτά,
τὰ δὲ μεθεκτά, τὰ δὲ ὑπαρκτά.
τὰ μὲν οὖν ἐκτά ἐστίν, ὅσα
ἐνδέχεται ἔχειν, οἶον ἢ δι- 15
καιοσύνη καὶ ἢ ὑγίεια. μεθ-
εκτά δέ, ὅσα ἔχειν μὲν μὴ
ἐνδέχεται, μετασχεῖν δὲ αὐ-
τῶν ἐνδέχεται· οἶον αὐτὸ τὸ
ἀγαθὸν ἔχειν μὲν οὐκ ἐν- 20
δέχεται, μετασχεῖν δὲ αὐτοῦ

1 τὸ δὲ — 7 ἐστίν om. V
3 τῷ ταχεῖ τὸ βραδύ B
5 ἐναντία om. F add. m. 2
9 οὐδετέροις: ἑτέροις PB: οὐδ
sq. P⁵ B²: οὐδετέροις V 11 τῶν
in ras. B 15 ἔχειν FB: εἶναι
PV 17 ὅσα om. V | μὲν
om. F 21 μετασχ. — ἐνδ. B²
in marg.

28. Aristoteles: Eth. Nic. 1099 b 27: τῶν δὲ λοιπῶν ἀγα-
θῶν τὰ μὲν ὑπάρχειν ἀναγκαῖον, τὰ δὲ συνεργὰ καὶ χρήσιμα πέ-
φυκεν ὀργανικῶς.

cf. div. 23 [36], 11 [62] et divisiones p. XXIV sq.

ἐνδέχεται. ὑπαρκτὰ δέ, ὅσα
 μήτε μετασχεῖν μήτε ἔχειν
 ἐνδέχεται, ὑπάρχειν δὲ δεῖ
 οἷον τὸ σπουδαῖον εἶναι <καὶ>
 τὸ δίκαιον εἶναι ἀγαθόν ἐστι. 5
 καὶ ταῦτα οὔτε ἔχειν οὔτε
 μετασχεῖν ἔστιν, ἀλλ' ὑπάρ-
 χειν δεῖ σπουδαῖον εἶναι καὶ
 § 106 δίκαιον εἶναι. | τῶν ἀγαθῶν
 ἄρα τὰ μὲν ἐστὶν ἐκτά, τὰ 10
 δὲ μεθεκτά, τὰ δὲ ὑπαρκτά.

29.

ἡ συμβουλία.

[18]

ἡ συμβουλία διαιρεῖται διαιρεῖται ἡ συμβουλία
 εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν
 μὲν ἐκ τῶν παροιομένων 15 μὲν ἐκ τῶν παρῳρημένων,
 χρόνων λαμβανόμενον, ἔν δὲ ἔν δὲ ἐκ τῶν παρόντων, ἔν
 ἐκ τῶν μελλόντων, ἔν δὲ ἐκ δὲ ἐκ τῶν μελλόντων. τὸ
 τῶν ἐνεστώτων. τὰ μὲν οὖν μὲν οὖν ἐκ τῶν παρῳρημέ-
 ἐκ τῶν παροιομένων παρα- νων ἐστίν, οἷον τὰ παρα-

2 ἔχειν: σχεῖν BF 4 καὶ
 addidi 5 τὸ om. BV 6 οὔτε
 μετασχεῖν οὔτε σχεῖν F | ἔχειν:
 σχεῖν libri 7 ἔστιν om. B
 8 τὸ ante σπουδαῖον Cob. | σπου-
 δαῖον εἶναι om. F 11 ὑπαρκ-
 τικά F 13 συμβουλεία B
 15 et 19 παροιομένων B¹:
 -ωχη B²

29 [18] Valde adamat Aristoteles temporis tripartitionem, qua saepe utitur ad genus quoddam in species dividendum, velut in Rhet. I 3 p. 1358 b 2 sqq. et I 11 p. 1370 a 32 (cf. quae exscripsi ad div. [19] et p. XIII². XXXI).

cf. P. Wendland, Anax. p. 43¹.

δείγματα, οἷον τί ἔπαθον
 Λακεδαιμόνιοι πιστεύσαντες.
 τὰ δὲ ἐκ τῶν παρόντων, οἷον
 ἀποφαίνειν τείχη ἀσθενῆ, δει-
 λους ἀνθρώπους, σίτον ὀλι- 5
 γον. τὰ δὲ ἐκ τῶν μελλόν-
 των, οἷον ταῖς ὑπονοίαις μὴ
 ἀδικεῖν τὰς πρεσβείας, ὅπως
 μὴ ἄδοξος ἢ Ἑλλάς γένηται.
 τῆς ἄρα συμβουλίας τὰ μὲν 10
 ἐστὶν ἐκ τῶν παροικομένων,
 τὰ δὲ ἐκ τῶν παρόντων, τὰ
 δὲ ἐκ τῶν μελλόντων.

δείγματα (ἐμφανίζουσιν), ὅτι
 'καὶ πρότερον ἡμῶν ἀπειθή-
 σαντες ἀνηκέστοις κακοῖς πε-
 ριέπεσαν'. τὸ δὲ ἐκ τῶν παρ-
 5 ὄντων, οἷον τὰ παρόντα πράγ-
 ματα ἐμφανίζουσιν, ὅτι 'ἐὰν
 τὰ τείχη ἡμῶν ἀκατασκευάστα
 ᾖσι καὶ ἡμεῖς ἄοπλοι ᾖμεν,
 οἱ δὲ πολέμιοι ἅπασι τού-
 10 τοις κατεσκευασμένοι, σκο-
 πῶμεν δὴ ὅπως πολεμεῖν
 δυνησόμεθα'. τὸ δὲ ἐκ τῶν
 μελλόντων, οἷον τὰ ἀποβησό-
 μενα ἐμφανίζοντας, ὅτι 'ὄρατε
 15 μὴ, ἐὰν ἐπιπλευσάντων πο-
 λεμίων ἢ τε χώρα ἀπόληται
 ὑμῶν καὶ τὰ σώματα τὰ πολλὰ
 μάτην διαφθαρή, καὶ ὑμεῖς
 μὴ οὐδὲν ἦττον ἀναγκασθῆτε
 20 ταῦτα πράττειν, ἅ νῦν ἐστὶν
 ὑμῖν καὶ ἀκινδύνως πράττειν'.

30.

ἡ φωνή.

[24]

§ 107 ἡ φωνὴ διαιρεῖται εἰς διαιρεῖται ἡ φωνὴ εἰς
 δύο· ἔν μὲν αὐτῆς ἐστὶν τέσσαρα· ἔστι γὰρ αὐτῆς ἡ
 ἔμφυχον, ἔν δὲ ἄψυχον. ἔμ- 25 μὲν ἔμφυχος, ἡ δὲ ἄψυχος,

4 δηλοῦς V 11 παροικο-
 μένων B ut supra 25 ἔμφυχον
 P: corr. P^s

1 suppl. Wendl. 5 πράγ-
 ματα: γράμματα M 10 lacu-
 nam post κατεσκ. statuit Wendl.
 14 ἐμφανίζοντας: ἐμφανί-
 ζειν Rose 19 ἀναγκασθεῖτε
 M¹: corr. M²

30 [24] vide p. XXXIV^s.

cf. Arist. de an. II 8 p. 420 b 5 sqq. (Steinthal, Gesch. der
 Sprachw. I^s p. 252. 291) et Xenocrates frgmt. 10 Heinze.

ψυχον μὲν ἢ τῶν ζώων φωνή, ἄψυχον δὲ φθόγγοι καὶ ἦχοι. τῆς τοῦ ἐμψύχου φωνῆς ἢ μὲν ἔστιν ἐγγράμματος, ἢ δὲ ἀγράμματος. ἐγγράμματος μὲν ἢ τῶν ἀνθρώπων, ἀγράμματος δὲ ἢ τῶν ζώων. τῆς ἄρα φωνῆς ἢ μὲν ἔμψυχος, ἢ δὲ ἄψυχος.

καὶ ἢ μὲν καὶ ἐγγράμματος, ἢ δὲ ἀγράμματος. ἔστι δὲ ἢ μὲν ἔμψυχος, ἢ τῶν ζώων, ἢ δὲ ἄψυχος, οἷον ἦχοι καὶ ψόφοι καὶ ἢ τῆς λύρας καὶ τῶν αὐλῶν φωνή· καὶ ἐγγράμματος μὲν ἢ τῶν ἀνθρώπων φωνῆ καὶ ζώωντινῶν, οἷον ἀηθόνων χελιδόνων στρουθίων καὶ τῶν τοιούτων, ἀγράμματος δὲ ἢ ἀδιάθετος ὡς οἱ ποππυσμοὶ καὶ ἦχοι καὶ ψόφοι καὶ τὰ τοιαῦτα.

31.

τὰ ὄντα.

[26]

τῶν ὄντων τὰ μὲν ἔστι 15 μεριστά, τὰ δὲ ἀμεριστά. τούτων δὲ τῶν μεριστῶν τὰ μὲν ὁμοιομερῆ, τὰ δὲ ἀνομοιομερῆ. ἀμερῆ μὲν οὖν ἔστιν, ὅσα μὴ ἔχει διαίρεσιν μηδὲ 20

ἔτι τῶν ὄντων τὰ μὲν <ἔστι μεριστά, τὰ δὲ ἀμερῆ, καὶ τῶν μεριστῶν τὰ μὲν> ἔστιν ὁμοιομερῆ, τὰ δὲ ἀνομοιομερῆ. ἔστι δὲ τὰ μὲν μεριστά ἅπερ ἂν ἔχη διαίρε-

2 φθόγγοι BFV: φθογγή
P 3 τοῦ om. V 4 ἐγγράμματος V 7 fortasse τῶν <ἄλλων> ζώων 8 ἢ μὲν ἄψυχος ἢ δὲ ἔμψυχος F 15 ἔστι τὰ μὲν BF

6 αὐλῶν: ἄλλον M
16—17 suppl. Rose

31 [26] vide p. XXXIV².

Aristoteles: cf. Alex. Aphrod. in Metaph. (p. 1014 a 26) p. 355, 2 ed. Hayduck (vol. I. ed. Ac. Berol.): τὸ γὰρ ἀδιαίρετον κατ' εἶδος οὐχ οἷόν τε εἰς ἕτερον εἶδος διαιρεθῆναι. ἂν δὲ εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος, λέγοι ἂν εἰς στοιχεῖα δεδήλωται γὰρ τοῦτο διὰ τοῦ εἰρησθαι τὸ στοιχεῖον ἀδιαίρετον εἶναι τῷ εἶδει· τὸ γὰρ οὕτως ἀδιαίρετον δῆλον ὅτι, ἂν διαιρῆται, εἰς ὁμοειδῆ καὶ ὁμοιομερῆ διαιρεθήσεται.

ἔκ τινος σύγκειται, οἶον ἢ
 τε μονάς καὶ ἢ στιγμή καὶ
 ὁ φθόγγος. μεριστὰ δέ, ὅσα
 ἔκ τινος σύγκειται, οἶον αἴ
 τε συλλαβαὶ καὶ συμφωνίαι 5
 καὶ ζῶα καὶ ὕδωρ καὶ χρυ-
 § 108 σός. | ὁμοιομερῆ <μέν>, ὅσα
 ἔξ ὁμοίων σύγκειται καὶ μη-
 δὲν διαφέρει τὸ ὄλον τοῦ
 μέρους εἰ μὴ τῷ πλήθει, οἶον 10
 τὸ ὕδωρ καὶ τὸ χρυσίον καὶ
 πᾶν τὸ χυτὸν καὶ τὸ τοιοῦτον.
 ἀνομοιομερῆ δέ, ὅσα ἔξ ἀν-
 ομοίων μερῶν σύγκειται, οἶον
 οἰκία καὶ τὰ τοιαῦτα. τῶν 15
 ὄντων ἄρα τὰ μὲν ἐστὶ με-
 ριστὰ, τὰ δὲ ἀμερῆ· τῶν δὲ
 μεριστῶν τὰ μὲν ὁμοιομερῆ,
 τὰ δὲ ἀνομοιομερῆ.

σιν, οἶον οἰκία καὶ ἱμάτιον
 καὶ ἀργύριον καὶ κτῆμα καὶ
 τὰ τοιαῦτα, ἀμερῆ δὲ ἄπερ
 ἂν ἀμεριστὰ ἦ, οἶον μονάς
 καὶ στιγμή καὶ σημεῖον καὶ
 φθόγγος καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ
 τῶν μεριστῶν δὲ ἄρα τὰ μὲν
 ἐστὶν ὁμοιομερῆ ὧν καὶ τὰ
 μέρη ὅμοια, οἶον ὕδωρ πῦρ
 χαλκός καὶ τὰ τοιαῦτα, <τὰ
 δὲ ἀνομοιομερῆ ὧν τὰ μέρη
 ἀνόμοια, οἶον οἰκία καὶ τὰ
 τοιαῦτα>.

32.

τὰ ὄντα.

[67]

τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστὶ 21
 καθ' ἑαυτά, τὰ δὲ πρὸς τι
 λέγεται. τὰ μὲν οὖν καθ'
 ἑαυτὰ λεγόμενά ἐστὶν, ὅσα ἐν
 τῇ ἐρμηνεύᾳ μηδενὸς προσ- 25
 δεῖται· ταῦτα δὲ ἂν εἴη οἶον

τῶν ὄντων τὰ μὲν αὐτὰ
 καθ' ἑαυτὰ ἐστὶ, τὰ δὲ πρὸς
 τι. αὐτὰ μὲν οὖν καθ' ἑαυτὰ
 ταῦτά ἐστὶν, οἶον ἄνθρωπος
 οἰκία ἱμάτιον χρυσίον καὶ
 πάντα ὅσα ἀπλῶς, μὴ τῷ

12 πᾶν — τοιοῦτον F: πᾶν
 [fuit πάν] τὸ χυτ' [ὃ χυτ' in
 ras.] καὶ τὸ τοιοῦτο^v B: τυχόν,
 τυχ in lit. P³: in marg. εἴγε
 τὸ χυτὸν P⁴: χυτὸν Q marg. H:
 τοιοῦτο QH 13 ἀνομοίων corr.
 P²: ἀνομοιομερῶν FP: ἀνο-
 μερῶν Q 24 ὅσα in ras. B

1 οἰκία: οἰκίαι M 5 ση-
 μεῖον: fort. olim. στοιχείον
 10—18 suppl. Rose 21 τῶν:
 ὧν M 22 ἐστὶ Rose: εἰσί M
 (cf. p. 37, 8)

ἄνθρωπος ἵππος καὶ τὰ ἄλλα ἕτερόν τι εἶναι ἐξ ἀνάγκης
 ζῶα. τούτων γὰρ οὐδὲν δι' ἐστὶ, τὰ δὲ πρὸς τι τοιαῦτα
 § 109 ἐρμηνείας χωρεῖ. | τῶν δὲ ἐστὶν οἷον τὸ διπλάσιον καὶ
 πρὸς τι λεγομένων ὅσα προσ- ἢ ἐπιστήμη· τό τε γὰρ δι-
 δεῖται τινος ἐρμηνείας, οἷον 5 πλάσιον πρὸς τὸ ἡμισυ λέ-
 τὸ μείζον τινος καὶ τὸ θᾶτ- γεται καὶ ἢ ἐπιστήμη πρὸς
 τόν τινος καὶ τὸ κάλλιον καὶ ἄλλο τι.
 τὰ τοιαῦτα· τό τε γὰρ μείζον
 ἐλάττονος ἐστὶ μείζον καὶ τὸ
 θᾶττον θᾶττόν τινός ἐστι. τῶν 10

1 τὰ ἄλλα: τᾶλλα B

2 διερμηνείας P: corr. P^s

8 τό τε γὰρ μάλιστα μείζον F

10 θᾶττόν F: om. cett.

32 [67] vide p. XIX. XXVI.

Plato: Soph. p. 255 C: ἀλλ' οἴμαι σε συγχωρεῖν τῶν ὄντων
 τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὐτὰ, τὰ δὲ πρὸς ἄλλα ἀεὶ λέγεσθαι. —
 idem: Rep. IV 438 A sqq. Parm. 133 C (cf. Hambruch p. 11).

Heinze, Xenocrates p. 37 sqq., unde repeto Simplicii locum
 ex Hermodoro sumptum (Simplic. in Arist. Phys. p. 248, 2 Diels):
 εἰπὼν γὰρ ὅτι τῶν ὄντων τὰ μὲν καθ' αὐτὰ εἶναι λέγει (scil.
 ὁ Πλάτων) ὡς ἄνθρωπον καὶ ἵππον, τὰ δὲ πρὸς ἕτερα, καὶ
 τούτων τὰ μὲν ὡς πρὸς ἐναντία, ὡς ἀγαθὸν κακῶ, τὰ δὲ ὡς πρὸς
 τι, καὶ τούτων τὰ μὲν ὡς ὀρισμένα, τὰ δὲ ὡς ἀόριστα, ἐπάγει·
 (Sequuntur verba corrupta) ὡσαύτως δὲ καὶ πλατύτερον καὶ στε-
 νότερον καὶ βαρύτερον καὶ κουνότερον κτλ.

Polystratus Epicureus coll. XVI b sq. (p. 24 Wilke): τὰ πρὸς
 τι κατηγορούμενα οὐ τὴν αὐτὴν χώραν ἔχει τοῖς κατὰ τὴν ἰδίαν
 φύσιν λεγομένοις καὶ μὴ πρὸς τι ἐπειδὴ τὸ μείζον καὶ
 βαρύτερον ἢ λευκότερον καὶ γλυκύτερον τινός (μὲν Sudh.) ἐστὶ
 μείζον, τινός δὲ ἕλαττον καὶ βαρύτερον καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡς-
 αὐτως

Sext. Emp. adv. math. X p. 529, 11 sqq. Bek.: τῶν γὰρ ὄντων,
 φασὶ (scil.: οἱ Πυθαγορικοί), τὰ μὲν κατὰ διαφορὰν νοεῖται, τὰ
 δὲ κατ' ἐναντίωσιν, τὰ δὲ πρὸς τι. κατὰ διαφορὰν μὲν οὖν εἶναι
 τὰ καθ' ἑαυτὰ . . . οἷον ἄνθρωπος ἵππος φυτόν γῆ ὕδωρ ἀνὴρ
 πῦρ· κατ' ἐναντίωσιν δὲ . . . οἷον ἀγαθὸν καὶ κακὸν, δίκαιον
 ἄδικον, συμφέρον ἀσύμφερον, ὄσιον ἀνόσιον, εὖσεβὲς ἀσεβές, κι-
 νοῦμενον ἠρεμοῦν πρὸς τι δὲ . . . οἷον δεξιὸν ἀριστερόν,
 ἄνω κάτω, διπλάσιον ἡμισυ·

ὄντων ἄρα τὰ μὲν ἐστὶν αὐτὰ
καθ' αὐτά, τὰ δὲ πρὸς τι λέ-
γεται.

ὣδε καὶ τὰ πρῶτα διήρει
κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην. 5

1 ἐστὶν om. B 2 λέγεται
libr. post αὐτά 5 τὸν: τῶν
B | Ἀριστοτέλη B

B.

Divisiones codicis Marciani.

[1] vide D. L. 12.

[2] vide D. L. 13.

[3] ἡ κακία.

cf. 13 [2] διαιρεῖται ἡ κακία εἰς τέσσαρα. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν ἡ ἀφροσύνη, ἕν δὲ ἀδικία, ἕν δὲ δειλία, ἕν δὲ ἀκολασία. ἔστι ἀρετὴ δὲ ἡ μὲν ἀφροσύνη ἐν τῷ λογιστικῷ, ἡ δὲ ἀδικία ἐν πᾶσι 8 τούτοις τοῖς μέρεσι γίνεται, ἡ δὲ δειλία ἐν τῷ θυμικῷ, ἡ δὲ ἀκολασία ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ. τῆς κακίας ἄρα ἕν μὲν 10 ἔστιν ἀφροσύνη, ἕν δὲ ἀδικία, ἕν δὲ δειλία, ἕν δὲ ἀκολασία.

[4] vide D. L. 4.

[5] vide D. L. 1.

[6] τὰ κακά.

cf. 1 [5] διαιρεῖται τὰ κακὰ εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῶν τὰ μὲν ἐν τὰ ψυχῇ, τὰ δὲ ἐν σώματι, τὰ δὲ ἐκπός. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐν ἀγαθὰ

[3] vide p. XIX. XX³.

Plato: Resp. IV p. 444 B:..... τὴν τε ἀδικίαν καὶ ἀκολασίαν καὶ δειλίαν καὶ ἀμαθίαν καὶ συλλήβδην πᾶσαν κακίαν.

[Aristoteles] de virt. et vit. p. 1249 b 29: κακία δ' ἔστι τοῦ μὲν λογιστικοῦ ἡ ἀφροσύνη, τοῦ δὲ θυμοειδοῦς ἡ τε ὀργιλότης καὶ ἡ δειλία, τοῦ δὲ ἐπιθυμητικοῦ ἡ τε ἀκολασία καὶ ἡ ἀκράτεια, ὅλης δὲ τῆς ψυχῆς ἡ τε ἀδικία καὶ ἀνελευθεριότης καὶ μικροψυχία.

ψυχῆ, οἷον ἀφροσύνη ἀδικία δειλία ἀκολασία καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα, τὰ δὲ ἐν σώματι, οἷον νόσος ἀσθένεια αἰσχος ἔχθρα καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα, τὰ δὲ ἐκτός, οἷον πενία ἔχθρῳ ἀδοξία πόλεως καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα. τῶν κακῶν ἄρα τὰ μὲν ἔστιν ἐν ψυχῇ, τὰ δὲ ἐν σώματι, τὰ δὲ ἐκτός. 5

[7] vide D. L. 3.

[8] vide D. L. 5.

[9] ἡ ἄγνοια.

cf. 5[8] διαιρεῖται ἡ ἄγνοια εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἐν μὲν ἡ ἐπι-περὶ τὸ θεωρητικόν, ἐν δὲ περὶ τὸ πρακτικόν, ἐν δὲ περὶ 10 στήμη τὸ ποιητικόν. ἔστι δὲ ἡ περὶ τὸ θεωρητικόν ἡ ἐν ταῖς θεωρηταῖς ἄγνοια, ἡ δὲ περὶ τὸ ποιητικόν ἡ ἐν ταῖς ποιήσεσιν, ἡ δὲ περὶ τὸ πρακτικόν ἡ ἐν ταῖς πράξεσιν. τῆς ἀγνοίας ἄρα ἐν μὲν ἔστι περὶ τὸ θεωρητικόν, ἐν δὲ περὶ τὸ ποιητικόν, ἐν δὲ περὶ τὸ πρακτικόν. 15

[10] vide D. L. 10.

[11] ἡ δυσγένεια.

cf. 10[10] διαιρεῖται ἡ δυσγένεια εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἐν μὲν ἡ εὐ-ἀπὸ ἀδόξων καὶ φαύλων γεγονέναι γονέων, ἐν δὲ ἀπὸ ἀδ-γένεια κων καὶ πονηρῶν, ἐν δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ ἔχοντος κακίας. 20 ἔστι δὲ τὸ μὲν ἀπὸ ἀδόξων καὶ φαύλων γεγονέναι προγόνων, οἷον ἐὰν ᾧσιν οἱ πρόγονοι ἀγεννεῖς κατὰ φύσιν ἢ ἄλλως ἀνώνυμοι. τὸ δὲ ἀπὸ ἀδίκων καὶ μοχθηρῶν, οἷον ἐὰν ᾧσι προδότηι ἢ ἄλλην τινὰ ἀδικίαν καὶ μοχθηρίαν ἔχωσιν.

2 ἔχθρα suspectum, καχεξία olim exstitisse e [57] et [37] conii. Sudh. 4 πόλεως: πόλεων M: ἀδοξία <ἀτυχία> πόλεως Rose coll. [57], sed cf. [5]: πόλεμος Wendl. 18 olim ἐν μὲν τὸ exstitiisse puto (cf. v. 21 et p. 44, 3.) 22 ἢ M: καὶ Rose perperam

[9] vide p. XXXI¹.

τὸ δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ ἔχοντος κακίας, οἷον ἐὰν ἦ αὐτὸς ἄδικος ἢ κακοπράγμων ἢ ἄλλην τινὰ κακίην δόξαν κατ' αὐτοῦ ἔχωσιν. τῆς δυσγενείας ἄρα ἐστὶν ἔν μὲν τὸ ἀπὸ ἀδόξων καὶ φαύλων προγόνων γεγυμέναι, ἔν δὲ τὸ ἀπὸ ἀδίκων καὶ μοχθηρῶν, ἔν δὲ τὸ ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ ἔχοντος κακίας καὶ μοχθηρίας.

[12] ἡ κίνησις.

διαιρεῖται ἡ κίνησις εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν μὲν κατὰ τόπον, ἔν δὲ κατὰ ἀλλοίωσιν, ἔν δὲ αὐτῇ καθ' ἑαυτήν
 10 ἡ κίνησις. ἔστι δὲ ἡ μὲν κατὰ τόπον τὸ ἐξαλλάσσειν τόπον ἐκ τόπου, οἷον οἱ τρέχοντες καὶ πηδῶντες καὶ πλέοντες καὶ αἱ ἄλλαι αἱ τοιαῦται κινήσεις. ἡ δὲ κατὰ ἀλλοίωσιν, οἷον <οἱ> ἀξανάμενοι καὶ γηράσκοντες καὶ φθίνοντες καὶ ἄλλα τοιαῦτα. ἡ δὲ αὐτῇ καθ' ἑαυτήν, οἷον οἱ τροχοὶ καὶ
 15 οἱ ἔμβικες καὶ ὁ κόσμος καὶ ἄλλα τοιαῦτα. τῆς κινήσεως ἄρα τὸ μὲν ἐστὶ κατὰ τόπον, τὸ δὲ κατὰ ἀλλοίωσιν, τὸ δὲ αὐτῇ καθ' ἑαυτήν.

[13] ἡ στάσις.

διαιρεῖται ἡ στάσις εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν μὲν
 20 μονή, ἔν δὲ διχόνοια, ἔν δὲ βαρέων καὶ κούφων θεωρία. ἔστι

1 ἐὰν supra lin. M 9 fort. olim ἔν δὲ ἀλλοίωσις 12 καὶ αἱ τοιαῦται αἱ ἄλλαι M: corr. Rose 13 οἱ addidi

[12] vide p. XIX.

Plat.: Theat. 181C sq.: ἄρα κινεῖσθαι καλεῖς ὅταν τι χώραν ἐκ χώρας μεταβάλλῃ ἢ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ στρέφεται ὅταν δὲ ἢ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ, γηράσκῃ δέ, ἢ μέλαν ἐκ λευκοῦ ἢ σκληρὸν ἐκ μαλακοῦ γίννηται, ἢ τινὰ ἄλλην ἀλλοίωσιν ἀλλοιῶται δύο δὲ λέγω τούτῳ εἶδη κινήσεως, ἀλλοίωσιν, τὴν δὲ φορᾶν. — idem: Parm. 138B (cf. Lutoslawski l. l. p. 365—367). aliter Tim. 43B. Legg. X 894D sqq. (Lutoslawski p. 472).

Aristoteles: de an. I 4 p. 408 b 9: τούτων δὲ συμβαίνει τὰ μὲν κατὰ φορᾶν τινῶν κινουμένων, τὰ δὲ κατ' ἀλλοίωσιν (Saepe alias, neque semper sibi constat Aristoteles v. e. gr. Phys. p. 225 b 7 et 243 a 6 e. a.)

δὲ ἢ μὲν μονὴ αὐτῇ ἐν ἑαυτῇ στάσις, οἶον οἱ νεκροὶ καὶ οἱ λίθοι πεπόνθασιν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. ἢ δὲ διχόνοια τῶν πολιτῶν ἢ ἐχθρῶν ἢ ἄλλων τινῶν ζῶων κατ' ἐχθρὰν ἢ μάχην. ἢ δὲ βαρέων καὶ κούφων θεωρία, οἶον διὰ στάσεως τοῦ βαρέος καὶ <τοῦ> κούφου δοκιμασία. 5

[14] vide D. L. 25.

[15] vide D. L. 26.

[16] vide D. L. 8.

[17] vide D. L. 15.

[18] vide D. L. 29. 10

[19] ὁ χρόνος.

διαριεῖται ὁ χρόνος εἰς τρία. ἔστι γὰρ ἢ παρεληλυθὼς ἢ παρὼν ἢ μέλλον, ὃν καὶ παρεσόμενον καλοῦσιν. εἰσὶ δὲ ἐν μὲν τῷ παρεληλυθότι μνήμαι καὶ τὸ μνημονεύειν· ἅπαντες γὰρ τὰ παρωχημένα μνημονεύουσιν. ἐν δὲ τῷ παρόντι αἱ 15 ἐπιστήμαι καὶ αἱ γνώσεις καὶ οἱ λογισμοὶ καὶ αἱ πράξεις αἱ προσσόμεναι. ἐν δὲ τῷ μέλλοντι αἱ προσδοκίαι καὶ ἐπιπλάσεις καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον.

3 στάσις vel simile quiddam addam post ζῶων 5 στάσεως βαρέος M: σταθμοῦ Rose | τοῦ add. Rose

[13] vide p. XXXII.

[19] vide p. XII. XXIII et div. 29 [18].

Gorg. Hel. p. 682B: εἰ μὲν γὰρ πάντες περὶ πάντων εἶχον τῶν <τε add. Blass> παρωχημένων μνήμην τῶν τε παρόντων <αἰσθησιν ego ἔννοιαν Reiske> τῶν τε μελλόντων πρόνοιαν κτλ.

Aristoteles: Parv. nat. p. 449 b 3sq.: τῶν δὲ λοιπῶν πρόνοιον σκοπεῖον περὶ μνήμης καὶ τοῦ μνημονεύειν 27: τοῦ μὲν παρόντος αἰσθησις (e v. 18, 19 subintelligas: καὶ ἐπιστήμη), τοῦ δὲ μέλλοντος ἐπιπλάσεις, τοῦ δὲ γενομένου μνήμη. — cf. Rhet. I 3 p. 1358 b 2—8. I 11 p. 1370 a 32. Eth. Nic. IX 7 p. 1168 a 13.

cf. Archyt. ap. Stob. Flor. IV p. 75, 27 Mein.: ἔστι γὰρ αἰετὸν μνάμα μὲν ἅμιν τῷ παρεληλυθότος χρόνω, πρόνοια δὲ τῷ μέλλοντος, αἰσθησις δὲ τῷ παρόντος (vide p. XXXVII).

[20] vide D. L. 7.

[21] ἡ ὄρεξις τοῦ πράττειν.

διαίρεται ἡ ὄρεξις τοῦ πράττειν εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν μὲν τοῦ ἡδέος, ἔν δὲ τοῦ καλοῦ, ἔν δὲ τοῦ συμφέροντος. ἔστι δὲ ἡ μὲν τοῦ ἡδέος ὄρεξις <τὸ> ταῖς ἐπιθυμίαις ὑπηρετεῖν, ἡ δὲ τοῦ καλοῦ τιμῆς ἕνεκεν καὶ εὐδοξίας, ἡ δὲ τοῦ συμφέροντος κέρδους καὶ ὠφελείας ἕνεκεν γινομένη.

[22] ἡ τῶν ὄντων ὀνομασία.

διαίρεσις τῆς τῶν ὄντων ὀνομασίας εἰς πέντε γίνεται. 10 ἔστι γὰρ αὐτῶν λεγόμενα τὰ μὲν ὡςπερ ἔν πρὸς πολλά, τὰ δὲ ὡς πολλά πρὸς πολλά καὶ πρὸς ἓν, τὰ δὲ ὡς ἀνόμοια [ὡς] πρὸς ὅμοια, τὰ δὲ ὡς ὅμοια πρὸς ὅμοια, τὰ δὲ ὡς ἔν πρὸς ἓν. τὰ μὲν οὖν ὡς ἔν πρὸς πολλά, οἷον τάχιστος καὶ

5 τὸ addidi: τοῦ vel ἕνεκα τοῦ coni. Wendl. 10 αὐτῶν
Rose: αὐτῆς M 12 ὡς seclusi

[21] vide p. XIII. XXIII.

Isocrates XV 217: ἐγὼ μὲν οὖν ἡδονῆς ἢ κέρδους ἢ τιμῆς ἕνεκα φημι πάντας πάντα πράττειν· ἔξω γὰρ τούτων οὐδεμίαν ἐπιθυμίαν ὀρῶ τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνομένην. (Quae sunt me iudice eruditionis antiquissimae vestigia.)

cf. Plato: Gorg. 500D. 513D.

Aristoteles: Eth. Nic. p. 1104 b 30 sqq.: τριῶν γὰρ ὄντων τῶν εἰς τὰς αἰρέσεις καὶ τριῶν τῶν εἰς τὰς φηγάς, καλοῦ συμφέροντος ἡδέος, καὶ τριῶν τῶν ἐναντίων, αἰσχροῦ βλαβεροῦ λυπηροῦ κτλ. (cf. p. 1155 b 19. Top. p. 105 a 27. 118 b 27). de an. II 3 p. 414 b 5: . . . καὶ ἡ ἐπιθυμία· τοῦ γὰρ ἡδέος ὄρεξις αὐτῆ. — adde Stob. Anthol. II p. 51 W.-H.: σκοποὺς δ' ὑποτίθεται (scil. Aristoteles) τῆς ἐφέσεως τῶν ἀνθρωπίνων ὀρέξεων τρεῖς, τὸν τοῦ καλοῦ, τοῦ συμφέροντος, τοῦ ἡδέος.

Peripatetici veteres apud Stob. Anthol. II p. 130, 15 W.-H.

Saepe recurrunt in arte rhetorica, velut in Theonis progymn. I p. 249, 12 Walz., apud Quint. III 8, 22 (cf. Praechter, Hierokles der Stoiker p. 73). cf. Cic. de inv. II 157 sqq.

cf. div. 11 [62], 23 [36].

μέγιστος και κάλλιστος και τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ ὡς πολλὰ πρὸς πολλὰ και πρὸς ἓν, οἷον πλείω τάδε τῶνδε και μεῖζω τάδε τῶνδε και καλλίους οἶδε τῶνδε και τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ ὡς ἀνόμοια [ὡς] πρὸς ὅμοια < , τὰ δὲ ὡς ὅμοια πρὸς ὅμοια, > οἷον ἀδελφοὶ πρὸς ἀδελφούς και φίλοι πρὸς φίλους και τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ ὡς ἓν πρὸς ἓν, οἷον καλλίων ὅδε τοῦδε και θάσσων ὅδε τοῦδε και τὰ τοιαῦτα.

[23] vide D. L. 27.

[24] vide D. L. 30.

[25] τὰ ὄντα.

10

διαίρεται τὰ ὄντα εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῶν τὰ μὲν κατ' οὐσίαν, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός, τὰ δὲ κατὰ πάθος. ἔστι δὲ τὰ μὲν κατ' οὐσίαν, οἷον τὸ εἶναι ἄνθρωπον και τὸ ἕκαστον τῶν ὄντων εἶναι, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός, < οἷον > τὸ τρέχειν και καθεύδειν και ἄλλα τοιαῦτα, τὸ δὲ κατὰ πάθος, οἷον τὸ ἠδεσθαι και λυπεῖσθαι και θαρρεῖν και φοβεῖσθαι και τὰ τοιαῦτα.

[26] vide D. L. 31.

2 πλείω Wendl.: πλείον M 4 ὡς seclusi | lacunam statuit Rose

[22] Plato: Hambruch p. 27 sqq. cf. quae ab Anaximene p. 76, 15 sqq. dantur ἀξήσεως rhetoricae praecepta: χρῆ δὲ παρατιθέναι και ἓν πρὸς ἓν, ὅταν τὸ σὸν μεῖζον η, και πρὸς πλείω πλείω και ἓν πρὸς πολλὰ και πολλὰ πρὸς ἓν κτλ.

Redolet divisio grammaticorum institutionem puerilem: cf. Theo Progymn. p. 210, 9 W.

[25] Arist. Metaph. 1017 a 7 sq.: τὸ ὄν λέγεται τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ καθ' αὐτό. (cf. 1026 a 33. Eth. Nic. 1152 b 9.) — συμβεβηκόντων una species est τὰ συμβεβηκόντα καθ' αὐτά quae πάθη καθ' αὐτά, οἰκεία vel ἴδια πάθη dicuntur. (cf. Arleth, Die metaph. Grundlagen der aristot. Ethik, Pragae 1903, p. 18. Zeller II 2^s p. 205¹.)

[27] διαίρεσις τῶν βελτιόνων etc.

διαίρεσις τῶν βελτιόνων καὶ τῶν χειρόνων καὶ τῶν καλλι(όν)ων καὶ αἰσχι(όν)ων καὶ λευκοτέρων καὶ μελανοτέρων: τούτων ἕκαστον λέγεται τριχῶς· ἢ γὰρ τοῦ ἐναντίου ἢ ἑαυτοῦ ἢ μέσου, οἷον ἐναντίου βέλτιον εἶναι λέγεται τὸ ἀγαθὸν τοῦ κακοῦ, ὡς τῆς πανουργίας καὶ τῆς ἀφροσύνης ἢ φρόνησις, τοῦ δὲ μέσου λέγεται βέλτιον εἶναι τὸ ἀγαθὸν οἷον τοῦ μῆτε ἀγαθοῦ μῆτε κακοῦ, αὐτὸ δὲ ἑαυτοῦ λέγεται βέλτιον καθὸ ἀγαθὸν ἀγαθοῦ, ἐὰν ἦττον τὸ ἕτερον. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ καλὸν· λέγεται γὰρ καὶ τοῦ αἰσχροῦ κάλλιον καὶ τοῦ μῆτε αἰσχροῦ μῆτε καλοῦ κάλλιον εἶναι, λέγεται δὲ καὶ τοῦ καλοῦ ἦττον δὲ καλοῦ κάλλιον εἶναι. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λευκότερον λέγεται· τὸ γὰρ λευκὸν καὶ τοῦ μέλανος λέγεται εἶναι λευκότερον καὶ τοῦ μῆτε μέλανος ὄντος μῆτε λευκοῦ, 15 ὅπερ ἐστὶ μέσον. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν οὕτως λεγομένων τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχειν φατέ. κατὰ τρεῖς ἄρα τρόπους λέγεται βελτίω καὶ χείρω καὶ καλλίω καὶ αἰσχίω καὶ λευκότερον καὶ μελανότερον.

[28] τὰ ἐξ ὧν πόλις οἰκεῖται.

20 διαίρεῖται τὰ ἐξ ὧν πόλις οἰκεῖται εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῶν ἕν μὲν ἐκ τοῦ μαχλίμου μέρους τῶν ἀνθρώπων, ἕν

2 καλλιόνων κ. αἰσχ. corr. Rose 3 μελανοτέρων scripsit Rose (id. v. 18) 5 ἐναντίου Rose: ἐναντίον M | λέγεται supra lin. M 8 τὸ μῆτε M: corr. Rose 15 μέσον<, καὶ τοῦ λευκοῦ, ἦττον δὲ λευκοῦ> conī. Wendl. 16 φατέ: φατέον conī. Wendl. 18 λευκότερα καὶ μελανότερα conī. Wendl.

[27] cf. Hambruch p. 14.

[28] vide p. XIX.

Plato: Resp. IV p. 440 E: ἢ καθάπερ ἐν τῇ πόλει συνείχεν αὐτὴν τρία ὄντα γένη, χρηματιστικόν, ἐπικουρητικόν, βουλευτικόν (Quam parum in singulis civium generibus distinguendis sibi constiterit Plato, exponit Baeder l. l. p. 194¹.)

Aristoteles: exhibet similia quaedam in Politicis, velut p. 1328 b 19 sqq. 1329 a 30 sqq.

δὲ ἐκ τοῦ βουλευέσθαι δυναμένον, ἔν δὲ ἐκ τοῦ ἐργάζεσθαι. τὸ μὲν οὖν μάχιμον μέρος τὸ ἄλκιμόν ἐστι, τὸ δὲ βουλευέσθαι δυναμένον τὸ τῶν πρεσβυτέρων, τὸ δὲ ἐργάζεσθαι τὸ τῶν τεχνιτῶν καὶ γεωργῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. τούτων δὲ ὅτι ἂν ἀπῆ, οὐ ῥαδίως ἢ πόλις οἰκεῖται. 5

[29] ἡ γένεσις.

διαιρεῖται ἡ γένεσις εἰς τέσσαρα. ἔστι δὲ αὐτῆς ἔν μὲν ἐξ οὐκ ὄντος εἰς οὐσίαν μεταβάλλειν, οἷον τὸν οὐκ ὄντα υἴον γενέσθαι καὶ ἀνδριάντα τὸν οὐκ ὄντα γενέσθαι καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ἔν δὲ ἐκ τόπου εἰς τόπον μεταβάλλειν 10 καὶ τεθῆναι ἐν ἄλλῳ, οἷον οἱ πλείοντες καὶ πορευόμενοι καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον, ἔν δὲ ἔξωθεν καὶ διαθέσεως μεταβολή, οἷον τὸ ἐξ ἀπαιδεύτου πεπαιδευμένον γενέσθαι καὶ ἐκ νέου πρεσβύτην καὶ ἐξ ἐχθροῦ φίλον, ἔν δὲ πραγμάτων μεταβολή, οἷον ἐκ πλουσίου πένητα καὶ ἐξ ἰδιώτου ἄρχοντα καὶ ἐξ 15 ἄρχοντος ἰδιώτην γενέσθαι καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

[30] τὸ ἀληθές.

διαιρεῖται τὸ ἀληθές εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτοῦ ἔν μὲν τὸ πρᾶγμα ἀληθές εἶναι, ἔν δὲ τὸν λόγον, ἔν δὲ καὶ τὸ συναμφοτέρον. ἔστι δὲ τὸ πρᾶγμα ἀληθές, ὅταν ἡ οὕτως ἔχον 20 καὶ οὐκ ἄλλως, οἷον τὸ τὸν θεὸν ἀθάνατον εἶναι· οὕτως γὰρ ἔχει τὸ πρᾶγμα καὶ οὐκ ἄλλως. τὸ δὲ λέγειν οὕτως

5 ὅτι ἂν: ὅταν τι malim δὲ αὐτῆς Rose: γὰρ αὐτῶν M

10 ἐκ τόπου Rose: ἐκ τοῦ M 11 τεθῆναι Rose: τιθεῖν M

15 πένητα: πλάνητα legit Rose per errorem 18 τὸ <τὸ>

Wendl. coll. p. 50, 7 19 τὸν λόγον Rose: τῷ λόγῳ M

[29] cf. Aristot. Phys. p. 225 a 3 sqq. Zeller II 2 p. 315 sqq. — De ἔξωθεν et διαθέσεις terminis Aristotelicis eorumque differentia cf. Trendelenburg ad libr. de an. II p. 366.

cf. Posidonius apud Stobaeum (in Doxographis p. 462, 13 sqq. Diels).

vide quoque div. [12].

ἔστιν ἀληθῆς λόγος' τοῦ ἀληθοῦς ἔστιν· ἔστι γὰρ ὁ λόγος πρᾶγμα ὑπὸ τὸν λόγον τοῦτον ὄν. τὸ δὲ λέγειν ὅτι 'ὄφ' ἄνθρωποι ἔμψυχοί εἰσι', καὶ ὁ λόγος ἀληθῆς ἔστι καὶ τὸ πρᾶγμα.

5 [31]

τὸ ψεῦδος.

cf. [30] διαιρεῖται τὸ ψεῦδος εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτοῦ ἕν μὲν τὸ τὸ πρᾶγμα εἶναι ψεῦδος, ἕν δὲ τὸν λόγον, ἕν δὲ τὸ συναμφοτέρων. τὸ μὲν οὖν πρᾶγμά ἐστι ψεῦδος, ὅταν μὴ οὕτως ἔχη ὡς λέγεται ἀλλ' ἄλλως, οἷον <ὅτι> ὁ καθήμενός ἐστιν
10 ἔσθηκός ἢ ὁ λευκός <μέλας>. ὁ δὲ λόγος ἔσται ψευδής, ὅταν τις λέγῃ τὸν ἀληθῆ λόγον εἶναι ψευδῆ, οἷον ὁ λέγων τὸν περὶ τοῦ θεοῦ λόγον [οἷον ὁ λέγων] ὅτι ἔστι θεός <ἀθάνατος>, καὶ τοῦτον ὁ φάσκων ψευδῆ εἶναι, ὁ λόγος οὗτός ἐστι ψευδής· οὐ γάρ ἐστιν ὑπὸ τὸν λόγον τοῦτον
15 πρᾶγμα οὐδὲν ἀλλὰ ὁ λόγος. ὁ δὲ λέγων τὴν ἡμέραν νύκτα εἶναι καὶ τὸ πρᾶγμα ψεῦδος ἔρεϊ καὶ τὸν λόγον.

[32]

ἡ τιμῆ.

διαιρεῖται ἡ τιμῆ εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν εἰς ἀργυρίου λόγον, ἕν δὲ εἰς ἐπαίνου λόγον, ἕν δὲ εἰς θερα-
20 πείας τινός καὶ ἐπιμελείας λόγον. τὸ μὲν οὖν εἰς ἀργυρίου λόγον ἔστιν ἀξία ἐν πράσει καὶ ὠνήσει, οἷον ἄξια τῆς τιμῆς φάμεν εἶναι. τὸ δὲ εἰς ἐπαίνου λόγον [εἶναι], οἷον αἱ ἐν

1 non sana sunt | ἔστιν ὁ λόγος· ἔστι γὰρ conī. Wendl.
9 ὅτι addidi | ἔστιν Wendl.: ἢ M 10 μέλας add. Rose
12 οἷον ὁ λέγων seclusi 13 ἀθάνατος addam coll. p. 49, 21 |
καὶ τοῦτον ὁ φάσκων fortasse delendum 15 ἀλλὰ ὁ: ἀλλ' ἢ
conī. Wendl. 19 θεραπείαν M (compendio scriptum) 21 τιμῆς
<τινα> conī. Wendl. 22 εἶναι seclusi

[30] vide p. XXXIII.

[32] vide p. XXXII. XXXIII.

cf. Aristot. Rhet. I 7 p. 1365 a 7: ἡ γὰρ τιμῆ ὡσπερ ἀξία τίς ἐστιν.

cf. div. 17 et 20.

ταῖς πόλεσι τιμαὶ δι' ἐνάς πράξεις γινόμεναι καὶ δωρεαὶ διδόμεναι. τὸ δὲ εἰς θεραπείας λόγον καὶ ἐπιμελείας, οἷον τὸν θεὸν τιμῶμεν θεραπείᾳ τινὶ καὶ ἐπιμελείᾳ τινός, καὶ τοὺς γονεῖς δὲ τιμῶμεν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ διὰ θεραπείαν γινόμενα.

5

[33] vide D. L. 19.

[34] τῶν ἐπιστημῶν ἡ κρίσις.

διαφιῖται τῶν ἐπιστημῶν ἡ κρίσις εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῶν ἕν μὲν, ἂν ἢ βελτιόνων ἢ καλλιόνων, ἕν δέ, ἂν ἢ συμφερόντων μᾶλλον καὶ κατεπειγόντων, ἕν δέ, ἂν ἢ τῶν 10 ἀκριβεστέρων μᾶλλον δὲ καὶ εἰς ἀπόδειξιν συντεινόντων. ἔστι δὲ τὸ μὲν βελτιόνων καὶ καλλιόνων οἷον ἡ ἀνδριαντοποιητικὴ τέχνη καὶ ἡ ἀγαματοποιητικὴ καὶ ἡ πορφυροβαφικὴ καὶ αἱ τοιαῦται. συμφερόντων δὲ καὶ μᾶλλον κατεπειγόντων οἷον ἡ σκευοποιητικὴ [σκευική] καὶ οἰκοδομικὴ καὶ 15 αἱ τοιαῦται. ἀκριβεστέρων δὲ καὶ μᾶλλον εἰς ἀπόδειξιν συντεινόντων αἷ τε μαθηματικαὶ καὶ ἡ φιλοσοφία.

[35] ὁ στρατηγός.

διαφιῖται ὁ στρατηγός εἰς τρία. ἔστι γὰρ ἢ τῷ νόμῳ στρατηγός ἢ κατὰ δύναμιν τινα καὶ πραγμάτων κυρεῖαν 20 στρατηγός ἢ κατὰ ἐπιστήμην. ἔστι δὲ ὁ μὲν κατὰ νόμον στρατηγός οἷον οἱ ἐν ταῖς πόλεσιν αἰρούμενοι, ὁ δὲ κατὰ ἐπιστήμην ὁ ἔχων τὴν στρατηγικὴν ἐπιστήμην, ὁ δὲ κατὰ

3 τινός fort. delendum 11 olim fort. τε καὶ μᾶλλον: καὶ μᾶλλον [δὲ] Wendl. 15 σκευική delevi, καὶ χαλκευτικὴ vel simile aliquid latere coni. Sudh. coll. p. 12, 18: τέχνη Chr. Jensen coll. v. 13

[34] vide p. XXVI. XXVII.
cf. Hambruch p. 22¹.

[35] cf. div. 14 [63] et p. XXXI.

δύναμιν τινα καὶ πραγμάτων κυρείαν οἶον ὁ ἀπὸ τινος ἐπι-
σταθεις ἢ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ κύριος χρημάτων καὶ στρατιω-
τῶν γενόμενος.

[36] vide D. L. 23.

8 [37] αἱ μέθοδοι αἱ εἰς τὰ προβλήματα.

διαιροῦνται αἱ μέθοδοι αἱ εἰς τὰ προβλήματα εἰς τρία.
εἰσὶ γὰρ αὐτῶν αἱ μὲν κριτικαί, αἱ δὲ θεωρητικαί, αἱ δὲ
ἐριστικαί. καὶ κριτικαὶ μὲν εἰσιν αἷς τὸ βέλτιον καὶ τὸ
χειρὸν διακρίνομεν, οἶον πότερον βέλτιον δικαιοσύνη ἢ ἀν-
10 δρεία. θεωρητικαὶ δὲ αἷς θεωροῦμεν τὸ τοιοῦτον, οἶον πό-
τερον ταῦτόν νόσος ἐστὶν ὑγεία καὶ εὐεξία ἢ οὐ. ἐριστικαὶ
δὲ αἷς τοὺς ὄρους ἀναιροῦμεν, οἶον οὐκ ἐστὶν εὐεξία σωμα-
των ἢ κρατίστη.

[38] ἡ λύπη.

15 διαιρεῖται ἡ λύπη εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν ἐφ'
οἷς προσήκει τὸν φρόνιμον λυπεῖσθαι, ἕν δὲ ἐπὶ [τοῖς ἀλ-
λοτριῶσι ἀγαθοῖς καὶ κακοῖς καὶ] τοῖς ἄλλοις τοῖς μηδὲν
προσῆκουσι λυπεῖσθαι. ἔστι δὲ τὸ μὲν ἐφ' οἷς προσήκει τὸν
φρόνιμον λυπεῖσθαι, οἶον ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ ἀτυχήμασιν ἢ τῶν
20 αὐτοῦ τινὸς οἰκείων ἢ φίλων ἢ τῆς συμπάσης πόλεως καὶ
ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. τὸ δὲ ἐπὶ [τοῖς ἀλλοτριῶσι
ἀγαθοῖς λυπεῖσθαι ἐστὶ φθόνος τις καὶ βασκανία καὶ πᾶν

1 ἀπό: ὑπό Rose 13 ἡ κρατίστη <ἔξις> conl. Wendl.
15 sqq. Textus male intellectus, tum nescio quotiens, ut sensus
denique efficeretur, interpolatus, ad pristinam formam redigi
non potest. Sed omissis quae uncis inclusi, sensum antiquum
pellucere puto. (cf. p. XXXIV.) | ἐφ': cod. ἐν.

[37] vide p. XXVI. XXVII et Hambruchium p. 21 sqq.

[38] Gorg. Hel. p. 681 B: ἧς (scil. ποιήσεως) τοὺς ἀκούον-
τας εἰσῆλθε καὶ φρίκη περίφοβος καὶ ἔλεος πολὺδακρυς καὶ ζῆλος

τὸ τοιοῦτον· τὸ δὲ ἐπὶ πᾶσι κακοῖς καὶ ἀγαθοῖς καὶ πᾶσι] τοῖς ἄλλοις τοῖς μηδὲν προσήκουσι λυπεῖσθαι, τὸ μὲν ἐπὶ τοῖς κακοῖς τοῖς ἀλλοτριῶν ἔλεος, τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς φθόνος [, τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μηδὲν προσήκουσι φθόνος καὶ βασκανία].

5

[39] ἡ ἡδονή.

διαιρεῖται ἡ ἡδονή εἰς τέσσαρα. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν περὶ τὸ λογ(ιστ)ικόν, (ἕν δὲ περὶ τὸ θυμικόν,) ἕν δὲ περὶ

1 πᾶσι(καὶ)κακοῖς coni. Wendl. 8 ἕν — θυμικόν suppl. Rose

(πόθος Bek.) φιλοπενθήης, ἐπ' ἀλλοτριῶν τε πραγμάτων καὶ σωματικῶν εὐπραγίας καὶ δυσπραγίας ἰδίον τι πάθημα διὰ τῶν λόγων ἔπαθεν ἡ ψυχὴ.

Aristoteles: Eth. Nic. p. 1108 b 1: νέμεσις δὲ μεσότης φθόνου καὶ ἐπιχειρητικίας, εἰσι δὲ περὶ λύπην καὶ ἡδονὴν τὰς ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσιν τοῖς πέλας γινομένας. — Rhet. II 11 p. 1388 a 32: εἰ γὰρ ἐστὶ ζῆλος λύπη τις ἐπὶ φαινομένη παρ-ουσία ἀγαθῶν ἐντίμων καὶ ἐνδεχομένων αὐτῶ λαβεῖν περὶ τοὺς ὁμοίους τῇ φύσει, οὐχ ὅτι ἄλλω ἄλλ' ὅτι οὐχὶ καὶ αὐτῶ ἐστίν, (διὸ καὶ ἐπιεικὴς ἐστὶν ὁ ζῆλος καὶ ἐπιεικῶν, τὸ δὲ φθονεῖν φαῦλον καὶ φαύλων· ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν παρασκευάζει διὰ τὸν ζῆλον τυγχάνειν τῶν ἀγαθῶν, ὁ δὲ τὸν πλήσιον μὴ ἔχειν διὰ τὸν φθόνον), κτλ.

cf. Cic. Tusc. III 21: Atqui, quem ad modum misericordia (ἔλεος) aegritudo (λύπη) est ex alterius rebus adversis, sic invidentia (φθόνος) aegritudo est ex alterius rebus secundis cf. IV 16—20.

[39] vide p. XIX.

Plato: Resp. IX p. 580 D—581 A: τριῶν ὄντων (scil. ψυχῆς εἶδων. vide div. 12 [1]) τριταὶ καὶ ἡδοναὶ μοι φαίνονται, ἐνὸς ἐκάστου μίᾳ ἰδίᾳ· τὸ μὲν, φαιμέν, ἦν ᾧ μανθάνει ἀν-θρῶπος, τὸ δὲ ᾧ θυμοῦται, τὸ δὲ τρίτον ἐπιθυμητι-κὸν γὰρ αὐτὸ κεκλήκαμεν διὰ σφοδρότητα τῶν τε περὶ τὴν ἐδω-δὴν ἐπιθυμιῶν καὶ πόσιν καὶ ἀφροδίσια καὶ ὅσα ἄλλα τού-τοις ἀκόλουθα τί δέ; τὸ θυμοειδὲς οὐ πρὸς τὸ κρατεῖν μέντοι φαιμέν καὶ νικᾶν καὶ εὐδοκίμειν ἀεὶ ὄλον ὠρ-μῆσθαι;

Aristoteles: Eth. Nic. p. 1117 b 28: διηγήσθωσαν δὲ καὶ αἱ σωματικαὶ καὶ αἱ ψυχικαὶ (scil. ἡδοναί). cf. 1168 b 17.

τὸ ἐπιθυμητικόν, ἔν δὲ περὶ τὰς αἰσθήσεις. ἔστι δὲ ἡ
 <μὲν> [τὸ μανθάνειν] περὶ τὸ λογιστικόν ἢ ἀπὸ τοῦ μαν-
 θάνειν καὶ ἀνευρίσκειν ἡδονὴ καὶ τὰ τοιαῦτα. περὶ δὲ τὸ
 θυμικόν οἶον ἢ τε τοῦ κρατεῖν καὶ νικᾶν καὶ ἀντιτιμωρεῖ-
 5 σθαι καὶ αἱ τοιαῦται. αἱ δὲ περὶ τὸ ἐπιθυμητικόν αἶ τε
 ἀπὸ τῆς τροφῆς καὶ συνουσίας καὶ αἱ τοιαῦται ἡδοναὶ γι-
 νόμεναι. ἡ δὲ [περὶ τὸ αἰσθητικόν] περὶ τὰς αἰσθήσεις,
 οἶον ἢ τε διὰ τοῦ ὁρᾶν καὶ γεύεσθαι καὶ ὀσφρανεσθαι καὶ
 αἱ τοιαῦται.

10 [40] ἡ εὐταξία.

διαριεῖται ἡ εὐταξία εἰς τέσσαρα. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν μὲν
 περὶ ψυχῆν, ἔν δὲ περὶ σῶμα, ἔν δὲ περὶ πλῆθος, ἔν δὲ
 περὶ κινήσεις. ἡ μὲν οὖν ἐν τῇ ψυχῇ εὐταξία ἐγγινομένη
 κοσμιότης καλεῖται, ἡ δὲ ἐν τῷ σώματι εὐταξία κάλλος κα-
 15 λεῖται, ἡ δὲ ἐν κινήσει εὐταξία εὐρυθμία ὀνομάζεται, ἡ δὲ
 ἐν τῷ πλῆθει, οἶον ἢ πρὸς ἄρχοντας πειθαρχία εὐταξία
 προσαγορεύεται.

[41] ἡ ἀταξία.

δf. [40] διαριεῖται ἡ ἀταξία εἰς τέσσαρα. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἔν μὲν
 20 ἐν ψυχῇ, ἔν δὲ ἐν σώματι, ἔν δὲ ἐν πλῆθει, ἔν δὲ ἐν κι-

1 ἡ: ἡ M, item 2: locum sanavit Wendl. 3 olim fort.
 αἱ τοιαῦται 16 πειθαρχία εὐταξία M: transp. Rose

[40] vide p. XXXII.

Plato: Legg. II 653 E: ... τῶν ἐν ταῖς κινήσεσι τά-
 ξεων οὐδὲ ἀταξιῶν, οἷς δὴ ἑρυθμὸς ὄνομα καὶ ἄρμονία. —
 668 DE: ... τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ σώματος καὶ ἐκάστων τῶν με-
 ρῶν τὰς θέσεις... , ὅσοι τ' εἰσι καὶ ὅποια παρ' ὅποια αὐτῶν
 κείμενα τὴν προσήκουσαν τάξιν ἀπέειλε et paulo post 669 A:
 ... γινώσκειν, εἴτε καλὸν εἴτε ὅπη ποτὲ ἐλλιπὲς ἂν εἴη κάλ-
 λους. — cf. VII 790 E—791 A. 795 E. 802 CE. (Videtur ἡ εὐ-
 ταξία vel ἡ τάξις ut eruditionis finis ab ipso Platone proposita
 esse.) — cf. Gorg. p. 503 D sqq.

νήσει. ἡ μὲν οὖν ἐν τῇ ψυχῇ ἀταξία ἐγγινομένη ἀσωτία ἢ ἀκολασία καλεῖται, ἡ δὲ ἐν τῷ σώματι ἀταξία αἰσχροῦτης καλεῖται, ἡ δὲ ἐν τῷ πλήθει ἀταξία ἀπειθαρχία καλεῖται, ἡ δὲ ἐν κινήσει ἀρρυθμία προσαγορεύεται.

[42] τὰ ἐν φιλοσοφίᾳ προβλήματα.

5

διαίρεται τὰ ἐν φιλοσοφίᾳ προβλήματα εἰς πέντε. ἔστι γὰρ αὐτῶν ἕν μὲν πολιτικόν, ἕν δὲ διαλεκτικόν, ἕν δὲ φυσικόν, ἕν δὲ ἠθικόν, ἕν δὲ ρητορικόν. πολιτικόν μὲν οὖν ἔστι τὸ ὑπὲρ νόμων καὶ τινων τιμωριῶν προβαλλόμενον, οἷον πότερον δεῖ κολάζειν τὰ ξενικὰ ἀμαρτήματα ἢ τὰ πολιτικὰ ἢ ἀνόμοια ἢ τἄλλα τὰ τοιαῦτα. διαλεκτικόν δέ, οἷον πότερον τῶν ἐναντιῶν ἢ αὐτῇ ἐπιστήμῃ ἢ ἑτέρα, καὶ τἄλλα

2 ἀταξία Rose: ἀκολασία M 3 ἀταξία Rose: ἀκολασία M
 4 ἀταξία post κινήσει addam | ἀρρυθμία Rose: εὐρυθμία M
 6 τὰ supra lin. M 10 οἷον etc. locus non sanus; fortasse
 olim legebatur: οἷον πότερον δεῖ κολάζειν τὰ ξενικὰ ἀμαρτήματα ὡς τὰ πολιτικὰ ἢ ἀνομίως 11 ἀνόμοια: ἄνομον Rose: ἀνομήματα Wendl. 12 ἢ αὐτῇ scr. coll. Aristot. Top. p. 105 b 19 (vide infra): αὐτῇ ἢ M: αὐτῇ ἢ Rose | ἑτέρα Rose: ἕτερα M

[42] vide p. XXIII. XXVI. XXVII.

Aristoteles: Top. I 14 p. 105 b 19: ἔστι δ' ὡς τόπω περιλαβεῖν τῶν προτάσεων καὶ τῶν προβλημάτων μέρη τρία. αἱ μὲν γὰρ ἠθικαὶ προτάσεις εἰσὶν, αἱ δὲ φυσικαί, αἱ δὲ λογικαί. ἠθικαὶ μὲν οὖν αἱ τοιαῦται, οἷον πότερον δεῖ τοῖς γονεῦσι μᾶλλον ἢ τοῖς νόμοις πειθαρχεῖν, ἐὰν διαφωνῶσιν· λογικαὶ δὲ οἷον πότερον τῶν ἐναντιῶν ἢ αὐτῇ ἐπιστήμῃ ἢ οὐ, φυσικαὶ δὲ οἷον πότερον ὁ κόσμος αἰδῖος ἢ οὐ. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ προβλήματα. — adde Diog. Laert. V 28 (Aristoteles): διττὸν εἶναι τὸν κατὰ φιλοσοφίαν λόγον, τὸν μὲν πρακτικόν, τὸν δὲ θεωρητικόν· καὶ τοῦ πρακτικοῦ τὸν τε ἠθικὸν καὶ πολιτικόν· τοῦ δὲ θεωρητικοῦ τὸν τε φυσικὸν καὶ λογικόν· καὶ τούτου διττοῦς ὑποθέμενος σκοποῦς τό τε πιθανόν καὶ ἀληθές διεσάφησε. δύο δὲ πρὸς ἑκάτερον δυνάμεσιν ἐχρήσατο, διαλεκτικῇ μὲν καὶ ρητορικῇ πρὸς τὸ πιθανόν, ἀναλυτικῇ δὲ καὶ φιλοσοφίᾳ πρὸς τὸ ἀληθές.

cf. Diog. Laert. VII 39 (de Stoicis). Cic. de fin. IV 4. Sen. Ep. 89, 9.

τὰ τοιαῦτα. φυσικὸν δέ, οἷον πότερον εἰς κόσμος ἐστὶν ἢ πλείους, καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα. ἠθικὸν δέ, οἷον πότερον δεῖ πάντα χαρίζεσθαι τοῖς φίλοις ἢ τὰ μὲν τὰ δὲ οὐ, καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα. δητορικὸν δέ, οἷον ἐάν τις ὑπὲρ ποιητῶν καταγγορῆ ἢ ἀπολογῆται, οἷον διατὶ τὸν Ὀδυσσεᾶ οἱ ἑταῖροι φρονιμώτατον ὄντα ἐξέθησαν εἰς τὴν νῆσον καθεύδοντα, καὶ τὰ τοιαῦτα.

[43]

ἡ κόλασις.

διαριεῖται ἡ κόλασις εἰς τέσσαρα. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν ἀναίρεσις, ἕν δὲ εἰς ἀργυρίου λόγον, ἕν δὲ εἰς προπηλακισμόν, ἕν δὲ εἰς κάκωσιν σώματος. ἡ μὲν οὖν ἀναίρεσις ἐστίν, οἷον ἐπὶ τοῖς ἀνηκέστοις ἀμαρτήμασι, ὅπερ τιμωρία ὀνομάζεται. αἱ δὲ εἰς ἀργυρίου λόγον, οἷον αἱ ὑπὸ τῶν νόμων ζημίαι κολάζουσιν. αἱ δὲ εἰς προπηλακισμοῦ λόγον, οἷον αἱ ἀτιμίαι αἱ ἐν ταῖς πόλεσι γινόμεναι, οἷον ἄτιμον εἶναι ὅς ἂν ἀσπίδα ῥίψη ἢ παρακαταθήκην ἀποστερήσῃ, καὶ <αἱ> ἄλλαι αἱ τῶν νόμων ἀτιμίαι. αἱ δὲ εἰς κάκωσιν σώματος, οἷον οἱ μαστιγοῦντες καὶ οἱ λοιδοροῦντες καὶ οἱ τοιοῦτοι.

[44] vide D. L. 17.

10 et 11 olim fort. exst.: προπηλακισμός et κάκωσις del. εἰς 14 κολάζουσαι con. Wendl. 16 ῥίψη Rose: ῥίψει M | αἱ add. Rose 18 οἱ λοιδοροῦντες susp. fortasse olim: οἱ στρεβλοῦντες vel simile quidam

[43] cf. e. g. Plato: Gorg. 480D: ἐάν μὲν γε πληγῶν ἄξια ἠδικηκῶς ἢ, τύπτειν παρέχοντα, ἐάν δὲ δεσμοῦ, δεῖν, ἐάν δὲ ζημίας, ἀποτίνοντα, ἐάν δὲ φυγῆς, φεύγοντα, ἐάν δὲ θανάτου, ἀποθνήσκοντα. κτλ.

cf. Gorg. Hel. p. 681B: ἄξιος οὖν ὁ μὲν ἐπιχειρήσας βάρβαρος βάρβαρον ἐπιχειρήμα καὶ λόγῳ καὶ νόμῳ καὶ ἔργῳ, λόγῳ μὲν αἰτίας, νόμῳ δ' ἀτιμίας, ἔργῳ δὲ ζημίας τυχεῖν κτλ.

vide quoque div. 17 [44] et p. XIII.

[45]

ἡ ἀμαρτία.

διαιρεῖται ἡ ἀμαρτία εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν μετὰ ἀδικίας, ἕν δὲ μετὰ ἀγνοίας, ἕν δὲ μετὰ ἀτυχίας. τὸ μὲν οὖν μετὰ ἀδικίας ἀμαρτάνειν ἐστίν, οἷον τὸ εἰς θεὸν ἀσεβεῖν καὶ τοὺς φίλους κακῶς ποιεῖν καὶ τὰ ἐν ταῖς πό- 5
λεσιν ἀδικήματα, τὸ δὲ μετὰ ἀγνοίας ἀμαρτάνειν, οἷον γραμματικῇ καὶ ἀριθμητικῇ καὶ ταῖς τοιαύταις ἐπιστήμαις· ταῦτα γὰρ οὐ μετὰ ἀδικίας γίνεται, ἀλλὰ μετὰ ἀγνοίας. μετὰ ἀτυχίας δὲ ἀμαρτάνειν ἐστίν, οἷον οἱ τοῦ σκοποῦ ἀποτυγχάνοντες καὶ οἱ τῶν ὁδῶν καὶ οἱ ἀκούσια ἀμαρτάνοντες. 10

[46]

ἡ ἀτυχία.

διαιρεῖται ἡ ἀτυχία εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἕν μὲν ἐν ταῖς πράξεσιν, ἕν δὲ ἐν τοῖς καιροῖς, ἕν δὲ ἐν τοῖς συμπτώμασι τοῖς ἀπὸ ταῦτομάτου γινομένοις. τὸ μὲν οὖν ἐν ταῖς πράξεσιν ἀτυχεῖν βλάπτεσθαι καὶ ζημιοῦσθαι ἐστίν, τὸ δὲ ἐν 15
τοῖς καιροῖς ἀτυχεῖν ὑστερεῖσθαι ἐστίν καὶ προτερεῖν καὶ [τοῦ] διαμαρτάνειν [καὶ] τοῦ καιροῦ [γινομένον], τὸ δὲ ἐν τοῖς συμπτώμασι τοῖς ἀπὸ ταῦτομάτου γινομένοις, οἷον αἱ πληγαὶ αἱ ἐξαίφνης καὶ αἱ βλάβαι αἱ ἐξ ἀπροσδοκίτου προσπίπτουσαι. 20

[47]

τὰ ἴδια καὶ τὰ κοινῶς ἀγαθὰ.

διαιρεῖται τὰ ἴδια καὶ τὰ κοινῶς ἀγαθὰ εἰς πέντε. ἔστι γὰρ αὐτῶν τὰ μὲν ἴδια θεοῦ, τὰ δὲ ἴδια ἀνθρώπων, τὰ δὲ

6 ἐν post οἷον addere vult. Wendl. 16/17 verba uncis inclusa delenda censeo 22 fort. κοινὰ

[45] vide p. XIII (XIII⁴ locum Anaximenis). XXXIII.

Aristoteles: Eth. Nic. p. 1135 b 11: τριῶν δὲ οὐσῶν βλαβῶν τὰ μὲν μετ' ἀγνοίας ἀμαρτηματὰ ἐστίν ἀτύχημα ἀδικήμα (cf. Polit. 1274 b 5). — Rhet. I 13 p. 1374 b 6: ἐστίν ἀτυχήματα μὲν ὅσα παράλογα καὶ μὴ ἀπὸ μοχθηρίας, ἀμαρτήματα δὲ ὅσα μὴ παράλογα καὶ μὴ ἀπὸ πονηρίας, ἀδικήματα δὲ ὅσα μήτε παράλογα ἀπὸ πονηρίας τ' ἐστίν.

cf. Cic. part. or. 42 sqq. 131 et saepe alias.

κοινὰ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, τὰ δὲ κοινὰ ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζώων πλὴν θεοῦ, τὰ δὲ πάντων κοινά. ἴδια μὲν οὖν ἔστι θεοῦ τὸ ἀλδιον εἶναι καὶ τὰ τοιαῦτα, ἴδια δὲ ἀνθρώπου τὸ σῶφρονα καὶ δίκαιον εἶναι καὶ τὰ τοιαῦτα, κοινὰ
 5 <δὲ> θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὸ σπουδαῖον εἶναι· καὶ γὰρ τῷ θεῷ ὑπάρχει καὶ τῷ ἀνθρώπῳ σπουδαῖον εἶναι. ἴδιον δὲ ἀνθρώπου ἢ ἐγκράτεια κακοῦ τινος οὕσα ἀποτρεπτική, τῷ θεῷ δὲ οὔτε γενέσθαι οὔτε ὑπάρχειν κακὸν καλῶς ἔχει λέγειν· καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα. κοινὸν δὲ ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων
 10 ζώων πλὴν θεοῦ ἀνδρεία· αὕτη γὰρ κινδύνου τινὸς καὶ φόβου ἀντιστατική ἔστι· καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. πάντων δὲ κοινὸν τὸ καλόν.

[48] vide D. L. 18.

[49] τὸ ψευδολογεῖν.

15 διαιρεῖται τὸ ψευδολογεῖν εἰς τέσσαρα. ἔστι γὰρ αὐτοῦ ἕν μὲν ἐν ἀλαζονείᾳ, ἕν δὲ εἰρωνείᾳ, ἕν δὲ κερτόμησις, ἕν δὲ ψευδολογία τις μετὰ βλάβης. ὁ μὲν οὖν ἀλαζονευόμενος ἐπὶ πλεῖον καὶ μείζον ψεύδεται· προσποιητικὸς γὰρ ἔστιν ὃ οὐκ οἶδεν εἰδέναι θέλων καὶ ἅπερ οὐκ ἔχει ἔχειν. ὁ δὲ
 20 εἰρωνευόμενος ἐπὶ τὸ ἕλαττον ψεύδεται· ὃ τε γὰρ πλούσιος

4 σῶφρονα: σύμφρονα M 5 δὲ add. Wendl. 16 fort. ἀλαζονεία om. ἐν 18 προσποιητικὸς Wendl.: προσποιητὸς M

[47] vide p. XXXI. XXXIII.

[49] Aristoteles: Eth. Nic. p. 1108 a 19: περὶ μὲν οὖν τὸ ἀληθὲς ὃ μὲν μέσος ἀληθῆς τις καὶ ἡ μεσότης ἀλήθεια λεγέσθω, ἡ δὲ προσποίησις ἢ μὲν ἐπὶ τὸ μείζον ἀλαζονεία καὶ ὃ ἔχων αὐτὴν ἀλαζών, ἢ δὲ ἐπὶ τὸ ἕλαττον εἰρωνεία καὶ εἰρων. (cf. 1127 a 21: δοκεῖ δὴ ὁ μὲν ἀλαζὼν προσποιητικὸς τῶν ἐνδόξων εἶναι καὶ μὴ ὑπαρχόντων καὶ μειζόνων ἢ ὑπάρχει, ὁ δὲ εἰρων ἀνάπαλιν ἀρνεῖσθαι τὰ ὑπάρχοντα ἢ ἐλάττω ποιεῖν et quae sequ. cf. Eth. Eud. p. 1221 a 6.

cf. Theophr. charact. I. XXIII et comm. Soc. Phil. Lips. ad. II.

πένης φησὶν εἶναι, ἐὰν εἰρωνεύηται, καὶ ὁ σοφὸς οὐκ εἶναι σοφός. ὁ δὲ ἐν τῷ κερτομεῖν ψευδολογῶν μετὰ τοῦ σκώπτειν, οἷον <δ> τὸ ἡτιᾶσθαι κρατεῖν ἢ καλὸν τὸ κακὸν λέγων καὶ σοφὸν τὸ ἀπαλδευτον, ὁ δὲ μετὰ βλάβης, οἷον ὁ τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν καὶ ἀπαρνούμενος καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα. 5

[50] ὁ ψευδόμενος.

διαιρεῖται ὁ ψευδόμενος εἰς δύο. ὁ μὲν γὰρ ἐκὼν ψεύδεται, ὁ δὲ ἄκων. ὁ μὲν οὖν ἐκὼν ψευδόμενος ἕξαπατᾷ τινὰς καὶ ἄλλοις ἀπάτην ἐμποιεῖ, ὁ δὲ ἄκων ψευδόμενος αὐτὸς ἕξαπατημένος ψεύδεται ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῷ ἀπάτης 10 οὔσης.

[51] vide D. L. 14.

[52] vide D. L. 16.

[53] vide D. L. 22.

[54] ὁ καθαρισμὸς καὶ ἡ κάθαρσις.

15

διαιρεῖται ὁ καθαρισμὸς καὶ ἡ κάθαρσις εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῶν ἓν μὲν νόμος, ἓν δὲ φύσει, ἓν δὲ τέχνη καὶ

3 ὁ add. Wendl. | λέγων Rose: λέγειν legit C. Wilke
9 ἄλλοις: ἄλλως M

[50] vide p. XX et Wendlandium, Betrogene Betrüger, Mus. Rhen. IL 1894 p. 309 sqq.

vide Platonis Hipp. min. passim. Legg. V p. 730 C.

Aristoteles: Met. p. 1025 a 2: ἄνθρωπος δὲ ψευδῆς ὁ ἐσχερῆς καὶ προαιρετικὸς τῶν τοιούτων λόγων, μὴ δι' ἑτερόν τι ἀλλὰ δι' αὐτό, καὶ ὁ ἄλλοις ἐμποιοητικὸς τῶν τοιούτων λόγων κτλ.

Gell. N. A. XI 11: Verba sunt ipsa haec P. Nigidii, hominis in studiis bonarum artium praecellentis, quem M. Cicero ingenii doctrinarumque nomine summe reveritus est: Inter mendacium dicere et mentiri distat. Qui mentitur, ipse non fallitur, alterum fallere conatur; qui mendacium dicit, ipse fallitur. Item hoc addidit: Qui mentitur, inquit, fallit, quantum in se est; at qui mendacium dicit, ipse non fallit, quantum in se est.

πράγματι. νόμῳ μὲν οὖν ἐστὶ καθαρός <....., φύσει δέ, > οἶον ὃ τε τοῦ ἀέρος, ὅταν ἀποκαθαίρηται καὶ ὅταν <τὰ ὕδατα ὅσι καθαρά καὶ τὰ βρώματα καὶ πάντα <τὰ τοιαῦτα>. τέχνη δὲ καὶ πράγματι, οἶον ἢ τε τῶν χαλκωμάτων καὶ τῶν
5 λιματίων πλύσις καὶ τὰ τοιαῦτα.

[55] vide D. L. 24.

[56] τῶν [ὄντων] ἀγαθῶν ὁμοιότης.

τῶν [ὄντων] ἀγαθῶν ὁμοιότης τῶν περὶ τὴν ψυχὴν καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα καὶ τῶν ἐκτὸς ἐστὶν αὕτη· τὰ μὲν οὖν
10 πρῶτα τοῖς πρώτοις ἐστὶν ὅμοια, τὰ δὲ δεύτερα τοῖς δευτέροις, τὰ δὲ τρίτα τοῖς τρίτοις, τὰ δὲ τέταρτα τοῖς τετάρτοις. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐν ψυχῇ, τὰ δὲ ἐν σώματι, τὰ δὲ ἐκτὸς.

ἢ μὲν γὰρ φρόνησις ἐν ψυχῇ οὕσα αἰτία ἐστὶ τοῦ κρᾶτιστα τὴν ψυχὴν διακεῖσθαι, ἢ δὲ εὐεξία αἰτία ἐστὶ τοῦ
15 τὸ σῶμα ἄριστα διακεῖσθαι, <ἢ δὲ εὐδοξία αἰτία ἐστὶ τοῦ τὰ ἐκτὸς ἄριστα διακεῖσθαι>· ὅπερ γὰρ βούλεται πράττει ὁ εὐδοξῶν. Ἐκαστον ἄρα τούτων τῶν ἀγαθῶν πρωταγωνιστεῖ καὶ πρώτη λαμβάνεται <ταύτη> ἢ ὁμοιότης.

καὶ πάλιν ἢ μὲν δικαιοσύνη ἐν ψυχῇ ἐστὶν ἢ καὶ
20 αἰτία οὕσα τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν, ἢ δὲ εὐπρέπεια ἐν σώματι οὕσα εὐταξία ἐστὶ τῶν τοῦ σώματος μερῶν, ψυχροῦ καὶ θερμοῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ, ἢ δὲ εὐτυχία ἐκτὸς οὕσα

1 hic lacunam recte statuit Kalbfleisch. Videtur lustratio religiosa significari 2 τὰ add. Rose 3 ὅσι Rose: εἰσὶ M | τὰ τοιαῦτα add. Rose, qui post haec prave lacunam statuit

8 τῶν <ἀγαθῶν, ὄντων M, quae ratio corrigendi saepe invenitur; τῶν ὄντων delendum est (coll. p. 61, 15) 15/16 lacunam supplevi coll. p. 61 v. 24/25 19 e. gr. conicio ἐν ψυχῇ οὕσα εὐκοσμία (sive ἀρμονία) ἐστὶ τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν | ἢ M: corr. Rose

[54] vide p. XXXI.

[56] vide p. XXVIII sqq.!

εὐκαιρία τις ἐστὶ πραγμάτων συμπτώσεως. ὥστε ταύτη πάλιν παραλαμβάνεται ἢ ὁμοιότης τῶν ἀγαθῶν.

καὶ πάλιν ἢ μὲν ἀνδρεία ἐν ψυχῇ οὕσα ἰσχὺς τις ἐστὶ καὶ θῶμη πρὸς φόβους καὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ δὲ ἰσχὺς ἐν σώματι οὕσα πρὸς τοὺς πόνους καὶ τὰς κακοπαθείας ἰσχὺς 5 ἐστὶν, οἱ δὲ φίλοι ἐκτὸς ὄντες ἰσχὺν τήνδε ἔχουσι πρὸς τὴν ἐκτὸς βοήθειαν· ᾧ γὰρ πολλοὶ φίλοι εἰσὶν ἰσχυρότερος οὗτος ἐν πόλει. λαμβάνεται δὲ καὶ ταύτη τῶν ἀγαθῶν τούτων <ἢ> ὁμοιότης.

καὶ πάλιν ἢ μὲν σωφροσύνη ἐν ψυχῇ οὕσα κοσμεῖ 10 τὴν ψυχὴν καὶ συμμέτρως ζῆν ποιεῖ, τὸ δὲ κάλλος ἐν σώματι ὃν κοσμεῖ τὸ σῶμα καὶ σύμμετρον παρασκευάζει, ὁ δὲ πλοῦτος ἐκτὸς ὢν χορηγὸς καὶ κοσμητὴς τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. καὶ ταύτη λαμβάνεται τῶν ἀγαθῶν τούτων ἢ ὁμοιότης.

[57] τῶν κακῶν ὁμοιότης.

15

cf.[56] τῶν κακῶν ὁμοιότης τῶν περὶ τὴν ψυχὴν καὶ <τῶν τῶν περὶ> τὸ σῶμα καὶ τῶν ἐκτὸς ἐστὶν αὕτη.
 ἀγαθῶν ἐν τῇ ψυχῇ μὲν ἐστὶν ἀδικία κάκιστα τὴν ψυχὴν δια-
 ὁμοιότης-τιθεῖσα, ἐν δὲ τῷ σώματι νόσος κάκιστα διατιθεῖσα τὸ
 τῆς σῶμα, ἐν δὲ τοῖς ἐκτὸς ἀτυχία κάκιστα διατιθεῖσα τὰς ἐκτὸς 20
 πράξεις· καὶ ταύτη λαμβάνεται ἢ ὁμοιότης τῶν κακῶν τούτων.

καὶ πάλιν ἐν μὲν ψυχῇ ἀφροσύνη ἀρρωστία τις ἐστὶ καὶ ἀλογιστία ψυχῆς, ἐν δὲ σώματι καχεξία ἀρρωστία ἐστίν, ἐν δὲ τοῖς ἐκτὸς ἀδοξία· προπηλακισμὸν γὰρ καὶ ἀρρωστίαν καὶ ὀλιγωρίαν περὶ τὰ ἄλλα τινὰ ἐμποιεῖ ταῖς ἐκτὸς πράξεσι. 25 καὶ ταύτη πάλιν λαμβάνεται τῶν κακῶν τούτων ἢ ὁμοιότης.

καὶ πάλιν ἐν μὲν ψυχῇ δειλία οὕσα ἐκπληκτικὰ καὶ πάντων ἥτιους τῶν φόβων παρασκευάζει τὰς ψυχὰς, ἐν δὲ

6 ἔχουσι corr. ex ἔχουσα 16 τῶν περὶ addidi coll. p. 60, 9
 19 ἐν — διατιθεῖσα in marg. sin. adi. 25 περὶ τὰ corrupta; περιττὰ vel similia latere censet Wendl.

σώματι ἀσθένεια πάντων τῶν πόνων ἡτιᾶσθαι τὰ σώματα παρασκευάζει, ἐν δὲ τοῖς ἐκτὸς ἐχθροὶ ὄντες ἀσθενῆ περὶ τὰς ἐκτὸς πράξεις καὶ εὐκαταφρόνητον ποιοῦσιν· ὧ γὰρ πολλοὶ εἰσιν ἐχθροὶ οὐδὲν τούτῳ βραδίως ὑπάρχει. καὶ ἔστιν
 5 ἢ μὲν δειλία ἐν φόβῳ εὐκαταφρόνητους ποιοῦσα, ἢ δὲ ἀσθένεια ἐν πόνοις εὐκαταφρόνητον τὸ σῶμα ποιεῖ, ἢ δὲ ἔχθρα ἐν πράξεσι ταῖς ἐν βίῳ.

καὶ πάλιν ἢ μὲν ἀσωτία καὶ ἀκολασία αἰσχρὰν τὴν ψυχὴν καὶ ἄκοσμον παρασκευάζει, τὸ δὲ αἰσχος ἐν σώματι
 10 ὃν αἰσχρὸν τὸ σῶμα καὶ ἄκοσμον παρασκευάζει, ἢ δὲ πενία ἐκτὸς οὕσα αἰσχρὸν βίον παρασκευάζει. καὶ ταύτη λαμβάνεται τῶν κακῶν τούτων ἢ ὁμοιότης.

[58] vide D. L. 2.

[59] ἡ ἀποβολὴ τῆς ἐπιστήμης.

15 διαιρεῖται ἡ ἀποβολὴ τῆς ἐπιστήμης εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἐν μὲν ἐὰν φθαρῇ οὐπὲρ ἔστιν ἡ ἐπιστήμη, ἐν δὲ ἐὰν λήθῃ γένηται, ἐν δὲ ἐὰν ὁ ἔχων τὴν ἐπιστήμην φθαρῇ. ἐὰν μὲν οὖν οὐ ἔστιν ἡ ἐπιστήμη φθαρῇ οἷον Σωκράτης, οὐκ ἔτι ἔστιν ἐπιστήμη· ἐφθαρταὶ γάρ. ἐὰν δὲ λήθῃ γέ-
 20 νηται, καὶ οὕτως ἀποβάλλομεν τὴν ἐπιστήμην. ἐὰν δὲ ὁ ἔχων τὴν ἐπιστήμην φθαρῇ ἄνθρωπος, ἀναγκαῖόν ἐστι συμ-φθεῖρεσθαι καὶ ἀποβάλλεσθαι αὐτήν.

17—20 miro modo tertia pars eadem est atque prima

18 Σωκράτης Wendl.: Σωκράτους M quod tuetur Sudh.

20 ἀποβάλλομεν: ἀποβάλλωμεν M

[59] cf. θέσειν quam Cicero de or. III 114 e Peripateticorum aut Academicorum libro quodam περὶ θέσεων inscripto (vide III 109) affert: Num interire virtus in homine aut num in vitium possit convertere? (ἡ ἐπιστήμη est virtus Aristotelica, vide Eth. Nic. p. 1139 b 16).

[60] vide D. L. 9.

[61] vide D. L. 6.

[62] vide D. L. 11.

[63] vide D. L. 14.

[64] τὰ ζῶα — γένος καὶ εἶδος.

5

σκεπτέον ἦτις ἐστὶ τῶν ζῴων πρὸς ἄλληλα διαφορὰ. φαμὲν οὖν εἶναι τῶν ζῴων τὰ μὲν θνητά, τὰ δὲ ἀθάνατα. θνητὰ μὲν οὖν εἰσι ὅσα πέφυκε φθειρεσθαι καὶ αἵματος κοινωνεῖν, οἷον ἄνθρωπος καὶ βοῦς καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ζῴων· ἀθάνατα δὲ οἷον ἄγγελιοι. τῶν δὲ θνητῶν ζῴων τὰ 10 μὲν ἐστὶ πτηνά, τὰ δὲ ἔνυδρα, τὰ δὲ πεζά. πεζὰ μὲν οὖν εἰσὶν οἷον ἄνθρωπος κύων ἵππος καὶ τὰ τοιαῦτα <, ἔνυδρα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα> καὶ ἀπλῶς οἷς ἢ διαγωγῇ ἐν ὑγρῷ ἐστὶ, πτηνὰ δὲ οἷον ὄρνιθες καὶ σφῆκες καὶ μέλισσαι καὶ ἄλλα ὅσα [τοιαῦτα ἄ] διὰ τῆς οἰκείας φύσεως ὀχοῦνται 15 κατὰ τὸν ἀέρα. πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα καὶ κατὰ ψυχὴν καὶ κατὰ τὸ σῶμα δοκεῖ διαφέρειν ἀλλήλων. ὅτι μὲν οὖν κοινῶς κατὰ πάντων τούτων κατηγορεῖται ζῶον εἶναι δῆλον, διαφορὰν δὲ τινα ἔχει τούτων ἕκαστον καθάπερ εἵπομεν· τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν πεζόν, τὸ δὲ ἔνυδρον, τὸ δὲ πτηνόν, τὸ δὲ 20 ἀθάνατον. τὸ δὲ κοινὸν κατηγορούμενον ἐφ' ἀπάντων φαμὲν εἶναι τὸ γένος. ἕκαστον δὲ τούτων ἐστὶ ζῶον, τὰ δὲ διαίρεθέντα τῶν ζῴων λεκτέον εἶδη εἶναι.

τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ σχήματος καὶ ἀριθμοῦ. τοῦ τε γὰρ τριγώνου καὶ τῶν λοιπῶν κοινόν φαμεν εἶναι 25 τὸ σχῆμα· τούτων γὰρ ἕκαστόν ἐστιν ὅπερ ὑπάρχει σχῆμά τι. δῆλον οὖν ὅτι τὸ μὲν σχῆμα γένος ἂν εἴη τούτων,

12/13 lacunam suppl. Wendl. 15 τοιαῦτα ἄ del. Wendl.
18 <τὸ> ζῶον αὐτ εἶναι del. Wendl. | δῆλον supr. lin. M²
26 ὅπερ: ὡπερ coni. Wendl.

ταῦτα δὲ τοῦ σχήματος εἶδη· τὸ γὰρ σχῆμα διαιρήσομεν εἰς τρίγωνον καὶ τετράγωνον καὶ τὰ λοιπά. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον εἶδη τοῦ ἀριθμοῦ ἐστι. κοινῇ γὰρ αὐτῶν κατηγορεῖται ὁ ἀριθμός. ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν γένος δοκεῖ 5 πρότερον εἶναι τοῦ εἴδους, τὸ δὲ πρότερον οὐχ ἀπλῶς λέγεται, εἴπωμεν περὶ αὐτοῦ.

[65] τὸ πρότερον — τὸ ὕστερον.

τὸ πρότερον λέγεται πενταχῶς. ἢ γὰρ φύσει ἢ χρόνῳ ἢ δυνάμει ἢ θέσει ἢ τάξει λεχθήσεται. θέσει μὲν οὖν, οἶον 10 ὃ ἐπὶ τῶν κειμένων ψήφων εἰώθαμεν λέγειν, οἶον ὅτι προτέρα αὕτη ταύτης. τάξει δέ, οἶον ὁ ταξίαρχος τοῦ λοχαγοῦ καὶ ὁ λοχαγὸς τοῦ ιδιώτου καὶ τὸ α τοῦ β . δυνάμει δέ φάμεν εἶναι πρότερον τὸν στρατηγὸν τοῦ στρατιώτου καὶ ἀπλῶς τὸν δυνάστην τοῦ ιδιώτου. χρόνῳ δέ, οἶον πατήρ 15 υἱοῦ καὶ πᾶν τὸ πρεσβύτερον τοῦ νεωτέρου. φύσει δέ ἐστι πρότερον, οἶον ἢ τε μονὰς τῆς δυάδος καὶ τὸ μέρος τοῦ ὅλου καὶ τὸ γένος τοῦ εἴδους, καὶ ἀπλῶς ὅσα αὐτὰ ἀλλήλοις μὴ συναναιρεῖται, τούτων τὸ μὲν συναναίρουσιν πρότερόν ἐστι, τὸ φύσει δὲ συναναιρούμενον ὕστερον· οἶον τῆς μονάδος ἀναιρεθείσης ἢ δυὰς ἀναιρεῖται καὶ πᾶς ἀριθμός, 20 δυάδος δὲ ἀναιρεθείσης οὐδὲν κωλύει μονάδα εἶναι· πρότερον τοίνυν τῇ φύσει μονὰς δυάδος. ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ μέρους ἀναιρεθέντος τὸ ὅλον ἀναιρεῖται, τοῦ δὲ ὅλου μὴ ὄντος οὐδὲν κωλύει τὸ μέρος εἶναι. 25 φανερόν δὲ ὅτι ὅσαχῶς τὸ πρότερον λέγεται, τοσαυταχῶς καὶ τὸ ὕστερον λεχθήσεται· τὸ γὰρ ὕστερον ἐροῦμεν ἢ φύσει ἢ χρόνῳ ἢ θέσει ἢ τάξει ἢ δυνάμει.

6 olim fortasse καὶ περὶ τούτου Wendl. 11 προτέρα M: πρότερον Rose perperam | λοχαγοῦ M: λόχον Rose perperam
17 γένος M clare 18 συναναίρουσιν Wendl.: οὖν ἀναίρουσιν M
19 δὲ supr. lin. M²

[66]

τὸ ἅμα.

ὄσαρχῶς τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον λέγεται, τοσαυταχῶς καὶ περὶ τοῦ ἅμα λεχθήσεται, οἷον ἢ φύσει ἢ θέσει ἢ δυνάμει ἢ χρόνῳ ἢ τάξει. θέσει μὲν οὖν εἰσι τὰ τοιαῦτα ἅμα, ὅσα τῷ τόπῳ ἐξ ἴσου ἐστίν, οἷον τὰ τρέχοντα ἅμα φα- 5 μὲν εἶναι καὶ τὰ ἐστηκότα. τάξει δὲ ἐστὶν τὰ τοιαῦτα ἅμα, οἷον οἱ τοῖς ζυγοῖς στοιχοῦντες, δυνάμει δὲ ἅμα λέγομεν τὰ μηδὲν ἀλλήλων πλέον δυνάμενα, χρόνῳ δὲ τὰ τοιαῦτα φα- μὲν εἶναι ἅμα τὰ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὄντα, φύσει δὲ λεκτέον ἅμα εἶναι τὰ τε συναναιροῦντα ἄλληλα καὶ τὰ μὴ 10 δυνάμενα χωρὶς ἀλλήλων εἶναι, οἷον τό τε διπλάσιον καὶ τὸ ἥμισυ· ταῦτα γὰρ συναναιροῦνται ἀλλήλοις καὶ τὸ ἕτερον χωρὶς τοῦ ἑτέρου ἀδύνατον εἶναι· διπλασίον γὰρ ἀναιρεθέντος οὐκ ἔσται ἥμισυ καὶ ἥμισους ἀναιρεθέντος οὐκ ἔσται διπλάσιον καὶ ἀδύνατόν ἐστι διπλασίον ὄντος μὴ εἶναι ἥμισυ. 15

τούτων οὕτως ἀποδειχθέντων ἀκόλουθον εἰπεῖν περὶ τῶν ὄντων.

[67] vide D. L. 32.

[68]

τὰ ἐναντία.

διαιροῦνται τὰ ἐναντία οὕτως. τῶν ὄντων τῶν μὲν ἔστι 20 τι ἐναντίον, τῶν δὲ οὐ. χρυσῷ μὲν γὰρ καὶ ἀνθρώπῳ καὶ ἰματίῳ καὶ τοῖς τοιούτοις οὐδὲν ἔστιν ἐναντίον, ἀρετῇ δὲ καὶ ἀγαθῷ καὶ θερμοῦ ἔστι <τι> ἐναντίον· ἀγαθῷ μὲν γὰρ ἐναντίον τὸ κακόν, ἀρετῇ δὲ κακία, θερμοῦ δὲ ψυχρόν. τῶν ἐναντίων τοίνυν αὐτῶν τὰ μὲν ἔχουσι τι ἀνὰ μέσον, τὰ δὲ 25 οὐ. ἀγαθοῦ μὲν γὰρ καὶ κακοῦ ἔστι τι ἀνὰ μέσον, κινήσεως δὲ καὶ ἡρεμίας οὐδὲν ἔστιν ἀνὰ μέσον· ἐξ ἀνάγκης

3 περὶ τοῦ: malim τὸ 4 τὰ supr. lin. M 20 τῶν
prius: ὦν M 23 ἀγαθῶν M

[66] cf. Hambruch p. 11.

[68] cf. Hambruch p. 12 sqq.

γὰρ πάντα ἢ κινεῖται ἢ ἡρεμεῖ. καὶ ζωῆς καὶ θανάτου οὐδέν ἐστιν ἀνὰ μέσον· ἐξ ἀνάγκης γὰρ ὅπερ τῆς ζωῆς
 f. 27 [23] δεκτικόν ἐστιν, ἢ ζῆ ἢ τέθνηκεν. | αὐτὰ δὲ τὰ ἐναντία λέ-
 γεται τριττῶς· ἢ γὰρ ὡς ἀγαθῶ κακὸν ἐναντίον ἐστίν, οἷον
 5 τῆ δικαιοσύνη ἢ ἀδικία καὶ τῆ σωφροσύνη ἢ ἀκολασία καὶ
 τὰ τοιαῦτα, ἢ ὡς οὐδέτερον οὐδετέρῳ ἐναντίον ἐστίν <οἷον
>· τούτων γὰρ οὐδέν ἐστιν οὔτε κακὸν οὔτε ἀγαθόν.
 ὡς κακὸν κακῶ δὲ ἐναντίον ἐστίν [κακὸν] ἢ ὑπερβολὴ τῆ
 ἐνδεία καὶ τὰ καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἔλλειψιν λεγόμενα, οἷον
 10 τὸ ὑπερβαλλόντως ψύχεσθαι <τῷ ὑπερβαλλόντως θερμοῦσθαι>
 ταῦτα γὰρ καθ' ὑπερβολὴν λέγεται. καὶ τὸ ἔλλειπον τοῦ
 θερμοῦ τῷ ἔλλείποντι τοῦ ψυχροῦ· καὶ γὰρ ταῦτα κατ' ἔλ-
 λειψιν ἐναντία.

[69] περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως.

15 μετὰ ταῦτα τοίνυν περὶ καταφάσεως σκεπτέον πῶς λέ-
 γομεν. φαμέν οὖν πᾶσαν κατηγορίαν ἢ δηλοῦμεν ὑπάρχειν
 τι κατάφασιν εἶναι, οἷον τὸ καθῆσθαι τὸν ἄνθρωπον ἢ
 λευκὸν εἶναι τὸ ἱμάτιον καὶ πάντα τὰ τοῦτον τὸν τρόπον
 λεγόμενα. ἀπόφασις δὲ ἐστὶ τοιοῦτον οἷον τὸ μὴ καθῆσθαι
 20 τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ μὴ λευκὸν εἶναι τὸ ἱμάτιον καὶ ἀπλῶς
 οὐ τὸ μὴ ἢ τὸ οὐ προστεθὲν σημαίνει μὴ ὑπάρχειν τι.

2—3 ὅπερ — ἐστὶν comp. scr. M: textum dedi Roseum se-
 cutus 4 τριττῶς: περιττῶς M (eadem corruptela apud Anax.
 p. 19, 1 Sp.-H. invenitur) 7 lacunam a Valentino Rose indi-
 catam e div. [23] sic fere suppleas: <οἷον λευκότης μελανότητι
 καὶ κουφότης βαρύτητι καὶ τὰ τοιαῦτα> 11 lacunam supplevi.
 21 οὐ: malim φ

A.

Index verborum memorabilium.

- ἀγαθόν, τὸ 31, 17. 48, 7.
 65, 23 — dividitur
 30 sq. — αὐτὸ τὸ ἄ.
 35, 19 — τὰ ἄ. di-
 viduntur 1 sq. 35 sq.
 — τὰ ἴδια καὶ τὰ
 κοινῶς ἄ. div. 57 sq.
 — τῶν ἀγαθῶν
 ὁμοιότης 60 sq.
 ἀγαματοποιητική
 51, 13
 ἄγγελοι 63, 10
 ἀγεννής 43, 22
 ἀγνοία div. 43 —
 μετ' ἄ. 57, 3
 ἀγρόματος 38, 5. 10
 ἀγραφοῦ: ὁ ἄ. νόμος
 10, 7
 ἀγῶν στεφανίτης 13, 9
 ἀδιάθετος 38, 11
 ἀδίκημα 57, 6
 ἀδικία 32, 2. 34, 12.
 42, 6. 43, 1. 24. 61, 18.
 66, 5 — μετ' ἄδ. 57, 3
 ἀδοξία 61, 24 — ἄ.
 πόλεως 43, 4
 αἰδῖος 58, 3
 αἵματος κοινωνεῖν
 63, 8
 αἰσθησις 54, 1
 αἰσχος 34, 12. 43, 2.
 62, 9
- αἰσχρότης 55, 2
 αἰτίαι, αἰ div. 23 sq.
 ἀκατασκεύαστος 37, 7
 ἀκολασία 42, 6. 43, 1.
 55, 2. 62, 8. 66, 5
 ἀκούσια 57, 10
 ἀκρασία 32, 1
 ἄκων 57, 10. 59, 8
 ἀλαζονεία 58, 16
 ἀληθῶν 9, 23
 ἀληθές div. 49 sq.
 ἄλκιμος 49, 2
 ἀλλοίωσις 44, 9. 12. 16
 ἀλογιστία 61, 23
 ἄμα, τὸ div. 65
 ἄμαρτία div. 57
 ἄμερής 38, 16. 19
 ἀμέριστος 38, 16
 ἀνάγκη 23, 24
 ἀναιρεῖν 26, 8. 64, 20.
 21. 23. 65, 13. 14 —
 τοῦς ὕρους 52, 12
 ἀναίρεσις 56, 10
 ἀναλαμβάνειν τὰς
 ἐπιθυμίας 15, 8
 ἀνδρεία 1, 13. 17, 1.
 52, 9. 58, 10. 61, 3
 ἀνδριαντοποιητική 8,
 9. 51, 12
 ἀνδριάς 49, 9
 ἀνελευθερία 34, 16. 18
 ἄνευ προνοίας 24, 1
- ἀνευρίσκειν 54, 3
 ἀνήκεστα κατὰ 37, 3
 ἄμαρτήματα 56, 12.
 ἀνομία div. 33 sq.
 ἀνόμοια 46, 11. 47, 4.
 55, 11
 ἀνομοιομερής 38, 18
 ἀντιτιμωρεῖσθαι 54, 4
 ἀξία, ἡ ἄ. ἐν πράσει
 καὶ ὠνήσει 50, 21
 ἀπαρνεῖσθαι 59, 5
 ἀπάτη 59, 9. 10
 ἀπειθαρχία 55, 3
 ἀπό c. gen. per 12,
 13. 16. 17. 19. 52, 1 (cf.
 23, 25)
 ἀποβάλλειν 62, 20. 22
 ἀπόδειξις 51, 11
 ἀποδιδόναι δάνεια
 καὶ παρακαταθήκας
 6, 6
 ἀποιχόμενοι, οἱ 6, 2
 ἀποκαθαίρειν 60, 2
 ἀποκρίνεσθαι: κατὰ
 βραχὺ ἐρωτᾶν καὶ ἄ.
 11, 19
 ἀπολειτουργεῖν εὐπό-
 ρως 28, 9
 ἀπολογία 11, 12. 19, 21.
 20, 17
 ἀποτελεῖν 23, 19. 24, 2
 ἀποτροπή 20, 5

- ἀποτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ 57, 9
 ἀποφαίνειν 37, 4
 ἀπόφασις definitur 66
 Ἄργος 19, 15
 ἀρετή div. 16 sq. — 4, 12, 13, 7, 30, 15, 16, 17, 22, 31, 4, 65, 22, 24
 ἀριθμητική 8, 4, 57, 7
 ἀριθμός div. 63, 24 sqq.
 ἀριστοκρατία 4, 4
 ἀρμονική 8, 5, 12
 ἄρρη 18, 8, 12, 19, 3
 ἀρρυθμία 55, 4
 ἀρρωστεῖν 25, 15
 ἀρρώστημα 9, 20
 ἀρρωστία 9, 14, 15, 18, 61, 22, 23, 24
 ἄρτιον 64, 3
 ἀρχή div. 17 sqq.
 ἀσεβεῖν εἰς θεόν 57, 4
 ἀσθένεια 43, 2, 62, 1
 ἀσπίδα ὀλίπειν 56, 16
 ἀστορολογική 8, 12
 ἀσωτία 34, 15, 18, 55, 1, 62, 8
 ἀταξία div. 54 sq.
 ἄτερο τοῦ καιροῦ 22, 10
 ἀτιμία 56, 15, 17
 ἀτύχημα 52, 19
 ἀτυχία div. 57 — 61, 20, μετ' ἀτ. 57, 3
 ἀυλητική 8, 5, 12, 18, 30, 7, 31, 1
 ἀυλός 29, 5, 9, 11, 30, 8, 38, 6
 αὐτόματος: ἀπὸ ταύτοματον 24, 1, 57, 14, 18
 ἀφροσύνη 32, 2, 34, 13, 42, 6, 43, 1, 48, 6, 61, 22
 ἄψυχος 37, 25
 βασιλεία 4, 6. β. κατὰ νόμον 5, 6, 8. κατὰ γένος 5, 7, 10. β. πωλητή 5, 8
 βασκανία 52, 22, 53, 5
 βία: ἀρχὴ κατὰ βίαν 18, 3, 19, 1, διὰ β. 23, 24
 βιάζεσθαι 5, 1, 14, 18, 23, 25
 βλάβη: ψευδολογία μετὰ βλάβης 58, 17
 βοήθεια ἢ ἐκτός 61, 7
 βοηθήματα τὰ 9, 23
 βοηθητική 9, 12
 βουλεύεσθαι 15, 7, 49, 1
 γέनेσις div. 49
 γεννάδας τὴν ψυχὴν 13, 13
 γενναίος 13, 8
 γεννᾶν: γεγεννημένοι 13, 1, 10
 γένος (opp. εἶδος) 63, 22, 27, 64, 4, 17
 γένος: βασιλεία κατὰ γ. 5, 7, 10, 18, 17, 18, ἀρχὴ κατὰ γ. 18, 2
 γεωμετρική 8, 4, 11
 γνώσις 45, 16
 γραμματική 57, 6
 γραμμὴ 8, 17
 δάμασις 24, 9
 δάνεια 6, 6
 δειλία 42, 6, 43, 1, 61, 27
 δεῖν, οἱ δέοντες τόποι 21, 20
 δεξιά: τὴν δ. ἐμβάλειν 26, 15
 δημιουργεῖν 23, 7
 δημοκρατία 4, 4
 διαδέχεσθαι 18, 20
 διάθεσις 49, 12
 διαίρεσις pars 11, 6, 14, 18, 23, 25, 12
 δαιρητική 9, 10
 διακρίνειν 52, 9
 διαλεκτικός 11, 22, 55, 7
 διανοεῖσθαι 15, 8, 25, 9
 διάνοια 25, 4, 26, 4
 διατριβή schola 21, 19
 διαφορὰ 63, 6, 19
 δικαιοπραγεῖν 7, 1, 17, 7
 δίκαιος 12, 25, 58, 4
 δικαισύνη div. 5, 20 sqq. — 1, 11, 16, 12, 30, 15, 18, 19, 34, 12, 35, 16, 52, 9, 60, 19, 66, 5
 δικαστήριον 11, 9, 23, 9
 διοικεῖν 5, 2, 5, 8
 διπλάσιον, τὸ 40, 3, 4, 65, 11, 13, 15
 διχόνοια 44, 20
 δοκιμασία 45, 5
 δυνάς 64, 16, 20, 22
 δύνάμις div. 25 sqq. — δυνάμει 64, 9, 27, 65, 3, κατὰ δ. 51, 20
 δυναστεύειν 13, 2
 δυσγένεια div. 43 sq.
 δωρεὰ 51, 1
 ἐγγράμματος 38, 4, 6
 ἐγκαίρως 22, 11
 ἐγκράτεια 58, 7
 ἐγκαυμάζειν 23, 3
 ἐγκόμιον 11, 10, 20, 1, 21
 ἔθος 10, 10, 14, 33, 4, 7, 34, 2, ἀρχὴ κατ' ἔ. 18, 1, ὁ κατὰ ἔθη νόμος 10, 9
 εἶδος 63, 23, 64, 1, 3, 5, 17
 εἰρωνεία 58, 16

- ἐκκλησία 11, 5
 ἐκκληροῦν τὰς τοῦ
 θεοῦ ἐντολάς 6, 6
 ἐκτός: τὰ ε. 1, 11. 42,
 15. 60, 9. 12. 61, 7. 17
 ἐκτός 35, 12
 ἐκόν 59, 7
 ἔλεος 53, 3
 ἐλλέβορος 32, 7
 ἔλλειψις 66, 9. 12
 ἐλπὶς 45, 17
 ἐμβάλλειν τὴν δεξιάν
 26, 15
 ἔμβριξ 44, 15
 ἔμπειρος 27, 13
 ἐμφανίζειν 11, 12. 37,
 1. 6. 14
 ἔμψυχος 37, 25. 50, 3
 ἐναντία, τὰ div. 34 sq.
 65 sq. — ἐναντίον
 48, 5. 55, 12
 ἐνδεια 66, 9
 ἐντολαὶ τοῦ θεοῦ 6, 6
 ἐνυδρος 63, 11
 ἐξαλλάσσειν τόπον ἐκ
 τόπου 44, 10
 ἐξαπατᾶν 59, 8. 10
 ἔξις 49, 12
 ἐξίστασθαι (fort. ἐ.
 πτοίᾳ) 17, 9
 ἐπαινετός 14, 4
 ἐπίδειξις 11, 8
 ἐπιεικής 13, 18. 23, 11
 ἐπιθυμητικός 15, 4.
 17, 7. 42, 9. 54, 1
 ἐπιθυμία 3, 10. 46, 5
 ἐπιμέλεια 50, 20
 ἐπιμελεῖσθαι 6, 4. 7, 3
 ἐπιστήμη div. 7 sqq.
 — 40, 4. 45, 16. 55, 12.
 57, 7. δι' ε. 23, 23. κατ'
 ε. 51, 21. αἱ ἐπι-
 στήμαι div. 28 sqq.
 ἢ ἀποβολὴ τῆς ε.
 div. 62. τῶν ἐπιστη-
 μῶν ἢ κρίσις div. 51
- ἐπιτελεῖν 24, 5
 ἐπιτηδεύματα 14, 9.
 10. 33, 7
 ἐπιφέρειν: θάπτειν
 καὶ τὰ ἄλλα ε. 7, 6
 ἐργάζεσθαι 49, 1
 ἐριστικός 52, 8
 ἐρμηνεία 39, 25. 40,
 3. 5
 ἐρωτᾶν κατὰ βραχὺ
 11, 11. 19
 ἐρωτικός: φιλία ε. 3,
 1. 16
 ἔστιν 26, 24
 ἔταιρία 4, 15
 ἔταιρικός: φιλία ε.
 2, 13
 εὐαίσθησία 27, 5. 14
 εὐβουλία 27, 4. 11
 εὐγένεια div. 12 sq.
 εὐδαιμονία div. 27 —
 εὐδ. πατριδος 2, 5
 εὐδοξία 2, 8. 27, 7.
 28, 3. 46, 6. 60, 15
 εὐεξία 2, 2. 31, 7. 52,
 11. 12. 60, 14
 εὐεργεσία div. 22 sq.
 εὐεργετεῖν 22, 17. 23,
 1. 8. 11. 13. 26, 23
 εὐκαιρία 61, 1
 εὐκαταφρόνητος 62,
 3. 5. 6
 εὐμορφία, ἢ διὰ τῆς
 ὕψεως εὐμ. 14, 4
 εὐνομία div. 32 sq. —
 εὐν. περὶ τὰ συμ-
 βόλαια 7, 2
 εὐπορεῖν 23, 1
 εὐπορία 27, 9
 εὐπρέπεια 60, 20
 εὐρονθμία 54, 15
 εὐσέβεια 6, 4
 εὐσεβεῖν 6, 5
 εὐταξία div. 54. —
 60, 21
 εὐτυχία 27, 6. 20. 60, 22
- εὐχαριστία 6, 4
 ἐχθρα 43, 2
 ἐχθροὶ 43, 3. 62, 2
 ζημία 56, 14
 ζῶα, τὰ div. 63
 ζωὴ 66, 1
 ἡδονή div. 53 sq.
 ἡδύ, τὸ 46, 4
 ἡθικός 55, 8
 ἡμισυ, τὸ 40, 5. 65,
 12. 14. 15
 ἡρεμία 65, 27
 ἡχος 38, 2. 4. 12
 θάνατος 66, 1
 θάπτειν καὶ τὰ ἄλλα
 ἐπιφέρειν 7, 5
 θεός 49, 21. 50, 12. 51,
 3. 57, 23. 58, 1. 5. 7. 10
 — εἰς θεὸν ἀσεβεῖν
 57, 4. θεοὶ 5, 23
 θεραπεία 50, 19
 θεριμός 60, 22. 65, 23.
 24. 66, 12
 θέσις: θέσει 64, 9. 27.
 65, 3. ἀρχὴ κατὰ
 τάξιν καὶ θ. 19, 2
 θεωρητικός 8, 1. 43,
 10. 52, 7
 θεωρία βραέων καὶ
 κούφων 44, 20
 θυμικός 15, 5. 17, 6.
 42, 8. 53, 6
 ἰατρική div. 9 sq. —
 8, 12
 ἴδιος: τὰ ἴδια καὶ τὰ
 κοινῶς ἀγαθὰ div.
 57 sq.
 ἰδιωτικός 11, 17
 ἰππική 29, 7. 30, 3
 ἰσχύς 2, 3. 61, 3. 4. 5. 6
 καθαρισμός et κά-
 θαρσις div. 59 sq.

- καίειν καίτέμνειν 9, 15
 καιρός 22, 10. 57, 13.
 16, 17
 κακία div. 42. — 43,
 20. 65, 24
 κακοπάθεια 61, 5
 κακοπράγμων 44, 2
 κακός 31, 17. 18. 65, 24.
 τὰ κακὰ div. 42 sq.
 τῶν κακῶν ὁμοιότης
 div. 61 sq.
 κάκωσις σώματος 56,
 11. 17
 κάλλος div. 14. —
 2, 2. 34, 12. 54, 14.
 61, 11
 καλοκάγαθία 13, 20
 καλόν, τὸ 46, 4. 58, 12
 καλὸς κάγαθός 12, 24
 Καρχηδῶν 5, 7
 κατάφασις definitur
 66
 καταπέιγοντα, τὰ 51,
 10
 κατηγορεῖν praedi-
 care 63, 18. 21. 64, 4
 κατηγορία accusatio
 11, 11. 19, 21. 20, 10.
 — praedicamentum
 66, 16
 κατορθοῦν 28, 1
 καχεξία 61, 23 (43, 2?)
 κέρδος 46, 7
 κερτόμησις 58, 16
 κεφάλαιον, τὸ 8, 2. 7.
 11
 κιδαριστική 8, 6. 12,
 14. 19
 κιδαρωδία 12, 13
 κίνησις div. 44. — 25,
 10. 65, 26. εὔταξία
 περὶ κινήσεις 54, 13.
 20
 κληροῦν 3, 5
 κοινωνεῖν αἵματος
 63, 9
 κοινωνία 17, 5
 κοινῶς: τὰ ἴδια καὶ
 τὰ κ. ἀγαθὰ div.
 57 sq.
 κόλασις div. 56
 κοσμητής 61, 13
 κοσμιότης 54, 14
 κοσμίως ζῆν 17, 14
 κόσμος mundus 9, 3.
 44, 15. 56, 1
 κρατεῖν 4, 9. 54, 4
 κράτησις 24, 10
 κρίσις τῶν ἐπιστημῶν
 div. 51
 κριτικός 52, 7
 κυβερνητική 30, 9
 κυρεία πραγμάτων
 51, 20
 κυριεύειν 4, 8
 Λακεδαιμόνιοι 18, 19.
 37, 2
 Λακεδαίμων 5, 9
 λαμβάνειν τέλος 23,
 22. 25. 24, 3
 λήθη 62, 17
 λιθοτομική 29, 3
 λιθοουργική 29, 13
 λογιστικός 15, 4. 17,
 3. 42, 7. 53, 7
 λογισμός 45, 16
 λόγος div. 11 sq. —
 εἰς λόγον c. gen. 22,
 19. 23, 1. 50, 19. 20.
 56, 10. 14
 λύπη div. 52 sq.
 λύρα 29, 6. 10. 33, 5
 μαθηματική 51, 17
 Μακεδονία 5, 10. 18,
 21
 μανθάνειν 54, 2
 μαρτυρεῖν ψευδῆ 59, 5
 μάχιμος 48, 21
 μεγαλοπρεπής 13, 9
 μεγαλόφυγος 13, 14
 μεθεκτός 35, 13. 16
 μέθοδος: αἱ μ. αἰ εἰς
 τὰ προβλήματα div.
 52
 μεριστός 38, 16
 μέσον, τὸ 48, 5. 7. 15
 — ἀνὰ μέσον 65, 25.
 26. 27. 66, 2. διὰ μέ-
 σου 22, 9
 μεταβάλλειν ἐξ οὐκ
 ὄντος εἰς οὐσίαν 49,
 8. — ἐκ τόπου εἰς
 τόπον 49, 10
 μεταβολή 49, 12. 14
 μεταλλευτική 28, 21.
 29, 1
 μετασχηματίζειν 29,
 7. 10. 14
 μετασχηματιστικός
 29, 1. 4
 μνημεῖον sepulcrum
 7, 3
 μνήμη 45, 14
 μνημονεύειν 45, 14.
 15
 μονάς 39, 2. 4. 64,
 16. 19. 22
 μοναυλητική? 12, 18
 μονή 44, 20
 μουσική div. 12. —
 29, 9
 ναυπηγική 8, 2. 24, 6
 Νεῖλος 13, 5
 νόμος div. 10 — ν.
 καὶ ἐπιτηδεύματα
 14, 9 — βασιλεία
 κατὰ ν. 5, 6. 8 —
 ἀρχή κατὰ ν. 17, 21
 18, 6 — κατὰ ν. 23,
 21. 51, 21 — νόμοι
 κείμενοι 33, 3. 21.
 νόμος 59, 17
 νοσογνωμονική 9, 11
 νόσος 34, 12. 43, 2.
 52, 11. 61, 19

- Ξενικός: φίλια ξ. 2, 13.
 Ξενικά ἀμαρτήματα
 55, 10
 Ξενοφῶν 13, 5
 Ξηρός 60, 22
 Ὀδυσσεύς 56, 5
 οἶαξ 30, 9
 οἰκοδομική 8, 1. 8.
 24, 4. 51, 15
 οἰκονομεῖν 10, 12
 ὀλιγαρχία 4, 5
 ὄμοια 46, 12. 47, 4. 5
 ὀμοιομερής 38, 18
 ὀμοιότης 60, 18. 61,
 2. 9. 14. 21. 26. ἢ
 τῶν ἀγαθῶν ὁ div.
 60 sq. — ἢ τῶν κα-
 κῶν ὁ. div. 61 sq.
 ὀνομασία, ἢ τῶν ὄν-
 των ὁ. div. 46 sq.
 ὄντα, τὰ div. 31 sq.
 38 sqq. 47
 ὄργανον 14, 6
 ὄρεξις τοῦ πράττειν
 div. 46
 Ὀρέστης 3, 10
 ὄρθῶς, τὸ ὁ. λέγειν
 div. 21 sq. — ὁ.
 πράττειν 17, 3
 ὄρος 52, 12
 οὐδέτερα = οὔτε ἀγα-
 θὰ οὔτε κακά 31, 18.
 34, 14. 35, 4. 66, 6
 οὐσία 49, 8. κατ' οὐ-
 σίαν 47, 11
 ὀχεῖσθαι κατὰ τὸν
 ἄερα 63, 15
 πάθος, κατὰ π. 47, 12
 παιδεία 27, 12
 πανουργία 48, 6
 παραβουηθεῖν 22, 19.
 23, 4
 παραδείγμα 36, 19
 παρακαταθήκη 7, 1.
 56, 16
 παρακλητικὸς λόγος
 11, 10
 παρακρούεσθαι 5, 3.
 13. 18, 25
 παρασκευαστικός 28,
 22. 29, 1
 πεζός 63, 11
 πειθαρχία 54, 16
 πενία 43, 3. 62, 10
 περιττὸν 64, 3
 πλήθος: εὐταξία περι-
 πλήθος 54, 12. 20
 πλησιάζειν 16, 1
 πλοῦτος 2, 6. 61, 13
 πλῆσις τῶν χαλκωμά-
 των καλιματίων 60, 4
 ποιητική 31, 8
 ποιητικός 7, 14. 43, 11.
 τέχνη π. 29, 4
 πολεμική 29, 8. 30, 5
 πόλις: τὰ ἐξ ὧν π.
 οἰκεῖται div. 48 sq.
 πολιτεία div. 4 sq.
 πολιτική 8, 4. 13
 πολιτικός 11, 4. 6.
 55, 7
 ποπνυσμός 38, 12
 πορφυροβαφική 51, 13
 πρακτικὸν 7, 13. 43, 10
 πράσις 50, 21
 πρόβλημα: αἱ μέθο-
 δοι αἰ εἰς τὰ π. div.
 52 — τὰ ἐν φιλο-
 σοφίᾳ π. div. 55 sq.
 προϊστασθαι τῆς ἀρ-
 γυρίου χρείας 23, 9
 πρόνοια 24, 1
 προσηλακισμός 56, 10.
 61, 24
 προσδοκία 45, 17
 προσηγορία 26, 12
 προσήκειν: τὰ μηδὲν
 προσήκοντα 52, 17.
 53, 2. 4
 προστατεῖν τῆς πό-
 λεως 5, 1
 πρότερον div. 64
 προτροπή 20, 2
 πρωταγωνιστεῖν 60, 17
 πτηνός 63, 11
 Πυλάδης 3, 9
 πωλητής: βασιλεία π.
 5, 8
 ῥητορεία div. 19 sqq.
 ῥητορικός 11, 4. 13.
 55, 8
 ῥώμη 61, 4
 ῥημεῖον punctum 39, 5
 σκευοποιητική 51, 15
 σκοπός 57, 9
 σκόπτειν 59, 2
 σπονδαῖος 58, 5
 στάσις div. 44 sq.
 στεφανίτης ἀγών 13, 9
 στιγμή 39, 2. 5
 στοιχεῖν τοῖς ζυγοῖς
 65, 7
 στοιχεῖον 19, 16
 στρατηγική 8, 12. 51, 23
 στρατηγός div. 51 sq.
 στρεβλοῦσθαι 34, 17. 13
 στρουθίον 38, 9
 συγγενικός: φίλια σ.
 2, 13
 συλλαβή 39, 5
 συμβεβητός, κατὰ σ.
 47, 12
 συμβόλαια, τὰ 7, 1. 10, 9
 συμβουλευτικός λόγος
 11, 10
 συμβουλία div. 36 sq.
 20, 1
 σύμπτωμα 23, 14. 57,
 13. 18
 σύμπτωσης τῶν πραγ-
 μάτων 61, 1
 συμφέρον, τὸ 22, 12.
 30, 17. 46, 4. 51, 10
 συμφωνία 39, 5
 συναθροίσειν 26, 3

- συνάλλαγμα 17, 6
 συναλλάσσειν τὰ συμβόλαια 10, 9
 συναναφότερος 49, 19. 50, 7
 συναναίρειν 64, 18. 19. 65, 10. 12
 συνδικάζειν 23, 2
 συνηγορεῖν 23, 1
 συνήθεια 3, 7
 σύνολον, τὸ 34, 3
 συνουσία 54, 6
 σύστασις: ἀπὸ σ. 3, 8. 11
 σχῆμα div. 63, 24 sqq.
 Σωκράτης 62, 18
 σῶμα: 25, 4. 6. 63, 17. τὰ ἐν σ. ἀγαθὰ 1, 10. 60, 9. 12. κακὰ 42, 15. 61, 17. εὐταξία περὶ σ. 54, 12. 20
 σωφροσύνη 1, 13. 17, 2. 61, 10. 66, 5
 σάφρων 58, 4

 τάξις: τάξει 64, 9. 27. 65, 4. ἀρχὴ κατὰ τ. καὶ θέσιν 19, 2
 τεκτονικὴ 29, 1. 9
 τέλειος, ἡ τ. ἀρετῆ 16, 10
 τέλος: τὸ τέλος τῶν πραγμάτων div. 23 sq. — τ. λαμβάνειν 28, 21. 25. 24, 3
 τέμνειν καὶ καίειν 9, 16
 τερετισμός 12, 15
 τερπνός 30, 17
 τέχνη 11, 15. 12, 1. τέχνη 59, 17. κατὰ τ. 24, 3. αἱ τέχναι div. 28 sqq.
 τεχνικός 11, 13. 12, 2
 τιμὴ div. 50 sq. — 46, 6
 τίμημα: ἀπὸ τιμημάτων 5, 2 (cf. 4, 13)
 τιμωρία 55, 9. 56, 12
 τραγωδία (Euripidis Electra) 19, 14
 τρεῖν 17, 9
 τρίγωνον 63, 25. 64, 2
 τροχός 44, 14
 τυραννίς 4, 6
 τύχη: κατὰ τ. 23, 21. 24, 7
 ὑγίεια 2, 3. 27, 5. 31, 6. 34, 11. 35, 16. 52, 11
 ὑγρός 60, 22
 ὀλοτομικὴ 28, 22. 29, 2
 ὕπαρκτός 35, 13
 ὑπερβολή 66, 8. 9. 11
 ὑποκριτικὴ 31, 1. 8
 ὑπονοεῖν 25, 5
 ὑπόνοια 37, 7
 ὕστερον div. 64

 φαγεῖν 15, 12
 φαρμακευτικὴ 9, 9
 φευκτός 34, 17
 φθόγγος 9, 1. 38, 2. 39, 3. 6
 φθόνος 52, 22. 53, 4. 5
 φιλιανθρωπία div. 26
 φιλία div. 2 sq.
 φιλοδειπνιστής 26, 20
 φίλοι 2, 4. 61, 6
 φιλοσοφία 51, 17. — τὰ ἐν φ. προβλήματα div. 55 sq.
 φιλοσυνουσιάζειν 26, 24
 φοιτᾶν 18, 16
 φοιτητής 18, 17

 φρόνησις 1, 12. 16, 12. 34, 13. 48, 6. 60, 13
 φνυσικός: φιλία φ. 2, 12. 55, 7
 φύσις: ἀρχὴ κατὰ φ. 18, 1. 8. 19, 1. — φύσει 59, 17. 64, 8. 26. 65, 3. κατὰ φ. 23, 24. 43, 22
 φωνή div. 37 sq.

 χαιρετίζειν 26, 15
 χαλκευτικὴ 28, 23. 29, 5
 χάλκωμα: ἡ τῶν χάλκωμάτων πλύσις 60, 4
 χαρίζεσθαι πάντα τοῖς φίλοις 56, 3
 χειρουργικὴ 9, 10
 χορευλητικὴ 12, 17
 χορηγός 61, 13
 χρηστικός 14, 6. 29, 6
 χρόνος div. 45. — χρόνῳ 64, 8. 27. 65, 4
 χυτός 39, 12

 ψευδολογεῖν div. 58 sq.
 ψευδόμενος, ὁ div. 59
 ψεῦδος div. 50
 ψήφισμα 23, 22
 ψόγος 11, 10. 20, 2. 21, 2
 ψυχὴ div. 15 sq. — 25, 4. 63, 16. τὰ ἐν ψ. ἀγαθὰ 1, 10. 60, 8. 12. κακὰ 42, 15. 61, 16. — εὐταξία περὶ ψ. 54, 12. 20
 ψυχρός 60, 21. 65, 24. 66, 12

 ᾠδὴ 12, 11. 14
 ᾠησις 50, 21
 ᾠφέλεια 14, 10. 46, 7

B.

Loci auctorum.

Agathon		I p. 31, 33:	2	Metaph.	
frgmt. 6. 8:	25	II p. 134, 24:	10	1019a1:	XVII
Alcinous		IV p. 75, 27:	45	— 1025a2:	59
Introduct. in Plat.		Aristoteles		— 1025b18:	7
c. 29:	16	Anal. pr.		— 1026a33:	47
c. 33:	8	46a31:	XXI ¹	— 1046a4:	25
Anaximenes		Top. 105a27:	46	— 1064a16:	7
ed. Spengel-		— 105b19:	55	Eth. Nic. init.:	7
Hammer		— 112b22:	XV	— 1094a9:	29
p. 12, 15:	19	— 118b27:	46	— 1095b17:	XXVI
13, 23:	XII ²	— 145a15:	7	— 1098b12:	1
14, 9:	1	— 157a7:	7	— 1098b32:	29
21, 14:	XII	Phys. 225a3:	49	— 1099b27:	35
33, 1:	XIII ⁴	— 225b7:	44	— 1102a26:	XXI
41, 21:	XIII ³	— 243a6:	44	— 1104b30:	46
76, 15:	47	de gen. et corr.		— 1108a19:	58
80, 13:	XXIX ¹	330b15:	XVII	— 1108b1:	53
81:	13	de an. 408b9:	44	— 1112a32:	24
89, 22:	33	— 414b5:	46	— 1117b28:	53
94, 8:	22	— 420b5:	37	— 1127a21:	58
104, 2:	XXIX ^{1. 2}	— 432a25:	XXII ⁵	— 1135a24:	24
Apuleius		— 433b4:	XXII ⁵	— 1135b11:	57
de dogm. Plat.		Parv. nat.		— 1140a1:	XXI
II 6:	16	449b3:	45	— 1140a14:	24
Archytas		de part. an.		— 1152b9:	47
ap. Stob. Flor.		642b10:	XVII	— 1153b16:	27
ed. Meineke (cf.		Probl. 896b22:	14	— 1155b19:	46
p. XXXVII sqq.)		Metaph. 1017a7:	47	— 1161b12:	2

Eth. Nic.		Frgmt. coll. Rose	Gellius
1168 a 13:	54	124:	XI 11: 59
— 1168 b 17:	53	— 377: XXXII ^s	XVIII 1, 5: 2
— 1169 b 10:	1	apud Stob. Anthol. II p. 51	Gorgias
— 1178 b 20:	7	W.-H.: 46	Helena p. 680
— 1180 b 1:	10	apud Diog. Laert. V 28: 55	Bek.: 25
Magn. Mor.			— p. 681: 52. 56
1183 b 19: XXIV			— p. 682: 45
— 1184 b 1:	1	Cicero	— p. 683: XIII ⁴
Eth. Eud.		de inv. II 157: 46	Epitaph. ap. Syr. in Hermog. I p. 91 Rabe: 6
1218 b 32: XXI		de or. III 114: 62	Iamblich
— 1221 a 6:	58	— III 115: 2	Protrepticus ed. Pistelli (cf. p. XXXVIII sq.)
— 1248 b 8:	30	or. 43: 21	p. 24, 22: 2
— 1248 b 16:	14	part. or. 42: 57	p. 25, 19: 31
de virt. et vit.		— 78: 6	p. 26, 24: 29
1249 a 30: 15. 16		— 131: 57	p. 27, 22: XXX ¹
— 1249 b 29:	42	Acad. pr. II 22: 8	p. 30, 13: 15
— 1250 b 19:	6	Tusc. III 21: 53	p. 49, 9: 24
Pol. 1256 a 10:	29	— IV 16—20: 53	Isocrates
— 1258 b 27:	29	— V 76: 2	VI 61: XII ⁴
— 1260 a 27:	16	de fin. IV 4: 55	VI 105: 2
— 1274 b 5:	57	de legg. 1. 2: 10	VII 39—42: XII ⁴
— 1278 b 30: XXI		de nat. deor. I 2. 51. 77: 8	IX 22—26: XIV ^s
— 1287 b 5:	10	— I 116: 6	XII 7—8: XXX ⁴
— 1294 a 3:	32	de off. III 28: 2	XII 144: XII ⁴
— 1323 a 24: 1		Dio Chrysost.	XV 217: 46
— 1324 b 22: 10		or. XIV 14: 10	Apophth. α 4 Bl.: XII ^s
— 1328 b 19: 48		Diogenes Laertius	Lucianus
— 1329 a 30: 48		III 78: XXX ^s	vit. auct. c. 26: 2
Oecon. 1348 a 4:	29	V 28: 11. 55	Eunuch. c. 3: 2
Rhet. 1358 b 6:	19	V 31: 2	Maximus Tyrius
— 1360 b 19: XXX ⁴		VII 39: 55	11, 4: 24
— 1360 b 25: 1		VII 101: 31	33, 4: 7
— 1362 b 10: XXIX ¹		Diotogenes	(vide quoque p. 3. 4. 16)
— 1365 a 7: 50		apud Stob. Flor. ed. Meineke (cf. p. XXXVII sq.)	Menander
— 1365 b 29: 4		II p. 135, 6: 24	περὶ ἐπιδεικτικῶν (Rhet. gr. ed. Walz vol. IX) p. 198: 6
— 1366 b 1: 16		Doxographi	p. 202: 32
— 1368 b 7: 10		ed. Diels	
— 1370 a 32: 45		p. 389, 10: 15	
— 1374 b 6: 57		p. 462, 13: 49	
— 1375 a 25: XII		p. 591, 19: 15	
— 1381 b 33: 2			
— 1388 a 32: 53			
— 1396 a 8: XIII ^s			
Frgmt. coll.			
Rose 113: XXIV			

Metopus	Phaedr. 283B: IX	Resp. IV 440E: 48
ap. Stob. Flor.	— 265 A B: X	— 443 C: 16
ed. Meineke (cf.	— 265 C—E: X ¹	— 444 B: 42
p. XXXVII sqq.)	— 266 B: X	— 444 D: XXIX
I p. 19, 31: 15	— 268 B: 21	— 445 C: 16
I p. 20: 16	— 271 CD: X ³	— V 454 A: VIII ³
Peripatetici veteres	— 272 A: 21	— VIII 544 C: 4
apud Stob. Anthol.	— 273 E: X ³	— 550 B: 15
ed. Wachsm.-	— 275 E: 21	— 563 D: 10
Hense (cf.	— 277 B: X ³	— IX 571 A: VIII ³
p. XXIV. XXVII)	Charm. 163 B—D: 7	— 571 D—572 A: 15
II p. 124: XXX	— 165 E: XXVI ²	— 580 B: 4
II p. 130: 46	Lys. 216 D: 31	— 580 D: 15
II p. 134 sqq.: XXIV	Euthyd. 281 E: 31	— 580 D—81 A: 53
II p. 143: 2	— 289 C: 29	— 591 B: XXIX
Plato	Protag. 314 A: 21	— X 601 D: 14
Euthyphr. 12 E: 6	— 321 D: 29	— 609 B: 31
Phaedo 69 BC: 16	— 323 CD: 24	Tim. 43 B: 44
Phaedo 90 A: 31	— 329 B: XIV	— 87 CD: XXIX ⁴
Theaet.	— 331 B: 6	Legg. I 630 B: 16
174 E: XXXI ⁴	— 351 D: 31	— 631 B—D: XXIX
— 181 C: 44	— 354 A: XXXII ²	— II 653 E: 54
Soph. 219 C: 29	— 358 A: XVI	— 668 D E: 54
— 228 A: XXIX	Gorg. 448 C: 25	— III 680 A: 10
— 228 E: XXX	— 449 E sqq.: 7	— 690 A sqq.: 17
— 255 C: 40	— 454 E: IX ⁴	— 697 B: 1
— 267 D: VIII ⁴	— 467 E: 31	— IV 709 AB: 24
Polit. 258 E: 7	— 474 D E: 14	— 712 C: 4
— 285 AB: VIII ³	— 477 BC: IX ⁴	— 717 A: 6
— 286 D: VIII ³	— 480 D: XXIX	— 717 C: 1
— 287 D—	— 480 D: 56	— 724 A: 1
289 B: XIX	— 488 D: 17	— V 730 C: 59
— 291 D E: 4	— 500 D: VIII ³	— 739 A: XX ¹
— 295 E: 10	IX ⁴ . 46	— 743 E: XXIX
— 298 E: 10	— 503 D: 54	— 744 C: XX ¹
— 299 A: 10	— 506 D: XXIX	— VII 790 E—
Parm. 133 C: 40	— 507 B: 6	91 A: 54
— 138 B: 44	— 511 D: 1	— 793 AB: 10
Phileb. 17 A: VIII ²	— 513 D: 46	— 795 E: 54
— 20 A: VIII ³	— 517 E: 29	— 802 CE: 54
— 48 D E: 1	Hipp. mai.	— IX 863 C: XIII ⁴
Symp. 187 D: 29	295 C—298 A: 14	— X 888 E—90 D: 24
— 202 B: 31	Resp. IV 427 E: 16	— 894 D: 44
Phaedr. 238 D—	— 436 A: 15	Ep. XIII
240 A: 1	— 438 A: 40	360 B: XXXV
— 246 A sqq.: 15	— 439 D E: 15	Def. 412 E: 6

Polystratus Epicureus ed. Wilke		Aristoteles, Archytas, Diotogenes, Metopus, Peripatetici veteres, Theages	Theonis
p. 24:	40	I p. 87/8 W.-H.: 24	Progymnasmata (Rhet. gr. ed. Walz vol. I)
Seneca		II p. 45 W.-H.: 8	p. 210, 9: 47
Epist. 88, 5:	2	II p. 107, 14	p. 247, 16: 6
— 89, 9:	55	W.-H.: XXXI ⁴	p. 249, 10: 46
— 120, 10. 11:	16	Theages	Theophrastus
de ben. V 13, 1:	2	ap. Stob. Flor.	charact. I et XXIII: 58
Sextus Empiricus		ed. Meineke (cf. p. XXXVII sqq.)	Xenophon
ed. Bekker		I p. 23, 7: 15	Mem. II 1, 24: XVI ¹
p. 418, 21:	6	I p. 23, 15: 16	IV 2, 13 sqq.: VIII ⁴
p. 529, 11:	40		Ages.
p. 546, 8:	31		c. III—VI: XIV ²
p. 555, 6:	2		
Stobaens: vide s. v.			

Die griechische und lateinische Literatur und Sprache. Bearbeitet von U. v. Wilamowitz-Moellendorff, K. Krumbacher, J. Wackernagel, Fr. Leo, E. Norden, F. Skutsch. (Die Kultur der Gegenwart. Ihre Entwicklung und ihre Ziele. Herausgegeben von Prof. P. Hinneberg. Teil I, Abt. 8.) [VII u. 464 S.] Lex.-8. 1905. geh. *M.* 10.—, in Leinwand geb. *M.* 12.—

„Wilamowitz' selbständige und selbstbewußte Anschauung wirft die alte absolute Wertung der klassischen Originale souverän über den Haufen und setzt an ihre Stelle das evolutionistische Prinzip, daß geschichtliches Verständnis und geschichtliche Würdigung jedes Werk und jeden Schriftsteller zunächst in seiner Zeit und seinem Willen erfassen und die Entwicklung der künstlerischen und sprachlichen Elemente in Betracht ziehen muß. Die anderen Beiträge des Bandes, die naturgemäß weit knapper gehalten sind, teilen mit dem von Wilamowitz-Moellendorff die scharfe Knappheit und Klarheit der Disposition, die Höhe und Kultur der Sprache, die auf umfassendem Wissen aufgebaute Beherrschung des vielgliedrigen Themas. Auch hier fehlt nirgends der innere Zusammenhang mit der Geisteswelt der Gegenwart, auf die manche Ausblicke direkt hindeuten, wie etwa Wackernagels Bemerkungen über das Fortleben des Griechischen in anderen Sprachen oder Leos Darstellung des Augustischen Zeitalters oder Skutschs und Nordens Worte über die Schicksale des Lateins seit dem Ausgang seiner Herrschaft im Altertum und Mittelalter.“
(Nationalzeitung.)

Charakteristik der lateinischen Sprache. Von Prof. Dr. O. Weise. 3. Auflage. [VI u. 190 S.] gr. 8. 1905. geh. *M.* 2.80, in Leinwand geb. *M.* 3.40.

„Weises gedankenvolles und inhaltreiches Buch über die lateinische Sprache erschien zuerst 1891. Aus einer liebevollen Vertiefung in den interessanten Gegenstand geboren, überraschte es durch eine Fülle treffender Urteile des sprachkundigen Verfassers; der gewandte, gefällige Stil machte es zu einer angenehmen Lektüre . . . Als erste zusammenfassende Darstellung des Charakters der lateinischen Sprache war es in seiner Art neu. All die tausendfältigen Beobachtungen, die erfahrene Sprachkennner über lateinische Redeweise gelegentlich gemacht hatten, stellte es mit eigenem Urteil übersichtlich zusammen; Andeutungen der Grammatiker wurden weiter verfolgt, immer unter dem Gesichtspunkte, den Gründen der sprachlichen Erscheinungen nachzuforschen und von der höheren Warte der psychologischen Betrachtung aus ein richtiges Urteil zu gewinnen.“
(Wochenschrift für klassische Philologie. 1900. Nr. 15.)

Die hellenische Kultur. Dargestellt von Fritz Baumgarten, Franz Poland, Richard Wagner. Mit 7 farbigen Tafeln, 2 Karten und gegen 400 Abbildungen im Text und auf 2 Doppeltafeln. [X u. 491 S.] gr. 8. 1905. geh. *M.* 10.—, in Leinwand geb. *M.* 12.—

Dem Bedürfnis nach einer zusammenfassenden Darstellung der griechischen und (in einem zweiten, in Vorbereitung befindlichen Bande) der römischen Kultur in weiterem Umfange, als sie bisher vorliegt, soll dies Werk Rechnung tragen. Die Verfasser, die sämtlich im praktischen Schuldienste stehen, haben es als ihre Aufgabe angesehen, die gesicherten Ergebnisse der neueren Forschung in einer für jeden Gebildeten faßlichen und lesbaren Form darzubieten, unter besonderer Berücksichtigung der Bedürfnisse und der Ergebnisse des Unterrichts in den Oberklassen unserer höheren Schulen. Dem geschriebenen Wort tritt ergänzend und weiterführend ein reichhaltiger Bilderschmuck zur Seite, der um so weniger fehlen durfte, je lebendiger und unmittelbarer gerade das Kulturleben des Altertums uns durch seine Denkmäler veranschaulicht wird.

Charakterköpfe aus der antiken Literatur. Von Prof. Dr. Ed. Schwartz

Fünf Vorträge: 1. Hesiod und Pindar; 2. Thukydides und Euripides
3. Sokrates und Plato; 4. Polybios und Poseidonios; 5. Cicero. 2. Aufl.

[VI u. 125 S.] gr. 8. 1906. geh. *M* 2.—, in Leinwand geb. *M* 2.60

„Die Vorträge enthalten vermöge einer ganz ungewöhnlichen Einsicht in das Staats- und Geistesleben der Griechen, vermöge einer seelischen Feinfühligkeit in der Interpretation, wie sie etwa Burckhardt besessen hat, historisch-psychologische Analyse von großem Reiz und stellenweise geradezu erhabener Wirkung. . . Die Verinnerlichung die Schwartz auf diese Weise seinen Gestalten zu geben versteht, ist m. W. bisher nicht erreicht, und die gedankenschwere Kraft seiner Sprache tritt dabei so frei, ungesucht und einfach daher, daß man oft kaum weiß, ob die ernste Schönheit des Ausdrucks oder die Tiefe des Gedankens höhere Bewunderung verdient. . .“

(Jahresbericht über das höhere Schulwesen. 1903.)

Einleitung in die Philosophie. Von Professor Dr. Hans Cornelius

[XIV u. 357 S.] gr. 8. 1903. geh. *M* 4.80, in Leinwand geb. *M* 5.60

„Es ist aber ein Vorteil der „Einleitung“, daß sie die oben ausgesprochenen Bedenken leicht nahelegt, die nichts anderes als Probleme der heutigen Wissenschaft sind und namentlich durch die fragliche Konsolidierung der heterogenen Entwicklungsreihen des Denkens ins Licht gesetzt werden. Diese Konsolidierung hat eben zur Folge, daß die „Einleitung“ keiner der von uns eingangs für eine solche hingestellten Möglichkeiten sondern allen zugleich entspricht, und darum ist das Buch die vorzüglichste Einführung in das philosophische Gewirr, aus welchem die erkenntnistheoretische Methode herausführt.“

(Zeitschrift für Philosophie und philosophische Kritik. Bd. 127.)

Zur Einführung in die Philosophie der Gegenwart. Acht Vorträge

Von Professor Dr. A. Riehl. 2. Auflage. [IV u. 274 S.] 8. 1904

geh. *M* 3.—, in Leinwand geb. *M* 3.60.

„Von den üblichen Einleitungen in die Philosophie unterscheidet sich Riehls Buch nicht bloß durch die Form der freien Rede, sondern auch durch seine ganz methodische Auffassung und Anlage, die wir nur als eine höchst glückliche bezeichnen können. Nichts von eigenem System, nichts von langatmigen logischen, psychologischen oder gelehrten historischen Entwicklungen, sondern eine lebendig anregende und doch nicht oberflächliche, vielmehr in das Zentrum der Philosophie führende Betrachtungsweise. . . Es ist hochehrfreulich, daß Alois Riehl, der außer seinem großen Werke über den philosophischen Kritizismus und seiner bekannten Nietzsche-Monographie bisher nichts Zusammenfassendes veröffentlichte, uns diese seine „Einführung“ gegeben hat. . . Wir möchten somit das philosophische Interesse, das sich, wie aus manchen Anzeichen zu entnehmen, auch im höheren Lehrerstand gegenwärtig in erhöhtem Maße zu regen scheint, mit Nachdruck auf Riehls Schrift hinweisen. Wir wüßten außer F. A. Langes Geschichte des Materialismus — vor dem es die Kürze voraus hat — kaum ein anderes Buch, das so geeignet ist, philosophieren zu lehren.“

(Monatsschrift für höhere Schulen. 1904.)

Einleitung in die Psychologie der Gegenwart. Von Guido Villa.

Nach einer Neubearbeitung der ursprünglichen Ausgabe aus dem

Italienischen übersetzt von Chr. D. Pflaum. [XII u. 484 S.] gr. 8.

1902. geh. *M* 10.—, in Halbfranz geb. *M* 12.—

„Das Buch wird im ganzen seiner Aufgabe, eine historisch-kritische Einleitung in die Psychologie der Gegenwart zu geben, gerecht.

In der Behandlung der Streitfragen versteht es der Verfasser, die verschiedenen Richtungen in sachlicher Beurteilung zu würdigen. In einem Buche, das in die Gegenwart einführt, muß es besonders schwer halten, immer objektiv zu bleiben. Der leidenschaftlose, sachliche Standpunkt, den Villa einnimmt, ist erfreulich. Der Stil und die Übersetzung des Buches sind derart, daß sich das Werk leicht und angenehm liest.“

(Literar. Zentralblatt f. Deutschland. 53. Jahrg. Nr. 17.)

Reallexikon des klassischen Alterthums. Von Fr. Lübke.

Sechste, verbesserte Auflage, von Prof. Dr. Max Schanz. Mit zahlreichen Illustrationen. In halbband weisung 8. 1859.
Das Werk ist das erste von allen, das sich mit dem klassischen Alterthum befasst. Es enthält eine Beschreibung des Zustands der Welt von der Zeit des Entstehens der Menschheit bis zur Zeit der Gegenwart in chronologischer Ordnung, und enthält eine Beschreibung der Geschichte der Menschheit in allen ihren Theilen, und eine Beschreibung des Alterthums, eines Darstellungs der verschiedenen Theile der Menschheit, wie sie sich in der Geschichte der Menschheit dargestellt hat. Es enthält eine Beschreibung der Geschichte der Menschheit in allen ihren Theilen, und eine Beschreibung des Alterthums, eines Darstellungs der verschiedenen Theile der Menschheit, wie sie sich in der Geschichte der Menschheit dargestellt hat. Es enthält eine Beschreibung der Geschichte der Menschheit in allen ihren Theilen, und eine Beschreibung des Alterthums, eines Darstellungs der verschiedenen Theile der Menschheit, wie sie sich in der Geschichte der Menschheit dargestellt hat.

Charakterköpfe aus der antiken Literatur. Von Prof.

Dr. Eduard Schwartz. Adolf Bastian's 1. Heft und 2. Heft, 1. Theil.
Dieses Werk enthält eine Beschreibung der Charakterköpfe aus der antiken Literatur. Es enthält eine Beschreibung der Charakterköpfe aus der antiken Literatur, eines Darstellungs der verschiedenen Theile der Menschheit, wie sie sich in der Geschichte der Menschheit dargestellt hat. Es enthält eine Beschreibung der Geschichte der Menschheit in allen ihren Theilen, und eine Beschreibung des Alterthums, eines Darstellungs der verschiedenen Theile der Menschheit, wie sie sich in der Geschichte der Menschheit dargestellt hat.

Die Sagen des klassischen Alterthums. Von H. W. Stoll.

1. Theil. Von Prof. Dr. Hans Kuhn. 2 Bände. Band 1. 1859. 2. Theil. 1860.

Die Götter des klassischen Alterthums. Von H. W. Stoll.

1. Theil. Von Prof. Dr. Hans Kuhn. 2 Bände. Band 1. 1859. 2. Theil. 1860.

Das klassische Alterthum ist die Zeit der größten Kultur der Menschheit. Es enthält eine Beschreibung der Geschichte der Menschheit in allen ihren Theilen, und eine Beschreibung des Alterthums, eines Darstellungs der verschiedenen Theile der Menschheit, wie sie sich in der Geschichte der Menschheit dargestellt hat.

Die Götter des klassischen Alterthums sind die Götter der Griechen und Römer. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren.

Die Götter des klassischen Alterthums sind die Götter der Griechen und Römer. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren.

Die Götter des klassischen Alterthums sind die Götter der Griechen und Römer. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren.

Die Götter des klassischen Alterthums sind die Götter der Griechen und Römer. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren. Sie sind die Götter der Griechen und Römer, die die Welt regieren.

Pompeji, eine hellenistische Stadt in Italien. Von

Prof. Dr. Fr. v. Duhn. Mit 12 Illustrationen. 1859. 1. Theil. 1860.

Pompeji ist eine hellenistische Stadt in Italien. Sie ist eine hellenistische Stadt in Italien, die die Welt regieren. Sie ist eine hellenistische Stadt in Italien, die die Welt regieren. Sie ist eine hellenistische Stadt in Italien, die die Welt regieren.

Kulturbilder aus griechischen Städten. Von Ober-

lehrer Dr. Erich Zübarth. Mit 12 Illustrationen. 1859. 1. Theil. 1860.

Kulturbilder aus griechischen Städten sind die Kulturbilder der Griechen und Römer. Sie sind die Kulturbilder der Griechen und Römer, die die Welt regieren. Sie sind die Kulturbilder der Griechen und Römer, die die Welt regieren. Sie sind die Kulturbilder der Griechen und Römer, die die Welt regieren.

YB 00262

Sammlung Aus Natur und Geisteswelt.

Münze. Die Münze als histor. Denkmal: Dr. A. Lischin u. Ebengruth. [C. Krebs. Musikl. Haydn, Mozart, Beethoven: Prof. — Einführung i. d. Wesen d. M.: C. R. Henning. Muttersprache. Entstehung und Entwicklung unserer Muttersprache: Prof. W. Uhl. Mythologie. German. M.: Dr. v. Megelein. Naturlehre. Grundbegriffe der modernen Naturlehre: Prof. S. Auerbach. Nervensystem: Prof. R. Sander. Obstbau: Dr. E. Voges. Optische Instrumente: Dr. M. v. Rohr. Pädagogik. Allg. P.: Prof. Dr. Th. Ziegler. Palästina u. i. Geschichte: Prof. v. Soden. Pflanzen. Untere wichtigsten Kulturpflanzen: Prof. K. Giesenhagen. — Vermehrung und Sexualität bei den Pflanzen: Dr. E. Küster, [Prof. G. Kälve. Philosophie der Gegenwart in Deutschl.: Hofarforchung: Prof. K. Hassert. Pompeii, eine hellenistische Stadt in Italien: Prof. v. Duhn.

Seekrieg: K. v. Malgahn. [J. Rehmke. Seele. Die Seele des Menschen: Prof. Sinne, die S. des Menschen: Prof. G. Kreibitz. Soziale Bewegungen: Prof. G. Moser. Städte. Deutsche Städte und Bürger im Mittelalter: Dr. B. Hell. Strahlen. Sichtb. u. unsichtb. Strahlen: Prof. R. Bönigstein u. Prof. W. Hartmann. Technik. Am laufenden Webstuhl der Zeit: Prof. W. Lannhardt. Tiere. Die Beziehungen der T. zueinander und zur Pflanzenwelt: Prof. K. Krausfeld. Tudekuloje: Dr. Schunburg. [Eoentag. Verfassung des Deutschen Reiches: Prof. Verkehrs-entwicklung in Deutschland. 1899—1900: Prof. W. Loh. Versicherungsweisen. Grundzüge des Versicherungswezens: Dr. A. Manes. Volkslied. Das deutsche Volkslied: Dr. J. W. Brünter. Volksstämme. Deutsche Volksst. u. Land-schaften: Prof. G. Walle.

Religion
Beitrag
Religion
D. A. G.
Rom. D.
in der
Schiller
Schopen
Schriftl.
Schulbuch
Schulw.
weizens
Auf U

Au
Die Sa
Lehr
Werden
einzelne
formen
bestehen
Schwierigkeiten
verhindern. Zunächst erschienen folgende Bändchen zum Preise von M. 1, 25.

Zur Geschichte der deutschen Literatur. Proben literarhistorischer Darstellung für Schule und Haus ausgewählt und erläutert von Dr. R. Wessely. Enthält Aufsätze aus den Schriften von Bellermin, Bieschowsky, Bräun, Gervinus, Heitner, Mann, Schmidt, Scherer, u. Treitschke, Uhlend, Voigt.
Zur Geschichte. Proben von Darstellungen aus der deutschen Geschichte für Schule und Haus ausgewählt und erläutert von Dr. W. S. G. v. L. Enth. Aufsätze von v. Bellom, Brunner, Drogfen, Gumboldt, Seidenreich, v. Gleichberdt, v. Kayler, Sauerbrey, Warze, v. Hildebrand, Wommsen, Schäfer, Schiller, v. Treitschke.

Zur Kunst. Ausgewählte Stoffe moderner Prosa zur Kunstbetrachtung und zum Nachdenken herausgegeben von Dr. M. Spanier. Mit Bilderanhang. Enthält Aufsätze von Avenarius, Bayersdorfer, Barmann, Bräunmann, Bäcker, Floerke, Fritzwängler, Gurlitt, Hirth, Just, Lichtwart, Schulze-Naumburg, v. Schöll, Springer, Thoma, Wildy, Wölfflin.
Zur Erdkunde. Proben erdkenntnislicher Darstellung für Schule und Haus ausgewählt und erläutert von Dr. S. Campe. Enthält Aufsätze von Berni, v. Drogalski, v. Humboldt, Kirchhoff, Hirth, Deichl, Nagel, u. Richters, Ritter, u. S. Steiner.

370533

GENERAL LIBRARY - U.C. BERKELEY

8000879907

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

E. STECHERT & CO. NEW YORK

